

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRK DİLİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA VERİLMESİNİN
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma SİNECEN

ÇANAKKALE
Ağustos, 2019

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

**Türk Dili Dersinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Verilmesinin Çeşitli Değişkenler
Açısından İncelenmesi**

Fatma SİNECEN
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. Mehtap ÖZDEN

Çanakkale
Ağustos, 2019

Taahhütname

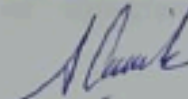
Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Türk Dili Dersinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Verilmesinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

28/08/2019
Fatma SİNECEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi**Eğitim Bilimleri Enstitüsü****Onay**

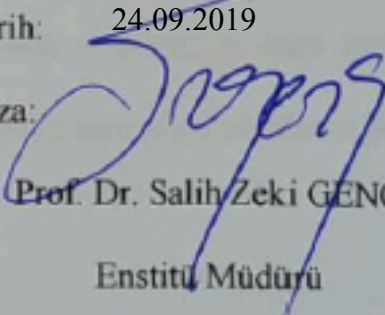
Fatma SİNECEN tarafından hazırlanan çalışma, 28/08/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No: 10298127

Doç. Dr.	Mehtap ÖZDEN		Danışman
Dr. Öğr. Üyesi	Fatih KANA		Üye
Dr. Öğr. Üyesi	Arzu ÇEVİK		Üye

Tarih: 24.09.2019

İmza:

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Önsöz

Bu çalışmada, Adnan Menderes Üniversitesi'nin 5 (I) dersleri kapsamındaki Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesinin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve konu ile ilgili tanımlamalar açıklanmıştır. İkinci bölümde Türkçe eğitiminin çalışma alanları, dil bilgisi öğretimi, Türkçe eğitiminin tarihi verilmiştir. Bu bölümde ayrıca uzaktan eğitim, öğrenme yöntemleri, Dünyadaki gelişim süreci, Türkiye'deki gelişim süreci, önemi, kullanım alanları, olumlu yanları, kısıtlılıkları, yüz yüze eğitimle karşılaştırılması, alt yapısının kurulması ve bu alanda daha önce yapılmış olan çalışmalar yer almaktadır. Üçüncü ve dördüncü bölüm uygulamaya yönelik olarak hazırlanmış ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarının cinsiyet, öğrenim türü, uyruk, ders içeriklerine ulaşma yolları, kişisel bilgisayara sahip olma durumları ve internete bağlanma durumlarına göre farklılık oluşturma durumları analiz edilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise analizlerden elde edilen sonuçlar verilmiş ve sonuçlara dayalı olarak öneriler geliştirilmiştir.

Bu çalışma ile Adnan Menderes Üniversitesi'nin 5 (I) dersleri kapsamındaki Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesinin öğrencilerinin başarıları üzerine etkisinin ortaya konulması ile literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Bu tezin hazırlanmasına vesile olan ve yardımlarını esirgemeyen değerli danışmanım Doç. Dr. Mehtap ÖZDEN'e, hayatım boyunca her anlamda arkamda olan, yardımlarıyla, ilgisiyle hayatımı kolaylaştırarak araştırmaya daha fazla zaman ayırmamı sağlayan sevgili eşim Mahmut SİNECEN'e, her zaman arkamda duran bana destek veren aileme çok teşekkür ediyorum.

Özet

Türk Dili Dersinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Verilmesinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bu çalışmada, Adnan Menderes Üniversitesi'nin 5 (I) dersleri kapsamındaki Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesinin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya dâhil olan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarının cinsiyet, öğrenim türü, uyruk, ders içeriklerine ulaşma yolları, kişisel bilgisayara sahip olma durumları ve internete bağlanma durumlarına göre farklılık oluşturma durumlarına bakılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim türlerine göre “İçerik” ve “Genel Değerlendirme” algı düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşmadığı, “Sunum Kalitesi” algı düzeylerinde ise anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla 5 (I) derslerinin sunum kalitesini daha nitelikli buldukları görülmüştür. “Normal Öğretim” öğrencilerinin, “İkinci Öğretim” öğrencilerine göre 5 (I) ile ilgili sunumları daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin uyruklarına göre “Sunum Kalitesi” ile ilgili değerlendirmeleri arasında istatistiksel anlamlı bir farklılık bulunmamışken “İçerik” ve “Genel Değerlendirme” düzeyleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre “Yabancı” uyruklu öğrencilerin, “Yerli” öğrencilere göre 5 (I) ile ilgili içeriği daha kaliteli ve doyurucu nitelikte buldukları söylenebilir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin kişisel bilgisayara ve internet erişimine sahip olma durumlarının 5 (I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerini anlamlı bir şekilde yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: 5 (I) Dersleri, Bilgi, Türk Dili, Ölçek, Uzaktan Eğitim

Abstract

Examination of Turkish Language Course through Distance Education in Terms of Various Variables

In this study, it is aimed to investigate the effect of distance learning of Turkish Language courses within the scope of 5 (I) courses of Adnan Menderes University on students' success. Students' perceptions of distance education were examined according to gender, type of education, nationality, ways of accessing course contents, having a personal computer and making a difference according to their internet connection status.

According to the results of the research, it was concluded that there was no statistically significant difference in perception levels of “Content” and Değerlendirme General Evaluation, according to gender and type of education, but there was a significant difference in “Presentation Quality” perception levels. It was observed that female students found the quality of presentation of 5 (I) courses to be more qualified than men. It was determined that “Normal Education” students found presentations about 5 (I) more qualified than “Secondary Education” students. While there was no statistically significant difference between the evaluations of students regarding “Quality of Presentation göre according to their nationalities, there was a statistically significant difference between “Content ”and“ General Evaluation ”levels. According to this, it is seen that “Content” students find presentations about 5 (I) more quality and satisfying than göre “Native” students. According to the results of the analysis, it was concluded that the students' having a personal computer and internet access significantly predicted “Content”, “Presentation Quality” and “General Evaluation inin levels of 5 (I) courses.

Keywords: 5 (I) courses, Information, Turkish language, Scale, Distance Education

İçindekiler

Taahhütname	iii
Önsöz.....	v
Özet	vi
Abstract	vii
İçindekiler.....	viii
Tablolar Listesi	xi
Şekiller Listesi	xiii
Kısaltmalar Listesi	xiv
Bölüm 1: Giriş	1
Problem Durumu.....	3
Alt Problemler.....	3
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi	4
Varsayımlar	5
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
Tanımlar	6
Bölüm 2: Alanyazın	8
Türkçe Eğitiminin Çalışma Alanları.....	8
Okuma Eğitimi.....	8
Konuşma Eğitimi.....	9
Dinleme Eğitimi	9
Yazma Eğitimi	10
Dil Bilgisi Öğretimi	10
Türkçe Eğitiminin Tarihi.....	10
Türkçe Eğitiminin Tarihsel Süreci	10
Uzaktan Eğitim	12
Uzaktan Eğitimde Öğrenme Yöntemleri	17
Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişim Süreci.....	19
Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Tarihi Gelişimi.....	21
Tanımlanma Dönemi.....	22
Mektupla Eğitim Dönemi.....	23

İletişim Teknolojilerini Kullanma Dönemi	25
Uzaktan Eğitimin Önemi	26
Uzaktan Eğitimde Kullanım Alanları	27
İnternet.....	28
Sosyal Medya.....	31
Açık Ders Malzemeleri	32
Öğrenme Yönetim Sistemleri	33
Uzaktan Eğitimin Olumlu Yanları	36
Uzaktan Eğitimin Kısıtlılıkları.....	37
Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Karşılaştırması.....	38
Uzaktan Eğitim Altyapısının Kurulması	39
İçerik hazırlama	40
Yazılımlar	40
Donanımlar	41
Sunucu (Video Konferans).....	42
Sunucu (İçerik Yönetim Sistemi).....	43
İçerik paylaşımı (ADUZEM Web sitesi).....	45
Ölçme ve değerlendirme.....	50
Daha Önce Yapılmış Çalışmalar	52
Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar	52
Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar.....	57
Bölüm 3: Yöntem.....	64
Araştırma Modeli	64
Evren ve Örneklem.....	64
Veri Toplama Araçları.....	65
5(I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması.....	66
5(I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği Geçerlik Çalışması.....	66
5(I) Dersleri Değerlendirme Ölçeği Güvenirlik Çalışması	69
Verilerin Toplanması.....	69
Verilerin Analizi.....	72
Bölüm 4: Bulgular ve Yorum	74
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	74

Öğrencilerin Öğrenim Türlerine Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	75
Öğrencilerin Uyruklarına Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	76
Öğrencilerin Derslerin İçeriğine Ulaşma Şekline Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	77
Öğrencilerin Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumlarına Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum.....	78
Öğrencilerin İnternete Bağlanma Durumlarına Göre 5 (I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum	79
Bölüm 5: Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	80
Tartışma	80
Araştırmanın birinci alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar.....	80
Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik sonuçlar	81
Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik sonuçlar	81
Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik sonuçlar	81
Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar.....	82
Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar	83
Öneriler	84
Kaynakça	85
Ekler	95
Ek 1. Anket Formu	95
Özgeçmiş	97

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Karşılaştırması.....	39
2	Adobe Connect Video Konferans Yazılımı Sistem Konfigürasyonu.....	43
3	MOODLE İçerik Yönetimi İçin Sistem Konfigürasyonu.....	44
4	Türkiye Geneli ADUZEM Web Sayfası Oturum Açma Oranları.....	49
5	Türkiye Geneli ADUZEM Web Sayfası Oturum Açma Oranları.....	50
6	2014/2015 Eğitim Öğretim Yılı ADÜ Birimlerinin 5(I) Dersleri Sınav Sonuç Sayıları.....	51
7	Öğrencilerle İlgili Değişkenlere Ait Betimsel İstatistikler	65
8	Ölçüm Modeline Ait Uyum İndeks Değerleri.....	68
9	2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı Normal ve İkinci Öğretime Göre Kayıtlanan Öğrenci Sayıları.....	70
10	2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı 5(I) Derslerine Göre Toplam Sınava Giren Öğrenci Sayıları.....	70
11	2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı 5(I) Derslerine Göre Toplam Sınava Giren Öğrencilerin Yüzdesel Geçme Oranları.....	71
12	2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı Fakülte ve Meslek Yüksek Okulu Öğrencileri 5(I) Dersleri Geçme-Kalma Sayıları ve Yüzdesel Oranları	72
13	Araştırmada Kullanılan Bağımlı Değişkenlerin Dağılım Özellikleri.....	73
14	Öğrencilerin Cinsiyetine Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi.....	74
15	Öğrencilerin Öğrenim Türlerine Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi.....	75

16	Öğrencilerin Uyrukların Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi.....	76
17	Öğrencilerin Derslerin İçeriğine Ulaşma Şekli ile İlgili Analiz Sonuçları.....	77
18	Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeyi Analizi.....	79
19	İnternete Bağlanma Durumuna Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeyi Analizi.....	79

Şekiller Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Uzaktan eğitim modelleri.....	17
2	E-Öğrenme ortamları.....	18
3	Öğrenim yönetim sistemi bileşenleri.....	34
4	ADÜ uzaktan eğitim içerik hazırlama sunu şablonu.....	40
5	ADUZEM Web sayfası.....	46
6	ADUZEM ziyaretçilerinin cinsiyete göre oranları.....	47
7	ADUZEM Web sitesinin yaş durumuna göre oturum sayıları.....	47
8	Dünya geneli ADUZEM Web sayfası ziyaretçi demografisi	48
9	Türkiye geneli ADUZEM Web sayfası ziyaretçi demografisi.....	49

Kısaltmalar Listesi

ABD.	: Anabilim Dalı
ADUZEM	: Adnan Menderes Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi
ADÜ	: Adnan Menderes Üniversitesi
AGFI	: Adjusted Goodness of fit
ALES	: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı
Ark.	: Arkadaşları
BDÜ	: Dizüstü Bilgisayar
CD-ROM	: Compact Disc Read-Only Memory
CFI	: Comperative Fit Index
CT	: Cep Telefonu
DDÖ	: 5 (I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği
DFA	: Doğrulayıcı Faktör Analizi
FAK	: Fakülte
G	: Geçti
GFI	: Goodness of Fit
HD	: High Defination
HDD	: Sabit disk (Hard Disk)
http	: Hiperortam Bilgi Sistemleri (Hypet Text Transfer Protocol)
IFI	: Incremental Fit Index
K	: Kaldı
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
KVA	: Kesintisiz Güç Kaynağı

M	: Muaf
MIT	: Massachusetts Teknoloji Enstitüsü
Moodle	: Moodle, Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Modüler Nesneye Dayalı Dinamik Öğrenme Ortamı)
MÜ	: Bilgisayar Masaüstü
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
NFI	: Normed Fit Index
OBİS	: Öğrenci Bilgi Sistemi
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Ö	: Öğretim
RAM	: Sanal Bellek (Random Access Memory)
RFI	: Relative Fit Index
RMR	: Root Mean Square Residual
RMSEA	: Root Mean Square Error of Approximation
s	: Sayfa
TD	: Türk Dili
TLI	: Tucker – Lewis Index
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
YO	: Yüksek Okul

Bölüm 1: Giriş

Günümüzde eğitim; ülkelerin varlıklarını devam ettirebilmeleri, teknolojiye ilerlemeler sağlayabilmeleri, politik etkinliklerini arttırabilmeleri ve sosyal gelişimini sağlayabilmeleri için önem verilmesi gereken sosyal dinamiklerden birisi olarak benimsenmiştir. Bilgiyi üreten, geliştiren ve etkin kullanabilen bireyler yetiştirebilmek için ülkelerin eğitim metotların farklı yöntemler kullanması önemlidir. Bilgiyi ucuz, kolay, hızlı, zaman ve mekândan bağımsız olarak erişim sağlanabileceği ortam olan internet, çağımızın en geniş bilgi portalı olarak görülmektedir. Bu bağlamda, bilgiye erişimin kolay, zaman ve mekândan bağımsızlaştırılması ve hayat boyu eğitim kavramını benimseyen ülkelerde, başta üniversiteler olmak üzere birçok kamu kurum ve kuruluş gelişen teknoloji ve internet altyapısı ile eğitim modellerine uzaktan eğitim modelini de eklemiştir (Altıparmak, Kurt ve Kapıdere, 2011; Düzakın ve Yalçinkaya, 2008; Odabaş, 2003; Umut ve Madran, 2004).

Uzaktan eğitim, her türlü elektronik iletişimin kullanıldığı, eğitimcinin, öğrencinin ve eğitim materyallerinin sanal ortamda bir araya getirilerek oluşturulan bu portala genel olarak Uzaktan Eğitim adı verilmektedir (Sinecen, 2011). Uzaktan eğitim ile dersin etkin olarak izlenmesinde öğrencilerin ve öğretim elemanının aynı ortamda olmaması, öğrencilerin birbirleriyle sosyalleşememesi, öğrencilerin yanlış bilgi ediniminde anlık düzeltilmemesi gibi dezavantajlara sahip olmasına karşın, öğrencilerin istedikleri zaman bilgiye erişebilmeleri, ses-video gibi etkileşimli içerikler ile kolay anlaşılabilirliğin sağlanması, senkron ve asenkron olarak ders dinleyebilmeleri, ders içeriklerinin sürekli güncel tutulabilmesi, eğitim kurumlarındaki fiziki koşullara ihtiyaç olmaması, uzman öğretim elemanlarının bulunduğu konumdan ders verebilmeleri gibi avantajlara da sahip olmaktadır (Adıyaman, 2002; Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış ve Ekiz, 2004; Ekiz, Bayam ve Ünal, 2003; Özarslan, 2008; Şen, Atasoy, Aydın ve Nesrin, 2010).

Uzaktan eğitim, gelişim sürecinde önceleri posta servislerini, sonra radyo, televizyon gibi iletişim araçlarını kullanarak başlamış fakat eğitimin kalite ve yöntemleri üzerinde çok önemli gelişmeler sağlanamamıştır. Çünkü öğrenci, eğitimci ve materyallerin etkileşimli olarak kullanılması eksik kalmış ve bilgi gerektiği gibi vurgulanamamıştır. Bu ihtiyacı karşılayabilecek en önemli platformu, takip eden süreçte gelişmeler sayesinde, internet ve uzaktan eğitim sistemleri oluşturmaktadır. Öğrenci istediği zaman eğitimci ile görüşebilmekte, ders materyallerine ulaşabilmekte ve sorularını paylaşa-bilmektedir. Eğitimci ise öğrencisinin anlayabileceği şekilde görsel-işitsel dokümanlar hazırlayabilmekte, kolayca sınavlar oluşturarak anlık seviye belirlemeler gerçekleştirebilmekte ve bilgisini aynı anda birçok kişinin kullanımına açmaktadır. Uzaktan Eğitim her geçen gün önemini arttırmakta ve güçlenmektedir. Yeni teknolojiler ile etkileşimli veya etkileşimsiz yöntemler ile ders işlenmekte, öğrenci ve eğitimci iletişimi daha aktifleşmekte, öğrenim seviyeleri an ve an tespit edilebilmekte ve daha birçok avantajı ile Eğitim-Öğretim yapılabilmektedir.

Türkiye’de ise uzaktan eğitimin temelleri 1960’larda mektupla öğretim uygulamaları ile atılmıştır. 1982 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun kabul edilmesiyle birlikte, Türkiye’de uzaktan eğitim modelinin üniversite bazında uygulanmasının ilk adımının atıldığı Açıköğretim Fakültesi kurulmuştur. Eğitim için dünyada örgün eğitime yeni bir alternatif olması ve ülkeler arasında uyumlu bir eğitim sağlaması uzaktan eğitimin önemini artırmaktadır. Örneklem vermek gerekirse Rusya’da eğitim alanında 1990 yılından itibaren örgün eğitimin alternatifi uzaktan eğitimidir. Rusya’da uzaktan eğitimi başlatan kurumun şu an ülke üzerinden 350’den fazla şehirde olmak üzere ve 60 bağımsız ülke şehrinde kendi uzaktan eğitim büroları bulunmaktadır. Rusya için şu an kullanılan eğitim modelinin düzenlenmesinde ve iyi işler çıkarmasında uzaktan eğitimin rolü çok büyüktür. Rusya’da eğitim alanında uzaktan eğitim anlayışı bir bütün olan, kaliteli bir eğitim sağlamak için teknolojik olarak en büyük araç olarak algılanmaktadır. Uzaktan eğitim merkez ve kırsal kesim arasında eğitime uzaklığı ortadan

kaldırmıştır. Ülkenin tamamın bir bütünlük sağlanmış ve ülkenin kırsal kesiminde yaşanan birçok sorun için çözüm olmuştur (Karpenko, 2008).

Problem Durumu

Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) 8 farklı lokasyondaki fakültesi ve 16 farklı lokasyondaki meslek yüksekokulu ve yüksekokulu ile en dağınık yapıya sahip üniversitelerden birisi konumunda bulunmaktadır. Öğretim elemanlarının bu noktada görevlendirilmesi ve derslerin işlenebilmesi maliyet, zaman ve mekân bakımından zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda ADÜ 08/08/2014 tarih 2014-12 sayılı oturumda alınan karar ile 2547 sayılı kanunun 5 (I) maddesindeki derslerin yürütme esaslarına göre uzaktan eğitim kullanılarak yapılmasını kabul etmiştir. Bu duruma istinaden 5 (I) dersleri kapsamında Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesi daha uygun görülmüştür.

Alt Problemler

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Öğrencilerin öğrenim türlerine göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Öğrencilerin uyruklarına göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Öğrencilerin derslerin içeriklerine ulaşma şekline göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olma durumları, 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeylerini ne derece yordamaktadır?
6. Öğrencilerin internete bağlanma durumları, 5(I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeylerini ne derece yordamaktadır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, birçok farklı lokasyona sahip üniversiteler arasında bulunan Adnan Menderes Üniversitesi'nin 5 (I) dersleri kapsamındaki Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesinin öğrencilerinin başarıları üzerine etkisinin incelenmesi üzerinedir.

Araştırma kapsamında öğrenciler için Adnan Menderes Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi tarafından kurulan altyapı ile dersler uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin bu model ile elde ettikleri bilgi birikimi öncelikle sınav notlarındaki etkisi öğrenci bilgi sisteminden alınan verilere göre önceki yılların sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerden gerçekleştirilen eğitim modeline ait geri bildirimlerini incelemek adına geliştirilen "ADÜ 5 (I) Dersleri Ölçeği" uygulanmıştır.

Çalışmanın amacına yönelik olarak belirlenen alt problemler şunlardır:

- 1- Gerçekleştirilen eğitim modelinin uygulamada etkinliği başarılı mı, değil mi?
- 2- Gerçekleştirilen eğitim modelinin yetkinliğinin durumu nedir?
- 3- Öğrenciler bu eğitim modelini ne kadar benimsemektedirler?
- 4- Bu eğitim modelinin uygulanmasına devam edilmesi mi, yoksa uygulamadan kaldırılması mı gerekir?

Araştırmanın Önemi

Üniversiteler 5 (I) kapsamındaki dersler gibi birçok alanda yeterli öğretim elemanı ve derslik bulmada yaşadığı zorluklar nedeniyle öğrencilerin gelişiminde ve eğitiminde sorunlar yaşamaktadır. Adnan Menderes Üniversitesi'nde de olduğu gibi farklı lokasyonlarda kurulu olan okullara öğretim elemanı göndermek, dersliklerin ayarlanması, ders programı oluşturmanın zorluğu nedeniyle üniversiteler dışarıdan destekleyici öğretim elemanı sağlama ve ders programlarını buna göre ayarlamak zorunda kalmaktadır. Uzaktan eğitim modeli son yıllarda önemli bir yere sahip olması, zaman ve mekan bağımsızlığı, maliyetlerin minimize edilmiş olması yönlerinden önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda incelendiğinde eğitim

kurumlarında yaşanan, insan ve mekan sınırlamasını ortadan kaldırmak adına Uzaktan Eğitim modeli araştırmanın başlıca önemini ortaya koymaktadır.

Bu çalışma kapsamında, Adnan Menderes Üniversitesi'ne bağlı Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarda 5 (I) dersleri kapsamında Türk Dili dersleri Uzaktan Eğitim modeli ile verilmesi konusu incelenmiştir. Bu sayede öğretim programlarının düzenlenmesi, öğretim elemanı görevlendirilmesi ve derslik sorununun aşılması amaçlanmıştır. Çalışmanın bu noktadaki önemi, gerçekleştirilen eğitim modelinin öğrencilerin eğitim süreçlerine katkısının ne derece de olumlu olduğunu araştırmak ve bu modelin eksiklikleri üzerine inceleme yapmaktır.

Varsayımlar

Bu tez kapsamında elde edilen varsayımlar;

- 1- Öğrenciler istedikleri zamanda ders notlarına erişebilmesi, üzerlerinde önemli bir olumlu etkisinin olduğu,
- 2- Uzaktan eğitim modelindeki canlı derslerin kaydedilip, banttan yayınlarında çevrimiçi oluşması ve öğrencilerin istedikleri hocadan istedikleri zaman ders dinliyebiliyor olması konuları anlamada önemli bir katkı sağladığı,
- 3- Eğitim veren birimlerin ders programlarını hazırlamadaki kolaylığı ve ekstra öğretim elemanı görevlendirmemeleri maliyet yönünden önemli bir katkı sağladığı,
- 4- Güncel sınav soru örnekleri, ders notları ve görsel materyallerin öğrencilerin sadece dönemlik dersleri için değil, çoktan seçmeli sorular ihtiva eden ve iş hayatı için girmeyi düşündükleri KPSS, ALES, vb. sınavlar üzerinde de etkisinin olduğu,
- 5- Geliştirilen Uzaktan Eğitim modelinde danışmanlık ve daha fazla materyal ihtiyacı olduğu,
- 6- Öğrencilerin bilgi edinme ve diğer işlemleri için çevrimiçi hizmet uygulamasının yanında, yüz yüze görüşeceği merkezlerin de oluşturulmasının gerekliliği ve 7/24 hizmet vermesinin gerekli olduğu varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma,

- 1- 2014-2015 eğitim-öğretim yılları arasında gerçekleştirilmiştir.
- 2- Normal ve İkinci öğretim programlardaki toplam 12309 öğrenci bu dersleri almış olmasına karşın, ölçek 1922 kişi üzerinde uygulanabilmiştir.
- 3- Sınav değerlendirilmesi için 2013-2014 yılındaki öğrenciler ile 2014-2015 yılında eğitim gören öğrenciler karşılaştırılmıştır.
- 4- Elde edilen veriler Adnan Menderes Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından geliştirilen Öğrenci Bilgi Sisteminden alınmış, bilgi güvenilirliği bu birimin verdiği değerlere göre nitelendirilebilmiştir.
- 5- ADÜ 5 (I) Ölçeği dijital ortamda çevrimiçi olarak sunulmuştur, öğrenciler ile birebir görüşme mümkün olmadığından doldurulan ölçeğin sonuçları doğrudan öğrencinin inisiyatifi ile gerçekleştirilebilmiştir.

Tanımlar

Bu tez içeriğinde geçen konular ile ilgili temel kavramlar belirlenerek, aşağıda ayrı ayrı açıklanmıştır.

Moodle: Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Modüler Nesneye Dayalı Dinamik Öğrenme Ortamı) kelimelerinin baş harflerinden oluşan açık kaynak kodlu bir yazılım platformudur. Moodle, öğrenim yönetim sistemi veya sanal öğrenme ortamı olarak da adlandırılan, açık kaynak kodlu ders yönetim sistemidir. Öğrenciler açısından dinamik web sitelerini oluşturmak için dünya çapında eğitimciler tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Martin Dougimas tarafından oluşturulan Moodle, içerik oluşturma ve etkileşim üzerine odaklanmış internet tabanlı, ücretsiz ve dinamik ders verme amacıyla olan eğitimcilere yardımcı bir araçtır. Moodle 213 farklı ülkede 49,674 site ve 35,522,555 kullanıcısı ile sanal öğrenme ortamları içerisinde ilk sıralarda yer almaktadır.

Uzaktan Eğitim: Çeşitli iletişim ve teknoloji araçları (uydu, video, audio grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi ve internet gibi...) yardımıyla eğitimin uzaktaki öğrencilere, istedikleri zamanda ve mekanda, tekrar tekrar ulaşabilecekleri şekilde iletilmesidir.

Bölüm 2: Alanyazın

Türkçe Eğitiminin Çalışma Alanları

Türkçe eğitimi, dört temel dil becerisini içerisinde barındırır. Bunlar; okuma, konuşma, dinleme ve yazmadır. Ancak, bu dört öğrenme yöntemi bir arada değerlendirildiğinde, nitelikli bir Türkçe eğitiminin verilmesi sağlanabilir.

Okuma Eğitimi

Okuma, öncelikle bir anlama ve yorumlama işidir. Okumanın tanımlamalarında genel olarak anlamının vurgulandığı görülmektedir. Yazı dilinin anlamlı olarak yorumlanması olarak değerlendirilebildiği gibi yazılı ve basılı sembolleri tanıma, hatırlama ve algılama becerisi olarak tanımlanabilir. Okumak; kişiye düşünme, kavrama ve bütün kültürel kalıplar karşısında eleştirel bir bakış açısıyla durabilme yetisi kazandırır (Yıldız, 2000). Tarih boyunca kültürel birikimin kuşaktan kuşağa aktarılmasının, en etkili yollarından biri okumadır. Okuma alışkanlığının eğitim yoluyla kazandırılması beklenir. Ancak en iyi eğitim örnek olmakla verilebilir. Kişinin eğitiminde etkili rol sahibi olan öğretmenlerin ve kişi eğitiminin başladığı ailedeki bireylerin örnek teşkil etmesi çok önemlidir.

Ülkemizde okuma eğitimi, Türkçe eğitimi içerisinde verilmektedir. Okuma eğitimi; okumayı etkileyen koşulları, okumanın fiziksel, zihinsel ve toplumsal yönünü, okuma becerisinin gelişmesine katkı sağlayan yöntemlerini ve etkili okumaya engel teşkil eden sorunları kapsamaktadır. Kısaca, okumanın nasıl daha etkin olabileceği veya okumada karşılaşılan sorunlarla nasıl baş edilebileceği, okuma eğitiminin araştırma amacıdır (Şahbaz ve Çekici, 2012).

Konuşma Eğitimi

İnsanın en belirleyici özelliklerinden birisi, konuşma yetisine sahip olmasıdır. İnsanlar düşüncelerini, fikirlerini dışa aktarma veya iletişim kurmada, konuşma becerisinden yararlanmaktadırlar. Kişinin konuşma biçiminde, çevresindeki kişilerin özellikleri, aldığı eğitim ve kitap okuma alışkanlığı gibi birçok şeyin etkisi vardır. Güzel ve etkili konuşma becerisi, kişilerin toplumsal yaşamda başarılı olmalarına yardımcı olmaktadır. Bu nedenle eğitim alanında, güzel ve etkili konuşma ile ilgili çalışmalara önem verilmelidir (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2011).

Konuşma eğitimi; ses-nefes kontrolü, söyleyiş güzelliği ve konuya uygun konuşmanın önemini inceler. Konuşma türleri, yöntemleri, güzel ve etkili konuşma önündeki engeller, konuşmanın kimyasal ve fiziksel etmenleri konuşma eğitiminin kapsamına girmektedir.

Dinleme Eğitimi

Toplumsal yaşamda sıklıkla, kişiler arası sözlü iletişim kullanılmaktadır. Sözlü iletişim, karşılıklı anlaşmanın önemli bir boyutudur. Bu iletişim türünde konuşma becerisi kadar dinleme becerisine de sahip olunması gerekir. Etkili dinleme, anlamayı, buna bağlı olarak da etkili konuşmayı ve kişiler arası iletişimi destekler.

Dinlemenin, iletişimin önemli bir unsuru olduğu bilinmesine rağmen dinleme eğitimi, yakın bir geçmişte Türkçe eğitim programlarına girmiştir. Bu nedenle dil becerileri kapsamında dinlemenin Türkçe derslerinde geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Dinleme eğitimi; dinlemenin nitelikleri, dinlemeyi etkileyen fizyolojik, psikolojik, bilişsel, sosyal etmenler, dinleme yöntemleri ve etkinliklerinin değerlendirilmesi gibi konuları kapsamaktadır (Şahbaz ve Çekici, 2012).

Yazma Eğitimi

Yazı aracılıyla; kuşaklar ve toplumlar arasındaki bilgi ve kültür aktarımı çok daha kolay ve etkili hâle gelmiştir. Kısaca yazma, yazım kurallarına uygun, konu bütünlüğü sağlanarak metin oluşturma becerisi olarak tanımlanabilir. Yazma eğitimi ise bu becerinin belli prensipler ve yöntemler dâhilinde hedef kitleye kazandırılması amacıyla verilen eğitimidir (Çeçen, 2011). Konuşma ve dinleme becerileri, okul öncesinde aile içinde belirli bir noktaya kadar geliştirilebilirken, yazma becerisinin sistematik bir eğitim ortamında öğretilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Yazma eğitimi; güzel yazmayı, yazma yöntemlerini ve etkinliğini, yazı türlerini, yazma üzerinde etkili olan koşulları, etkili yazmanın önündeki engelleri ve yazma becerisinin gelişimini kapsamaktadır.

Dil Bilgisi Öğretimi

Dil bilgisi, bir dilin seslerini, şekli ve cümle yapıları bakımından inceleyip, bunlarla ilgili kuralları belirleyen bir bilim dalıdır (Demirel, 1999). Dil bilgisi, Türkçe öğretimine katkı sağlamaktadır. Dil bilgisinin doğru konuşma ve yazmanın yanı sıra doğru düşünmeye de katkı sağladığı söylenebilir (Dolunay, 2010). Eğitim kurumlarınca dil bilgisi dersi, Türkçe dersi içinde verilebilmektedir.

Türkçe Eğitiminin Tarihi

Geçmişin geleceğe ışık tutması amacıyla tarih araştırmaları yapılmaktadır. Bu noktada, Türkçe eğitiminin tarihi, bugün Türkçe üzerine çalışmalar yapan araştırmacılara bilgi birikimi sunmaktadır. Türkçe'nin, ortaya çıkışından bugüne değin farklı coğrafyalarda, farklı topluluk dilleriyle etkileşimde bulunarak, değişim ve gelişim gösterdiği bilinmektedir.

Türkçe Eğitiminin Tarihsel Süreci

Türkçe, oldukça zengin, en eski dillerden birisidir. Ancak, Türkçe'nin öğretimine dair açık ve net bir kaynak bulunmamaktadır. Uygurlar döneminde birçok çeviri yapılmasına

rağmen, sistemli bir şekilde öğretildiğine dair bilgi yer almamaktadır (Ağar, 2004).Uygurlar bilimsel ve kültürel anlamda oldukça gelişmiş bir medeniyettir. Moğolların kendilerine ait bir alfabelerinin olmaması nedeniyle, Uygurların kullandığı dili öğrenmiş oldukları değerlendirilmektedir (Onan, 2003).

Türkçe eğitimi alanında yazılan bilinen ilk eser, 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lügâti't-Türk adlı kitabıdır. Bu kitap, İslam dünyasında Türk hâkimiyetini geliştirmek ve Türkçe'nin Arapça'dan üstünlüğünü belirtmek amacı ile yazılmıştır (Kaya, 2009, s.147).Karahanlı döneminde, Türkçe'nin gelişimine katkı sağlayan önemli bir eser olan Yusuf Has Hacib'in Kutadgu Bilig'dir. Bu eserde İslam dinin ilkeleri Türk dili ile ifade edilmeye çalışılmıştır (Türk, 2012, s.36).

Kıpçaklar döneminde, Türkçenin yerli halka tanıtılması amacıyla birçok sözlük ve gramer niteliğinde eser ortaya konulmuştur. Bunların yanı sıra ileri ve akademik düzeyde Türkçe'yi öğretme amacıyla; Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fil-Lûgati't-Türkiyye, El-Kavânînu'l-Küllîyye Li-Zabti'l-Lûgati't-Türkiyye gibi eserler de verilmiştir. Ayrıca, yabancılara Türkçe öğretmek için de bazı eserler yazıldığı bilinmektedir (Öner, 1998, s.19)

Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devleti zamanında, Türkçe'nin gelişimine ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlayacak herhangi bir esere rastlanılmamıştır. Bu dönemde daha çok Arapça ve Farsça ön plana çıkmıştır. Bu dönemdeki Türkçe'ye dair en önemli olayı, Karamanoğlu Mehmet Bey'in yayımladığı “Bugünden sonra, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste, meydanda Türkçeden başka dil konuşulmaya!” buyruğudur. Bununla, Türkçe'nin Arapça ve Farsça karşısında korunması amaçlanmıştır (Biçer, 2012, s.119-20).

Âşık Paşa, Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında yaşamış olan ve bütün diller üzerinde düşünen ilk dilcilerimizdendir. Farsça ve Arapça'yı çok iyi bir şekilde bilmesine rağmen, eserlerini Türkçe yazarak, Türkçe'nin devlet, yazı ve edebiyat dili haline gelmesini sağlamıştır (Günşen, 2006, s.24).

Türklerin İslamı kabulünden sonra Arap dilcileri, Türkçeyi incelemeye ve araştırmaya başlamışlardır. Bu dil bilimcilerden biri olan İbn-i Mühennâ, Hilyetü'l-İnsan ve Heybetü'l-Lisan adlı eseri ile Türk kültürüne ışık tutmuştur. İbn-i Mühennâ gibi Ali Şir Nevaî'de Türkçe sözcükleri kendine özgü bir sistemle sıralamıştır. Çağatay döneminde ise yazılan eserler genel olarak kitap ve gramer tarzında yazılmıştır. Ancak, Ali Şir Nevaî, kaleme aldığı Muhakemetü'l-Lügateyn adlı eserde Farsça'ya karşı Türkçe'yi savunmuştur (Biçer, 2012, s.123).

Osmanlı döneminde, siyasi ve diplomatik ilişkilerle birlikte, birçok ükeyle temas halinde olunmasının bir sonucu olarak, Türkçe'nin hem ülke içinde hem de ülke dışında öğrenilmesinin hız kazandığı söylenebilir. Örneğin; İtalya'nın Floransa şehrinin İstanbul balyosluğunda (elçiliğinde) yazman olarak çalışan Filippo Argeiti (1533), İtalyan tüccarlara destek sağlamak amacıyla konuşma kılavuzu ve sözlük tarzında bir eser yazmıştır. Yine Messinalı İtalyan Jesuit papazı Pietro Ferraguto (1611), Türkiye'de bulunan veya Türkiye'ye gelecek olan Jesuit papazlar için dil kılavuzu niteliğinde bir eser yazmıştır (Dilâçar, 1989,s.198-199). İtalya'nın dışında diğer Avrupa ülkelerinde de Türkçe'yi öğrenme ve öğretme çabalarının olduğu görülmüştür. Dönemin en güçlü devleti olan Osmanlı Devleti'nin dilini, bu devletle iletişim halinde olan veya ilişki kurmak isteyen ülkelerin ilgi duyduğu ve öğrendiği söylenebilir.

Uzaktan Eğitim

Uzaktan erişimin çıkış noktasına bakıldığında eğitim alanlarına uzak ve tüm zamanlarında çalışma şartlarıyla karşı karşıya olan bireylerin kendilerini geliştirme ve eğitim haklarına sahip çıkmayı amaçladığı ortaya çıkmaktadır (Hawkins, 1999). Verilen eğitimin en büyük avantajlarından birinin eğitim sürecinin zamandan ve mekandan bağımsız olarak işlemesidir. Öğretim elemanı ve öğrenen kendilerine uygun anlarda bir araya gelebilmektedir. Kişilerin gelişen dünya şartları neticesinden mesleki pozisyon, bireysel farklılıkları ve çalışma alanındaki yoğun tempo nedeniyle kendileri için istedikleri eğitime düzenli zaman

ayırılmamaktadır. Bu durum uzaktan eğitime olan ihtiyacı ve talebi artırmaktadır. Uzaktan eğitimin çeşitli adlandırılmaları bulunmaktadır. Bunlar uzaktan öğrenme ve dağıtım öğrenmedir. Uzaktan eğitimin tanımlanması gerekirse birbirinden farklı mekan ve yerlerde bulunan öğretici ve öğrencilerin bu zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde eğitim almaları için kurulan teknolojik ağıdır (Hakkari, 2018).

Gelişen bilgi iletişim teknolojileri sayesinde hızla yayılan uzaktan eğitim, beraberinde kullanılan içerik türlerinin de artmasına sebep olmaktadır. Geleneksel eğitim ve öğretiminde kullanılan malzeme ve teknolojilerin neredeyse tamamı uzaktan eğitimde de kullanılabilir. İlk uzaktan eğitim uygulamalarında içerikler görsel öğelerle desteklenen yazılı metinlerden oluşurken (Gürses ve Demiray, 2009), günümüz uzaktan eğitiminde, etkinliği öğretim yöntemlerinin planlanması ile ders içeriklerinin planlanması arasındaki ilişkiye bağlı olarak değişebilen çok çeşitli ortam türlerine rastlamak mümkündür. Uzaktan eğitimdeki bu ortamlar basılı materyaller, görsel-işitsel materyaller, uygulama etkinlikleri ve yüz yüze yapılan etkinlikler olarak dört gruba ayrılmaktadır (Gujjar ve Malik, 2007).

Uluslararası arenada, büyük üniversitelerin rekabetçi ve ekonomik olma özelliğini sürdürebilmeleri açısından giderek daha da önemli bir hale gelen uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, eğitim sürecinin önemli bir parçası haline gelmiştir. Özellikle bilgisayar ve internet teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde çevrimiçi değerlendirme sistemlerine olan ilgi artmaya devam etmektedir (Karaman, 2011). Bu nedenle çevrimiçi ortamlarda yapılan değerlendirme en az geleneksel sınıf içinde yapılan değerlendirme kadar önemli görülmektedir (Byrnes ve Ellis, 2006). Yeterli güvenlik önlemlerinin alınması durumunda farklı soru tiplerinin bulunduğu çevrimiçi sınavlar yapılmaya devam edecektir. Ancak uzaktan eğitimin bir parçası olarak tek bir yerde ve aynı zamanda yapılacak yüz yüze sınavlara sürekli ihtiyaç duyulacaktır (Rowe, 2004).

Geleneksel eğitimde öğretmen rolünde olan kişiler artık uzaktan eğitimde tasarlayıcı, yönetici ve motive edici gibi yeni roller üstlenmiş ve bu iş için daha fazla zaman ayırmak durumunda kalmışlardır (İşman, Altınay ve Altınay, 2004). İyi tasarlanmış bir derste uzaktan eğitim öğretmenin öğrencilerle birlikte hareket etmesi başarı için gereklidir. Aynı zamanda öğretmenler yazılı iletişim ortamlarını etkili bir şekilde tasarlama becerilerine de sahip olmalıdır. Bu kapsamda uzaktan eğitimde ders verecek öğretmenlerin eksikliklerini giderecek hizmet içi eğitimler alması faydalı olacaktır (SREB, 2006).

Moore ve Kearsley (2005), 19. yüzyılda posta hizmetlerinin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan uzaktan eğitim uygulamalarını tarihsel açıdan beş kuşağa ayırmıştır: Bunlar;

- 1.Postayla eğitim
- 2.Radyo ve televizyon yayını
- 3.Açık üniversiteler,
- 4.Telekonferans yoluyla eğitim,
- 5.İnternet teknolojilerine dayalı eğitimidir.

Birinci kuşak olan mektupla eğitimde, öğretim posta yoluyla yapılmakta; iletişim ortamı olarak basılı metinler kullanılmaktaydı. İkinci kuşakta eğitim radyo ve televizyon yayınları aracılığıyla yapılmaktaydı. Üçüncü kuşak olan açık üniversiteler iletişim teknolojileri açısından değil, eğitim örgütlenmesinde yeni bir yöntemin bulunmuş olması açısından önem taşımaktaydı. İlk üç kuşak uzaktan eğitim uygulamaları eşzamansız olarak gerçekleştirilmekteydi ve etkileşim dördüncü ve beşinci kuşağa göre düşük düzeydeydi. Dördüncü kuşakta, 1980'lere gelindiğinde, telefon, uydu, kablo ve bilgisayar ağları sayesinde görüntülü ve sesli konferans yoluyla ilk kez uzaktan ve eşzamanlı grup etkileşimi gerçekleştirilmiştir. Bilgisayar destekli eğitim 1980'li yıllardan sonra yeni yeni uygulanmaya başlanmıştır. 1990'lı yıllarda itibaren internetin yaşama dahil olması ile internet ortamında eğitim yayınlamaya başlamıştır. Beşinci kuşak, internet teknolojilerine dayalı olarak gelişen,

sanal sınıfların oluşturulduğu çevrimiçi eğitimi kapsamaktadır. İletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler, eğitime olumlu katkı sağlayarak, eğitim alanında nemli gelişmelerin meydana gelmesine olanak tanımıştır. İnternetin ortaya çıkışı, uzaktaneğitim uygulamalarında bir dönüm noktası oluşturmuştur. İnternet ve World WideWeb gibi teknolojilerin sağladığı avantajlar sayesinde çevrimiçi eğitim uygulamaları yaygınlaşmıştır. Uzaktan eğitimde öğrenen, öğretici ve öğrenme kaynaklarının zaman ve mēkan açısından bir arada olmamaları nedeniyle aralarındaki iletişimin etkileşimli telekomünikasyon teknolojileri ile gerçekleştirilmesi, yüz yüze eğitime göre farklı öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve tekniklerinin kullanılmasını gerektirmektedir (Olcott, 2003; Stella ve Granam, 2004).

Uzaktan eğitimde ders tasarımında içerik, çalışma rehberleri, öğretim izlenceleri ve diğer materyaller öğrencilerin kendi kendilerine öğrenmelerini kolaylaştıracak şekilde özel olarak tasarlanmakta; bu amaçla materyallerde birtakım etkileşimli etkinliklere yer verilmektedir. Öğretim tasarımında kurum dışından satın alınan hazır programlar kullanılabilir (Magdalena ve Mellar, 2009). Ayrıca, sistemde yarı zamanlı öğretim elemanlarının da yer alması söz konusudur. Öğreticiler, öğrenenler ve öğrenme kaynakları arasında iletişim etkileşimli telekomünikasyon teknolojileri ile sağlanmaktadır. İletişim için basılı materyaller, teyp, televizyon, sesli ve görüntülü konferans, CD-ROM, telefon, bilgisayar, internet, cep telefonu, PDA, iPod, MP3 çalar ve benzeri her türlü ortam ve teknoloji kullanılabilir. Uzaktan eğitimi yüz yüze eğitimden ayıran özelliklerden biri de danışmanlar ve teknik elemanlar aracılığıyla öğrenenlere çok geniş yelpazede sürekli akademik, idari ve teknik destek sağlanmasıdır. Ayrıca, öğrenen başarısının değerlendirilmesi de öğreticinin kendisi yerine kurumdaki değerlendirme uzmanları veya kurum dışından uzmanlar tarafından gerçekleştirilebilir.

Teknolojinin gün aşırı değişimi ve gelişimi yaşamın her alanında bilginin çeşitlenip çoğalmasına neden olmuş ve ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşmayı daha da kolaylaştırmıştır.

Dünyadaki bilimsel, teknolojik ve toplumsal sistemlerde meydana gelen gelişmeler tüm kurumları sürekli değişime açık hale getirdiği gibi eğitim kurumlarında da beklenen işlevleri farklılaştırmış ve çoğaltmıştır. Bu da, eğitim ortamlarının ve bilgi kaynaklarının geleneksel öğretim anlayışının dışında kullanılabileceği bir yapıyı gerektirmiştir. Böylece bireylere eğitim gereksinimlerini esnek ve özgürce karşılayabilme olanağı sağlamasıyla birlikte bilgiye ulaşabilmede geleneksel öğretimin var olan sınırlama ve zorlamalarını ortadan kaldırmış ve eğitim araç-gereç, öğretim yöntemlerine ilişkin seçme özgürlüğü vermiştir

Artık öğretmenin bilgiyi öğrenciye aynen ezberletmesi önemini yitirmiştir. Öğretmenin, öğrenciye bilgiyi bilgi basamağında değil kavrama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarında vermesi, öğrencinin de bu bilgiyi kullanan değerlendiren, düşünen ve düşünce üreten kişiler olması zorunlu hale gelmiştir. Bilgi toplumu olarak nitelendirdiğimiz günümüz dünyası, hızlı bir şekilde küreselleşmeye giderek, yeniden şekillenmektedir. Bu durum öğretmen ile yetiştirdiği öğrencinin nitelikleri ve eğitim anlayışını da değiştirmektedir. Eğitim kişilerin değişen toplum düzenine uyum halinde olmaları sağlamaktadır. Toplum düzenin istendik şekilde oluşturulabilmesi için eğitim politikalarının bu yönde düzenlenmesi ve gerekli teknolojik alt yapının sağlanması gerekmektedir. Hayat boyu öğrenmenin vazgeçilmez olduğu yüzyılda dünya üzerinde gelişimin ve iş temposunun yoğunluğu göz önüne alınarak eğitim için fırsat eşitliği sağlanması çok önemlidir. Eğitim ve teknolojik olanakları yetersiz bireylerin eğitimde yer alabilmesi ve eğitim olanağı sağlayacak politikaların ortaya konulması eğitimde fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırmaktadır. Hızlı nüfus artışı ve diğer etkenler Türk Eğitim sisteminin yapısal olarak yeniden planlanmasını da zorunlu hale getirmiştir. Eğitimde yeniden planlanma gerekliliğine tüm eğitimciler, eğitim yöneticileri, akademisyenler de inanmaktadır. Türk Eğitim sistemi içinde sürekli olarak yapısal değişimler meydana gelmiştir. En son olarak 2005- 2006 eğitim-öğretim yılında tüm eğitim programlarının değiştirilmesi buna örnek gösterilebilir. Ayrıca eğitim uzmanı, bilişim teknolojileri sayesinde müfredat programı ile

ulaşılan kitle sayısının artacağını diğer ifade ile eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanacağını da belirtmektedir (İşman, 2011).

Uzaktan Eğitimde Öğrenme Yöntemleri

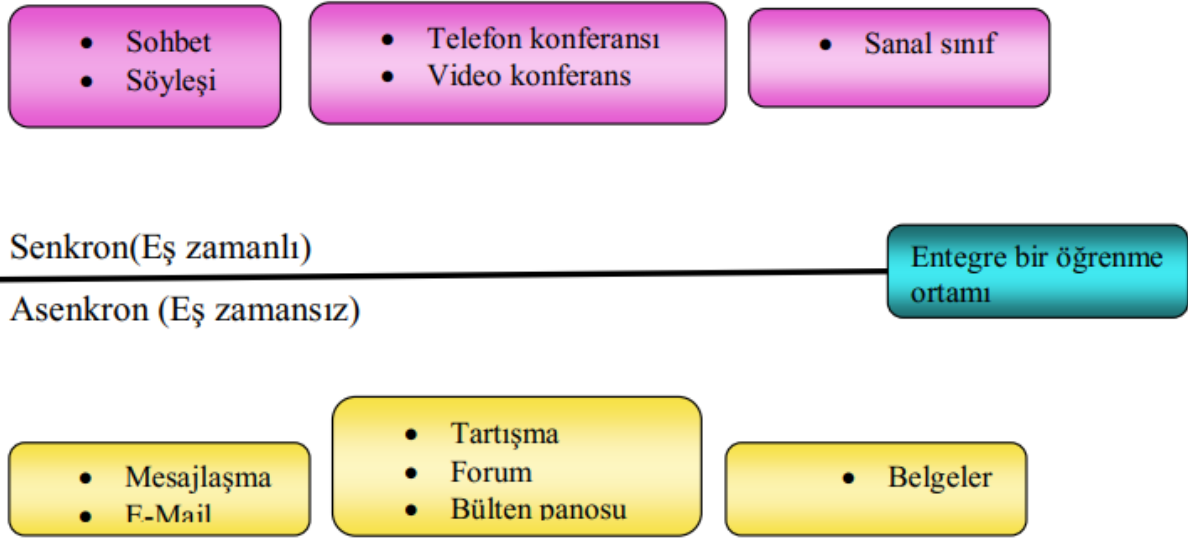
Berg'e göre uzaktan eğitim literatürde kullandığı yönteme bağlı olarak farklı terimler kullanılarak tanımlanır. Uzaktan eğitimi tanımlamak için, eğitim kurum tarafından eğitim yönetimi, çeşitli öğretim ortamlarının kullanımı, öğretmen ve öğrenci arasındaki haberleşme ve geleneksel olmayan bir öğrenci, öğretmen ve öğrenci arasındaki ayrım gibi temel özellikler kullanılır (Bledsoe, 2008). Bu gibi farklı özelliklerle tanımlanmasına rağmen uzaktan eğitim denildiği zaman mektupla öğrenmeden, çevrimiçi öğrenmeye kadar birçok model karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitimin bu modellerinin açıklanması bu konuda herhangi bir karmaşaya meydan vermemesi açısından önemli görülmektedir. Bu modelleri Şekil 1'de gösterildiği gibi ifade etmek mümkündür.

Şekil 1. Uzaktan eğitim modelleri.

Zhang ve Nunamaker elektronik öğrenmeyi insanların ihtiyaç duydukları yer ve zamanda eğitici bilgiye internet üzerinden ulaştıkları öğrenme çeşidi olarak tanımlamaktadırlar (Gamble, 2009). Uzaktan eğitimin bir şekli olan e-öğrenme, gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Omwenga ve Rodrigues'e göre elektronik öğrenme senkron ve asenkron olarak iki farklı grupta ifade edilir. "Senkron model, fiziksel olarak farklı yerlerde bulunan öğretmen ve öğrencinin, aynı anda (zamanda) eğitim yaşantısı geçirmeleri ve eş zamanlı iletişim kurmaları olarak tanımlanır" (Güngör ve Aşkar, 2004, s.117). Asenkron e-

öğrenme ise, öğrenci ile gerçekleşir. Öğretmene gerek yoktur. Öğrenci, öğretmen ile hiçbir iletişime geçmeden eğitimini tamamlar (Kakar, 2008). Şekil 2’de e-öğrenme ortamları gösterilmektedir.

Şekil 2. E-Öğrenme ortamları.

Kaynak: <http://www.cognitivedesignsolutions.com/ELearning/Time-Place.htm>

E-öğrenme: teknolojinin kullanılması ve eğitim görmek isteyen bireylere bilgisayar ortamında eğitim vermeye olanak sağlayan bir öğrenme yöntemidir.

Web tabanlı eğitim: Uzaktan eğitimin en fazla kullanılan yöntemlerinden birisidir. Bireylere eğitim verilmek istenen içerikler hazırlanarak internet siteleri üzerinden yayınlanmaktadır.

Çevrimiçi öğrenme: Öğrenme ortamının belirli zaman aralıklarında karşılıklı olarak hazır durumda bulunmaktadır. Bu yöntemin en büyük avantajı öğrenciler birbirleriyle iletişim kurabilmekte ve sorularının direk sorma şansını yakalamaktadır.

Mobil Öğrenme: Mobil cihazların günümüzde çok fazla kullanılması nedeniyle eğitim ve öğretimin mobil cihazlarda uygulanması metodudur.

Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişim Süreci

Günümüz toplumlarının ve devletlerinin güçlü olmasını sağlayan sadece ekonomik ve askeri durumları değildir. Bilgiyi en iyi şekilde topluma aktarabilen medeniyetler tarihte ve günümüzde de mükemmel denecek seviyede çağdaşlık mertebesine erişebilmişlerdir. Bilginin en hızlı ve en etkin bir biçimde aktarılmasını sağlayan ise bilimsel değişkenlerin eğitim alanında verimli bir biçimde kullanılmasından geçmektedir. Uzaktan eğitim daha çok bu amaca ulaşmak isteyen toplumların, üniversitelerin, eğitim derneklerinin, şirketlerin ve benzeri kuruluşların odak noktası olmaktadır. Tarihsel sürece bakacak olursak uzaktan eğitim uygulamaları uzun bir geçmişe sahip olup ilginçtir ki eski çağlardan başladığı kabul edilmektedir. Temel açıdan incelediğimizde yaklaşık yüzyıllık bir geçmişi bulunan uzaktan eğitim zamanımız öğreticilerinin büyük bir kısmı yeni olarak nitelendirmektedir. Tarihsel gelişim sürecine bakıldığında günümüzün modern uzaktan eğitim düzeyine ulaşmada beş dönemsel aşamadan geçtiği söylenebilir.

- Mektuplaşma ile yapılan eğitim öncesindeki dönem; bu zaman diliminde günümüzde kullanılan posta sistemi kullanılmıştır. Öğreticiler öğrencilerine posta yoluyla eğitim konularını ve anlatımlarını ve soruları gönderir, öğrenciler de bu anlatım ve tanımlamaları çalışarak sınavlara hazırlanır ve cevapladıkları sınav sorularını tekrar geri gönderirler. Sınav sonuçlarını ise tekrardan posta yolu ile öğrenirler.

- Mektupla Öğretim Dönemi; uzaktan eğitimin teknik bir başlangıcı sayılabilecek mektupla öğretim döneminin ilk belirtileri Amerika'da ortaya çıkmıştır. Chicago kentinin eğitim kurumlarından biri olan University of Chicago 1800'lü senelerin sonlarında Birleşik Devletlerin en evvelki yazışmalı eğitim sistemini kurmuştur. Ardından uzaktan eğitimciler arasında bir ilk olan William Rainey Harper 1890 yılından başlayarak farklı bir sistemle Columbia Üniversitesinde uzaktan eğitim bölümünü oluşturmuştur. Bu alternatif uzaktan eğitim sistemi 19 yılı aşkın bir sürede çeşitli eğitim sistemlerini teftiş etmekte kalmayıp eğitim

yapılarını da yenilemiş ve geliştirmiştir. Avrupa'da ise bu durum biraz daha çalışan kesime hitap edebilmek amacı ile İngiltere, Fransa, Almanya ve İskandinavya gibi ülkeler yazışmalı uzaktan eğitim sistemini desteklemiş ve yeni sistemler kurmuşlardır (Mcisaac, 1996,s.10).

• Tek Yönlü Radyo ve Televizyon Dönemi; Avrupa'daki ve dünyadaki teknolojik gelişmeler birbiri ardını kovalarken iletişim teknolojilerinin ilk yıllarında radyo ve televizyonun etkisi büyüktür. Bu durum eğitim alanında da etkisini göstermiş yazışmalı uzaktan eğitim artık gerçek bir uzaktan eğitim tanımını hak etmeye başlamıştır. Tek yönlü radyo ve televizyon dönemi eğitim sisteminde bir dönüm noktası olmuştur. Avrupa'da uzaktan eğitimciler basılı tarzda olan sistemi yavaş yavaş değiştirerek radyo ve televizyon aracılığıyla da uzaktan eğitim sistemini yaygınlaştırmaya ve eğitim materyallerini bu alanda kullanmaya başlamışlardır. Dünyadaki neredeyse bütün ülkeler bu iletişim teknolojisini uzaktan eğitimde kullanmışlardır. Hatta Çin'de özel bir televizyon istasyonu kurulmuş bunun vesilesiyle Televizyon Üniversitesi adı altında bir eğitim kurumu açılmıştır (Buckland ve Dye, 1991,s.2). Kablosuz radyo teknolojisinin keşfedilmesiyle birlikte radyo istasyonları çoğalmış ve 1910 yılında kadar Amerika'da herhangi bir yasaya bağlı kalmaksızın yayınlarını gerçekleştirmişlerdir. Wisconsin Üniversitesi'ndeki 1916 yılında kurulan uzaktan eğitim sisteminde radyo yayını kullanılarak birçok uzaktan eğitim öğrencisi belirli zamanlarda derslerini bu iletişim teknolojisini kullanarak dinlemiştir. Uzakdoğu'ya bakıldığında Çin 1929 yıllarında radyo ile eğitim vermeye başlamış ve bu yayınlar tek yönlü sözle bir tarzda gerçekleşmiştir (Buckland ve Dye, 1991, s.3).

• Çift Yönlü Radyo ve Televizyon Dönemi; günümüz teknolojisine yaklaşımlar çift yönlü radyo ve televizyon dönemine rastlamaktadır. Bu dönemde artık sadece eğitimcinin değil öğrencinin de eş zamanlı iletişim kurabileceği bir sistem meydana gelmiştir. 60'lı yılların başlarında uzaktan eğitim yapısı radikal bir biçimde değişmeye başlamıştır. Bu değişim, sistemi zenginleştirmiş ve öğrencileri uzaktan eğitime şevkli bir biçimde sevk etmeye başlamıştır. İlk olarak telekonferans sistemi ile öğrencilere eğitim olanağı sunulmuştur. Bu sistem sayesinde

aynı zamanda farklı yerlerde olan öğrencilerle canlı bir biçimde görüşülebilmektedir. Karşılıklı yapılan sesli görüşmeler anlık eğitimsel ihtiyaçlara hızlı cevap verebilme olanağını da sağlamıştır. Daha sonraları video konferans sistemi başlamıştır. Bu sistemde de yüz yüze eğitim olanağı belirmiştir. Birleşik Krallık'ta uzaktan eğitim hizmeti veren bir üniversite devletle işbirliği sağlayıp televizyon istasyonları aracılığı ile uzaktan eğitimi yaygınlaştırmaya başlamıştır. 90'lı yılları takiben gelişen teknoloji interneti ortaya çıkarmış ve uzaktan eğitime büyük faydası olmuştur. Masaüstü bilgisayarlar aracılığı ile yapılan telekonferans uygulamaları öğrencileri bu sisteme daha etkin bir biçimde adapte etmiştir (Moore, 1989, s.15).

- Uydu teknolojileri dönemi; bu dönem ise uzaktan eğitimi büyük ölçüde etkilemiştir. Gelişmiş ülkelerin uzaktan eğitim sistemlerinde önemli bir yer bulmaya başlayan uydu teknolojisi bilgisayar teknolojisi ile birlikte kullanılmasıyla eğitim alanında yeni bir çığır açmıştır. 1982 yılından itibaren iletişim sistemleri bilgisayarlar vesilesiyle küresel anlamda gelişme kaydetmiş ve uzaktan eğitim sistemi bulunan birçok kurum, bilgisayarları aktif bir biçimde kullanmaya başlamış ve kendi iletişim sistemlerini bilgisayarlar ile bütünleştirmişlerdir. Bu teknolojilerin kullanımı, eğitim kalitesini artırmış ve bir çeşit rekabet ortamı oluşmuştur. Bu rekabet ortamı sayesinde öğrenciler kendilerine uygun en kaliteli eğitim hizmetini seçebilme imkânına sahip olmuşlardır. Günümüz ve geleceğin uzaktan öğretim teknolojileri uydular, bilgisayarlar belki de kuantum bilgisayarlar ve fiber optik kablolar ile birlikte gelişme kaydetmesi kuşkusuz gerçekleşecektir. Bu teknolojik gelişmeler günümüzde Üniversite kavramına yeni tanımlar getirmiştir. Süper lig Üniversitesi; Mega Üniversite gibi eğitim kurumları ortaya çıkmıştır (Moore, 1989,s.17).

Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Tarihi Gelişimi

Türkiye'nin eğitim şartlarında teknolojinin kullanımı gün geçtikçe artmakta ve yurtdışındaki sistemlere uyum sağlama konusunda hızla ilerlemektedir. Türkiye'deki uzaktan eğitim çalışmalarını daha iyi anlayabilmek ve geniş bir bakış açısına sahip olabilmek için olaya

tarihi açıdan bakmak, uzaktan eğitim kavramını daha net anlamamıza yardımcı olacaktır. Yaklaşık bin yıldır Anadolu topraklarında hüküm süren bir millet olarak son yüzyıllarda batının gelişimine ayak uydurmak amacıyla bazı yenilik hareketlerini olumlu ya da olumsuz bir biçimde uygulamak için çaba gösterilmiştir. Osmanlı Devletindeki ıslahat hareketleri bunların başlangıcı olmuş Cumhuriyet devrinde ise üst seviyeye yükselmiştir. Toplumsal ve kültürel anlamda yapılan inkılâplar çağdaşlık yolunda büyük bir başarı olmuştur. Bu hususta eğitim alanında da yenilikler gerçekleşmiş ve günümüze kadar teknolojik anlamda özellikle 1950'lilerden sonra gelişme kaydedilmiştir. Türk Eğitim Sisteminde uzaktan eğitimin gelişme sürecini üç maddede açıklanmaktadır. Bunlar; tanımlanma dönemi, mektupla eğitim dönemi ve iletişim teknolojilerini kullanma dönemidir.

Tanımlanma Dönemi

Ülke ekonomisi ile dengeli bir biçimde ilerlemeye çalışan uzaktan eğitim cumhuriyet yıllarının başlarında yabancı ülkelerden getirilen uzman eğitimcilerin vesilesiyle önemli bir gelişme kaydetmiştir. Bu durum ilk olarak öğretmen eğitimi ve okur-yazar oranını artırma çabalarıyla alakalı önerilerle şekillenmiştir. Ünlü eğitim kuramcısı John Dewey Türkiye'ye öğretmen yetiştirme hususunda uzaktan eğitim sistemini önermiştir. Bu öneri Türkiye'nin uzaktan eğitim sistemiyle tanışmasına vesile olmuştur. Bu tavsiye sonrasında toplumun eğitim ve kültür seviyesinin çağdaş medeniyetlerin seviyesine yükseltmek amacıyla Muhabere Yoluyla Tedrisat uygulamasına başlanmıştır.

Yani Haberleşme Yoluyla Eğitim. Bu teklifi de o devrin Eğitim Bakanı Mustafa Necati Bey ve Milli Eğitim Müdürleri sunmuştur (İşman, 2011). 1930'lu yıllarda çeşitli yerlerden Türkiye'ye gelen komisyonlar eğitim alanında raporlar hazırlamıştır. Bu raporlarda eğitim kurumlarının açılması dile getirilmiş ancak ekonomik seviyenin düşük olduğu bölgelere mektup yoluyla teknik bilgi ve genel kültür öğretisinin sağlanması yönünde beyanat verilmiştir. 1939 yılında ilmî heyet toplantıları düzenlenmiş. Bu toplantılarda eğitimin Anadolu'nun her

yerine ulaştırılması gerektiği dile getirilmiş. Üniversitelerin halk evleriyle birlikte çalışmaları teklif edilmiş, çeşitli bölgelerde üniversite haftaları düzenlenmesi yönünde çaba gösterilmiştir.

IV. Milli Eğitim Şûra'sında uzaktan eğitim ile alakalı çalışmalar ve uygulamalar hız kazanmış ve çeşitli yenilikler sunulmaya başlanmıştır. Bu sürece kadar uzaktan eğitim çalışmaları kavram boyutundan çıkamamıştır (Alkan, 1987, s.25). 1960'lı yıllarda uzaktan eğitim ve yaygın eğitim alanlarında yapılan çalışmalar teşkilatlanmaya yönelik olmuştur. Özellikle yetişkin bireylerin de eğitimi hususunda çalışmalar hız kazanmış ve hayat boyu öğrenme uygulamaları politikaları izlenmiştir.

Mektupla Eğitim Dönemi

1950'li yıllarda eğitim talebinin artması ve mevcut okulların bu talepleri karşılayamaması sebebiyle mektupla öğretim uygulaması çalışmaları başlamıştır. Bu çalışmalar pek tabii gelişmiş ülkelerdeki mektupla öğretim sistemlerini örnek alınmıştır. Bir çeşit yeni tecrübe mahiyetinde olan bazı uygulamalar sonrasında 1982 senesinin şubat ayında toplanan Milli Eğitim Şurası'nda önemli konular ele alınmış ve kararlaştırılarak Açık Yükseköğretim Yönetmeliği çıkarılmıştır (www.yok.gov.tr). Mektupla öğretimden faydalanacak olanlar arasında örgün öğretim okuma imkânı bulamayan çocukları, genel kültür ve mesleki becerilerini çoğaltmak isteyen vatandaşları ve kendini daha iyi derecelere yükseltmek için imtihanlara girmek isteyenleri sıralanabilir. Daha sonraki yıllarda mektupla öğretim merkezi kurumsallaşmaya başlayıp genel müdürlük olarak örgütlenmiş ve bu alanda başarısını diğer eğitim çeşitlerinde de kanıtlamıştır. Yapılan Şûra sonrasında mektupla öğretim daha intizamlı bir biçimde uygulamaya konulmuştur.

1975 yılına geldiğimizde uzaktan eğitim alanında kurumsallaşma sağlanmış ve YAYKUR (Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu) kurulmuştur. Uzaktan eğitim sistemi tamamen bu kuruma aktarılarak daha planlı hareket edilmiştir. YAYKUR çeşitli alanlarda özellikle öğretmenlik, sosyal bilimler ve yabancı diller kapsamında yükseköğrenim imkânı sağlamıştır.

Ayrıca askeri eğitim alanında da uzaktan eğitim sistemi kullanılmıştır. 70'li senelerin sonlarına doğru Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı olan Hava Harp Okulundaki askeri öğrencilere çeşitli dersler uzaktan eğitim sistemleri kullanılarak verilmiştir. Maalesef askeri personellerden bazıları üst rütbeli subaylardan oluşan ve uzaktan eğitime olumsuz bir biçimde bakan kişiler tarafından bu tarz eğitimin durdurulmasına karar verilmiştir. Günümüze kadar ulaşan Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi ise 82 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasası ile kurulmuştur. 10. Milli Eğitim Şûrası'nda ise yaygın eğitim temel eğitim sistemi ile bir bütün olarak kabul edilmiş ve birlikte ele alınıp geliştirilmesi gerektiğine karar verilmiştir(<https://ttkb.meb.gov.tr/>).

1982 yılında kurulan Anadolu Üniversitesine bağlı Açık öğretim Fakültesi Türkiye'de uzaktan eğitim alanında üniversite bünyesinde açılan ilk kurumdur (www.anadolu.edu.tr). Bu fakültenin yapmış olduğu dersler Radyo ve televizyon yayınları ile desteklenmiştir. Ön lisans talebelerine hususi olarak TRT'de programlar yayınlanmıştır. 1989 senesine gelindiğinde ise ODTÜ ilk olarak mühendislik alanında uzaktan eğitim sistemleri kullanarak sertifika eğitimi vermeye başlamıştır. O dönemde sadece 8 üniversitede bulunan internet bağlantısı sayesinde ODTÜ e-posta yoluyla uzaktan eğitim materyallerini öğrencilerine ulaştırmıştır (Alkan, 1997). 1990 yılı yapılan Eğitim Şûrası sadece yaygın eğitimle alakalı çeşitli fikirlerin bir araya gelmesi ve yeni kararlar çıkması adına toplanmıştır. Yaygın ve örgün eğitim arasındaki denkliklerin durumunun değerlendirilmesi, yaygın eğitim kanununun çıkartılması, denetim ve değerlendirme sisteminin kurulması gibi konular bu Şûra'da görüşülmüş ve karara bağlanmıştır. Bu yıllarda uzaktan eğitime verilen önem daha fazla olmuştur. İlkokulu bitirdikten sonra ortaöğretimi uzaktan okumak isteyen kitlenin hızla büyümesi ve teknisyen ihtiyacının karşılanması adına uzaktan eğitim sistemlerinde yapılanmaya gidilmiştir (<https://ttkb.meb.gov.tr/>).

TRT yayınlarının eğitim yayınlarıyla birlikte verilmesinden sonra eğitime daha da özen gösterilip 6. Beş yıllık kalkınma planında televizyondan eğitim için farklı ve kendine has bir

kanal kurulması düşünölmüş ve bu sebeple TRT4 kanalı eğitim için yayın yapmaya başlamıştır. Bir sonraki beş yıllık kalkınma planında ise eğitimin meyvesi olan öğrenci ile sanayinin ihtiyacı olan teknik personel arasındaki bütünleşmeyi kaliteli bir biçimde denkleştirecek derecede eğitsel faaliyetler geliştirilmeye başlanmıştır (<https://www.trt.net.tr/>). Küresel düzende yer almaya çalışan Türkiye'nin yapmış olduğu çalışmalara bakıldığında büyük çaba gösterdiği anlaşılmaktadır. Teknolojik gelişmelere daha geç yanıt veren Türkiye'nin bu bağlamda yaptığı çalışmalar daha ileri ve daha yenilikçi olmak zorundadır. Bu gerekliliğe birçok alanda ihtiyaç duyulduğu gibi devletin temelini oluşturan gençlerin eğitimi alanında da ihtiyaç duyulduğu kesin bir olgudur. Şu bir gerçektir ki eğitim materyallerini en yalın haliyle bozulmadan yeni nesle aktarabilen devletler daima sağlam ve daima kalkınmış olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Teknolojiyi de eğitim alanında en verimli bir biçimde kullanabilen milletler de her zaman üst seviye nesiller yetiştirmiş ve geleceğe aydınlık bir bakış açısıyla bakabilmişlerdir. Netice itibariyle Türkiye'nin uzaktan eğitim sistemleri gittikçe gelişmekte ve üniversiteler düzeyinde gittikçe yaygınlaşmaktadır.

İletişim Teknolojilerini Kullanma Dönemi

Son yüzyılda gelişen teknolojinin nimetlerinden faydalanmak isteyen insanoğlu her alanda faaliyet göstermiş ve teknolojiyi her alanda kullanmaya ve geliştirmeye çalışmıştır. İletişim alanında ise radyo ve televizyon teknolojisi birkaç nesli cazibesıyla etkilemiş ve kullanım alanlarını genişletmiştir. Eğitim alanında da kullanılan bu araçların faydası şüphesi şüphe götürmez bir gerçektir. Ancak bu araçların eğitimin amacına uygun olarak kullanılması ise biraz zaman almıştır (İşman, 2011, s.110-120). Türkiye'de radyo ve televizyon yayınlarının belli bir kurum altında yapılması kararlaştırılmış ve TRT adıyla bir nevi özerk bir yapı oluşturulmuştur. TRT'nin 1968 yılında yayına başlamasıyla birlikte eğitim materyalleri içeren yayınlara da yer ayırmıştır. Gelişmiş ülkelere nazaran televizyonun Türkiye'de geç girmesi anlaşıldığı gibi yayınların başlamasıyla birlikte eğitsel alanda da kullanıldığını görölmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı FRTEM (Film Radyo Televizyon ile Eğitim Merkezi) tarafından geliştirilen ve stüdyolardan 15 dakikalık ufak programlar yapılarak eğitimle alakalı yayınlar yapılmıştır (Aziz, 1982).

Uzaktan Eğitimin Önemi

Uzaktan eğitimin en büyük avantajı zaman ve mekanla sınırlandırma yapılmadığı için geniş bir öğrenci alanına sahip olmasıdır. Uzaktan eğitimin kullanımda mekan alanı sınırsızdır, zaman olarak ise isteğe bağlı ve maliyetlendirme olarak en düşük maliyete sahiptir. Eğitim için yeterli zaman, alan, kişisel nedenler ve yeterli bütçeye sahip olmayan bireyler için uzaktan eğitim bir kurtarıcı olmaktadır. Uzaktan eğitim sayesinde bireyler bütün sınırlamalarından kurtularak geniş bir eğitim ağına kavuşmuşlardır.

- Uzaktan eğitimin en büyük avantajlarından birisi öğrenci merkezli olmasıdır. Uzaktan eğitimin çıkış amacı fırsat eşitliği sağlayarak öğrencilerin iyi yönde etkilenmesine ve eğitimi öğrencinin ayağına götürülmesini sağlamaktadır.
- Uzaktan eğitim yaşam boyu eğitimle birlikte kullanılmakta ve desteklemektedir. Uzaktan eğitim ilk açılışında örgün eğitimi tamalamış bireylere yönelik düzenlenmişken günümüzde tüm bireyleri içine almaktadır. Uzaktan eğitim sadece zamandan kısıtlamalar yerine yaş, mekan, öğrenim vb. sınırlamlardan da ayrılmaktadır.
- Uzaktan eğitime öğrenciler istedikleri her yerden dahil olabilmektedir. Şehirde yaşayan bireyle kırsal alanda bulunan birey arasındaki eşitsizliği ortadan kaldırmaktadır. Birey eğitim almak istediklerinde uzaktan eğitim bünyesinde bulunan bütün eğitimleri istedikleri gibi alabilmektedir.
- Uzaktan eğitim mali olarak daha az bütçeye ihtiyaç duymaktadır. Eğitime dahil olan tüm bireyler için öğretim görevlisi, mekan ve zamandan tasarruf sağlayarak bütçenin düşürülmesine olanak sağlamaktadır.

Uzaktan Eğitimde Kullanım Alanları

Bugünün şartlarında yaşamın bir parçası haline gelen bilişim teknolojilerinin uzaktan eğitimde kullanılması çeşitli faydaları barındırmakla beraber bazı sınırlılıklara da sahiptir. Özellikle 21. Yüzyılda bilişim teknolojilerinin eğitim alanında kullanılması, uzaktan eğitim sistemlerini hızlı bir biçimde değişime uğrattığı kaçınılmaz bir gerçektir. Bilişimin eğitim alanına girmesiyle ortaya çıkan kolaylık bilgiye ulaşımı daha aktif hale getirmektedir (Thomas, Larson, Clift ve Levin, 1996,s.17). Farklı bir yönden bakılacak olunursa eğitim alan ve eğitim veren kişilerin bilgiye ulaşması ve bilimsel araştırma yapmak isteyenlerin bu araştırmaları daha etkin yapabilmesi için bilişim teknolojilerini kullanması kabiliyetlerini iyi bir derecede geliştirebilecektir. İnsanoğlunun bilgiye ulaşma rahatlığını elde etmesi eğitimin gelişmesi açısından önem arz etmektedir.

Eğitimle ilgilenen uzmanlar, uzaktan eğitim sisteminin bilişim teknolojileriyle olan bütünleşmesini teknik bir biçimde öğrenmeleri gerekmektedir. Çünkü bilişimin uzaktan eğitim sisteminde kullanılması öğretimin kalitesini arttıracacağı gibi bilgi teknolojileri hakkında da doğru bilgiye ulaşımı sağlayacaktır. Bilgi teknolojilerinin kullanımının iyi bir şekilde öğrenilmesi toplumda eğitim seviyesini üst dereceye çıkarabilmektedir. Öğrencilerin zihinsel olarak gelişmesini ve iletişim kurabilme kabiliyetlerini geliştirmektedir. Günümüzde yapılan araştırmalar eğitimcilerin eğitimöğretim alanında kullanılan bilgi teknolojileri hakkında çok az bilgiye sahip olduklarını göstermektedir (Schrum ve Berenfeld, 1997). Bu durum eğitimcilerin de bilgi teknolojileri hakkında eğitime ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Çeşitli yaptırımlar vasıtasıyla eğitim-öğretim ortamlarında kullanılan bilgi teknolojilerinin nasıl kullanılması gerektiği hakkında eğitimcilere çeşitli bilgilerin aktarılması zorunlu hale getirilmelidir. Çünkü eğitimcilerin bu şekilde öğretim hizmetini vermeleri daha önceki yıllara göre eğitimin ulaşılabilirlik kapasitesini artırmaktadır.

Bilişim ve eğitimin entegre edilmesi, öğrencilerin eğitim ortamlarına katılmaları ve öğrenme isteklerini dürtüleme noktasında olumlu bir yönde motivasyonlarını arttırmaktadır. Bir takım araştırmalar, bilimsel bilginin merak edilmesinde teknoloji kullanımının, bu bağlamda kendi benliğini geliştirebilen öğrencilerin, bilgiye ulaşma isteklerini arttırdığı görülmüş ve sürekli öğrenmeye yatkınlığı tetikleyici davranışlar sergiledikleri tespit edilmiştir (Caine; 2002, s.4). Netice itibariyle eğitimi bilişimle birlikte entegre halinde gören öğrencilerin öğrenmeye olan iştiaklarının yüksek seviyede güdülenmelere yol açtığı ortaya çıkmaktadır. Başka bir faydasına değinmek gerekirse öğrencilerin bilgiyi önceki yıllara oranla daha hızlı hafızalarına kaydettikleri görülmüştür. Bu durum gelecekte oluşacak olan öğrenme ihtiyacında da kolaylık sağlayabileceği öngörülebilir.

En önemli katkılarından biri ise eğitim materyallerinin toplumun her kesimine kolaylıkla ulaşmasını sağlamaktır. Bilişim teknolojileri sayesinde engelli bireylerin teknolojiden yararlanarak eğitim alması bilişim teknolojilerinin eğitime sağladığı katkıyı gözler önüne sermektedir. Bilgi teknolojileri sayesinde engelli bireyler toplumdaki kendini soyutlanmış bir şekilde hissetmeden eğitimlerini alabilmektedirler. Özellikle uzaktan eğitim alanında bilgi teknolojilerinin ışığında geliştirilen çeşitli eğitim mekanizmaları, engelli bireylerin uzaktan eğitim yardımıyla eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır. Engelli bireyler hakkında Rochester Teknoloji Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmada üniversite personelleri arasında bulunan bir öğretim üyesi kendi dersini bilgi teknolojileri sayesinde öğrencilere kolaylıkla aktarabilmiştir (İşman, 2011, s.211).

İnternet

İnsanoğlunun en büyük bir ihtiyacı olan birbirleriyle iletişim kurabilme, insanlığın başlangıcından günümüze kadarki süreçte çok fazla değişime uğramış ve geliştirilmiştir. Yazının bulunması ile yazılı tarihin belirmesi bir çığır iken, günümüzde dünyayı bir köy haline getiren iletişim teknolojilerinin icat edilmesi de göz ardı edilemeyecek derecede faydalı ve

olumlu bir ıgırdır. Bu kapsam da iletişimin ve bilgi aktarımının kaynağını oluşturan bilgi teknolojilerini iyi bir şekilde öğrenmek ve uygulamak gereklidir. Bilgisayarların keşfi ile modern medeniyetin inşası daha teknolojik düzeye çıkmıştır. İlk bilgisayarlar sadece belli başlı temel hesaplamaları yaparken 21. yüzyıldaki üretilen bilgisayarlar her türlü matematiksel verileri hesaplayabilmekte ve insan gücüyle yapılması çok zor olan işleri yapabilmektedir. Elbette bu denli teknolojik cihazların birbirleriyle de iletişim kurulması gerektiği dşnlmş ve bunun üzerine çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda yeni bir döneme girilmekte ve bu dönem “Bilgi ağı” olarak adlandırılmaktadır.

İnternet dediğimiz yapı bir çeşit örümcek ağı gibidir. Bu ağa bağlanan her bilgisayar diğer bilgisayarlarla rahat iletişim kurabilmektedir. Her bilgisayarın kendine özgü adresi bulunur ve bu adresler arasında bağlantı kurmak ve bilgi aktarımı yapabilmek için internet kavramı geliştirilmiştir. Günümüzde internet sadece bilgisayarlar arasında değil, telefonlar tabletler ve benzeri cihazlarda da kullanabilmektedir. İnternetin insanlar arasında yayılmasının en temel özelliği, insanların iletişime olan ihtiyaı ve bilgiye ulaşma arzusunu en hızlı biçimde gideren servis sağlayıcıları bünyesinde bulundurmasıdır. Bunlar bir çeşit bilgi kaynakları veya bilgi depolarıdır. 1990 yılında Bilgisayar bilimi profesörü olan İngiliz bilim adamı Tim Berners-Lee tarafından geliştirilen bilgi paylaşım sistemi dünya çapında ağ olarak bilinen World Wide Web (www) sistemini oluşturmuş ve internette gezmemizi sağlayan, bir diğer ifadeyle srf yapmamızı sağlayan internet servis sağlayıcısını kurmuştur. (<https://www.w3.org/People/Berners-Lee/>).

Bu servis sağlayıcısı dünyanın çeşitli yerlerinde bulunan farklı bilgisayarlar arasında bulunan bilgi birikimleri arasında gezinmeyi sağlamış ve bu sistem sayesinde bilgi yığınları arasında gezinmenin kolaylığı insanları bu sistemi kullanmaya teşvik etmiştir. Bu sebepten dolayı internetin kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşmış ve internet sayesinde kullanılan başka servislerde World Wide Web (Dünya apında Ağ) tarafından gösterilmeye başlanmıştır. Ayrıca

internetin “www” sistemiyle daha kullanışlı hale gelmesi kültürümüz ve toplumumuzda, interneti sadece sörf yapmak ve sohbet etmeye yarayan teknolojik bir olgu olarak algılanmasına neden olmuştur (Dikener, 2010, s.42). Www sisteminin eleştiriye açık durumları da mevcuttur. En birincisinden bahsetmek gerekirse bilgi içinde kaybolmak veya istenmeyen bilgilerin anında karşımıza çıkabilmesidir. Özellikle eğitim alanında bu husus sıkıntı oluşturabilmekte ve programlı bir eğitim de gereksiz bilgilerin sıklığı eğitimin kalitesini de düşürebilmektedir. 21. yüzyılda pek çok eğitim kurumu şüphesiz interneti kullanmaktadır. İnternet sayesinde eğitim kurumları öğrencilerine rahatlıkla ulaşabilmekte ve onlarla daha hızlı iletişime geçebilmektedir. Bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda internetin eğitim alanında özellikle de uzaktan eğitim sistemlerinde kullanılması fevkalade bir kolaylık ve kalite sağlamaktadır. Ancak bilgi ayıklaması yapılmadan internet ile eğitim kurumuyla iletişim kuran öğrencilerin eğitim dışında bilgi birikimine maruz kalması bu durumu olumsuz yönde etkileyebilmektedir (<https://bidb.itu.edu.tr/>).

İnternetin gelişmesi ve büyümesi insanlar arasında kullanımına bağlı bir biçimde ivme kazanmıştır. İlk başlarda web 1.0 diye tabir edilen servis sağlayıcıları tek bir kullanıcı tarafından düzenlenebilen web sayfalarına olanak veriyordu. Web sayfasına giren kullanıcı ise sadece okuyucu olarak girme yetkisi vardı. Bilgisayar bilimcilerin önde gelen isimlerinden Tim (2005) sadece tanıtım ve bilgi verme esasına dayanan web 1.0’ın artık yenilenmesi gerektiğine inanmaktaydı. Bu yüzden web 2.0 servisini geliştirdi. Web 2.0 servisi sadece tanıtım ve bilgi vermek değil aynı zamanda kullanıcıların da aktif olarak katkıda bulunabileceği servis ortamı oluşturdu (Alexander ve Levine, 2008, s. 42). Web 2.0 olarak tanımlanan servislerden bir kısmı aşağıda gösterilmektedir.

Bloglar: Tüzel veya gerçek kişiler tarafından hazırlanabilen ve yorum yapılabilen yazı topluluklarıdır. Bir çeşit seyir defteri olarak da düşünülebilir. Dünyada veya sanal dünyada ilgimizi çekebilecek çeşitli materyalleri hatırlamak, yaptığımız seyahatleri not tutmak ve bu

seyahatlerde nerelere gittiğimizi yazmak gibi çeşitli aktiviteler bloglara yazılabilmekte ve internet sayesinde dünyadaki her insana aktarılabilir. Blogları Kişisel bloglar, kurumsal bloglar ve tematik bloglar olarak üçe ayırabiliriz. Kişisel bloglar bireylerin kendileri hakkında yazı yazdıkları ve paylaştıkları alanlardır. Kurumsal bloglar şirketlerin tanıtımı, halkla ilişkiler ve reklam amacıyla kullanılmaktadır. Tematik bloglar ise belli bir konuda özellikli bilgiler yayınlamak için ve sadece o grupta bulunan kişilere hitap etmesi için yazılan bloglardır. Blog hazırlarken amacının ne olduğuna dikkat edilmeli, kimlere hitap edileceği kestirilebilmeli, dürüst bir bilgi paylaşımı yapılabilmesi, sıklıkla blogla ilgilenmek ve güncellemesi yapılmalı ve çeşitli konular hakkında kaynaklarla çeşitli yazılar oluşturulmalıdır (<http://badbaz.com/tag/blog-tarihi/>).

Sosyal Medya

Bu konu öylesine bir duruma geldi ki internetin icat edilmesinden sonraki en büyük keşif denilebilir. Sosyal medya vasıtasıyla insanlar sadece iletişim kurmamaktadır aynı zamanda tanıyabilmekte görüşebilmekte anlık paylaşımlarda bulunabilmektedir. Günümüzde çok yaygın olan bazı sosyal medya servisleri şu şekilde sıralanabilir.

-Facebook

-Twitter

-Youtube

-İnstagram

Bu web sayfalarına ücretsiz bir şekilde üye olunabilmektedir. Kullanımlarının kolay olması da insanları çeken özelliklerden yalnızca bir tanesidir. Blogların bir çeşit gelişmiş sürümü olan bu servisler genel amaçlı kullanılabilir gibi şahsi bir amaca ya da özellikli bir amaca yönelik te kullanılabilir. Eğitime ilişkin bloglardan biri olan “Academia.edu” üniversite dünyasında akademik paylaşımların yapılabildiği ve akademisyenlerin çalışma veya ilgi alanlarına göre sınıflandırdığı ve belli başlı ağlar oluşturabildiği bir internet servsidir

(<https://www.academia.edu/about>). Araştırmacıların birbirilerinin araştırmalarına ulaşması noktasında kolaylık sağlamaktadır. Belli bir takip listesi oluşturulabilmekte ve bu takip listesi sayesinde diğer araştırmacıların servise aktardığı araştırmalara anında erişilebilmektedir (<http://badbaz.com/sosyal-medyanin-tarihi/>).

Açık Ders Malzemeleri

Teknolojik gelişmenin üst düzeylerde yaşandığı 21. yüzyıl birçok alanda değişiklik yaşanmaktadır. Bu değişimlerin eğitime entegre edilmesi eğitim kalitesinin de yükselmesine sebep olmaktadır. Bu bağlamda internet teknolojisinden yararlanarak derslerle alakalı dokümanların paylaşımı sağlanabilmekte ve öğrencilere erişimi kolaylaştırmaktadır. Bu kazanım sayesinde hayat boyu öğrenme adına büyük engeller aşılabilmektedir. “Open Courseware” kavramı Türkçe ’ye “Açık ders malzemeleri” olarak çevrilmiştir (Öztemiz,2017). Çeşitli dersler hakkında yayınlanan dosyalar genellikle üniversitelerin web sitelerinde erişime açık hale getirilmiştir.

Açık ders malzemeleri uygulamaları ülkemizde de gitgide yaygınlaşmaktadır. Bu açık ders uygulamasını yapan başlıca üniversitelerden birisi de Amerika’nın Massachusetts eyaletinde bulunan Massachusetts Teknoloji Enstitüsü’dür. Bu eğitim kurumu neredeyse tüm ders içeriklerini yayınlamaktadır. MIT Open Course Ware olarak internet arama motorlarına yazıldığında rahatlıkla ilk sıralarda yerini alabilen uygulama birçok dersin içeriğini bünyesinde barındırmaktadır (<https://moodle.org>). Öğrenciler, açık ders malzemeleri sayesinde öğrenimlerini kolaylıkla gerçekleştirebilir ya da ilgilendiği alanlarla alakalı eğitim alabilir. Öğretim elemanları ise dersin ne şekilde aktarıldığını inceleyebilir ya da web sitesindeki kendi paylaşımı dışındaki verilerden yararlanarak kendi anlatımına katkı sağlayabilir. İçerik olarak çoğunlukla multimedya olarak gösterildiği bu sistemler uzaktan eğitim alan öğrencilerin kendi derslerine ek olarak farklı belgelere de ulaşabilmelerini sağlamaktadır. Uzaktan eğitim alanında da farklı seçeneklerde içerikler sunulabilir.

Ayrıca bu ders malzemeleri erişime açık ve ücretsizdir. Ancak bazı üniversiteler ücretli üyelik şartını koyup o şekilde bir erişim izni vermektedir. Dikkat edilmesi gereken bir başka husus ta bu ders içeriklerinin telif hakları konusudur. Bazı eserlerde sınırlı erişim bulunabilmekte ve ders materyalleri kesinlikle ticari amaçlı kullanılmamaktadır. Uzaktan eğitim sisteminde açık ders malzemelerinin kullanılması eğitim gören öğrencilerin, örgün öğretimdeki ders içeriklerine ulaşmasını sağlamakta ve alternatif belge çeşitliliğini artırmaktadır. Açık ders materyallerinin vesile olduğu bu zengin içerik ve kolay erişim, belli bir amaca yönelik ders alma ve eğitim planları gibi tercihleri farklı olan öğrencilerin doğru bilgiyi kazanmalarını sağlayacaktır. Bu uygulama sayesinde öğrenciler hem ders içerikleriyle alakalı ihtiyaçlarını karşılayabilecek hem de farklı alanlara ilgileri varsa bu alanlarla alakalı bilgileri rahatlıkla bulabileceklerdir (İşman, 2011, s.750).

Öğrenme Yönetim Sistemleri.

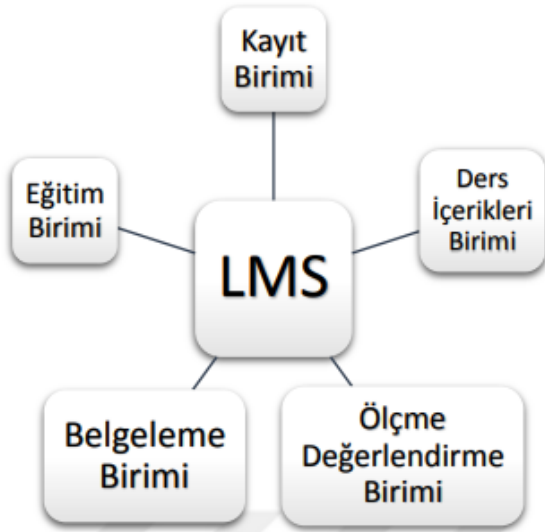
Alan yazında “Learning Management System” olarak bilinen kavram dilimize “Öğrenme Yönetim Sistemi” olarak geçmiştir. Öğrenme yönetim sistemi isminden deanlaşıldığı gibi yönetme işlevidir. Bu işlev eğitim sistemlerinin kontrolüne, ders içeriklerinin sunulmasına, ölçme ve değerlendirmenin yapıldığı ortamın dijitalleştirilmesine, öğrencilerin kendi aralarında ders materyali paylaşımını çevrimiçi ya da çevrimdışı yapabilmesine ve öğretim üeleriyle iletişim kurulabilmesine olanak sağlamaktadır.

Farklı bir tanımla söylemek gerekirse Network Dictionary’ı bu sistemi şu şekilde tanımlar: öğrenme yönetim sistemini öğretim bilgilerinin yönetimini, erişimini ve eğitim ile alakalı kaynakların öğrenciler için erişime sunulmasını sağlayan bir programdır (Network Dictionary, 2007).

Bu yönetme sisteminin maksadı uzaktan eğitim faaliyetlerini daha kolay hale getirmek ve daha planlı bir biçimde yapılmasına olanak sağlamaktır. Böyle bir yönetim sistemi sayesinde uzaktan eğitim faaliyetlerinin denetimi daha kolay hale gelebilir ve sürekli geliştirilebilir. Diğer

bir anlamda öğrenme yönetim sistemi uzaktan eğitim sistemlerini gelişmesine olanak sağlamakta ve her zaman denetime açık hale getirmektedir. Bu sayede uzaktan eğitim uygulamaları da esnek bir yapıya kavuşabilmekte ve çeşitli eğitim faaliyetleri yeni bir biçimde sisteme aktarılabilir. Ayrıca uluslararası bir sınav yapılması veya ders içeriği paylaşılması istense bu yönetim sistemi sayesinde kontrollü ve sağlıklı bir biçimde süreç yönetilebilir.

Öğrenme yönetim sistemleri tek bir servis sağlayıcı kullanarak uzaktan eğitim sistemindeki eğitim faaliyetleri süreçlerini merkezi bir biçimde yönetilmesini gaye edinir. Temel işlevlerini inceleyecek olursak karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır (Şekil 3):

Şekil 3. Öğrenim yönetim sistemi bileşenleri.

Eğitim Birimi, ders bilgilerinin ve yapısının tanımlanmasını sağlar. Bu kısım da derslerle alakalı süreçlerin zamansal ya da konu temelli olarak tanımlanması, derse kimlerin kayıt yaptırabileceği, açılış ve kapanış tarihleri, derslere erişimin misafirlere açık olup olmaması gibi çeşitli süreçleri tanımlar ve teftiş eder. Kayıt Birimi, öğrencilerin öğrenme yönetim sistemlerinde eğitim uygulamalarına kayıt olmalarını ve kişinin kimlik bilgilerini doğrulamayı sağlar. Ders içerikleri birimi, ders konularının nasıl arz edilebileceğini gösterir. ÖYS içerik çeşitliliğinin gösterilmesini, paylaşılmasını ve kullanılmasını yapar ve bu konuda mükelleftir. Bu içerikler bir dosya olabileceği gibi çeşitli multimedya araçları da

olabilmektedir. Özellikle uzaktan eğitimde insanların farklılıklarını göz önünde bulundurarak zengin içerik oluşturup sunmalıdır. Belgeleme Birimi, sistemde yer alan öğrenci veya öğreticilerin yaptıkları eğitsel faaliyetleri kayıt altına alıp raporlayan birimdir. Öğrencilerin ne sıklıkta ve ne kadar süreyle sistemde kaldıkları gibi bilgilere erişmeye yarayan bu birim aynı zamanda uzaktan eğitim sisteminin önemini ölçen bir faktördür. Bu raporlar tahlil edilerek sistemin getirileri ve faydaları, sorunlu ve eksik yanları öğrenilebilir ve bu sayede geliştirmeler yapılabilir.

Ölçme Değerlendirme Birimi, eğitim sonucunda ortaya çıkan çıktıların ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini yürütmektedir. Bu birim sayesinde sistemin hedeflere ne kadar ulaşabildiği denetlenebilmektedir. Geliştirilmiş bir öğrenme yönetim sisteminde yukarıda bahsi geçen birimler mevcuttur. Birimlerin eksikliği veya zayıflığı sistemin kalitesini düşürebilmektedir.

Günümüzde öğrenme yönetim sistemlerinden biri olan aynı zamanda açık kaynak kodlu bir yazılım sistemine sahip olan Moodle servisi birçok kullanıcı tarafından geliştirilmektedir. Moodle, eğitimcilerin, zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın öğrenmeyi genişleten dinamik eğitimlerle donatılmış kendi özel web sitelerini oluşturmasını sağlayan ücretsiz, çevrimiçi bir Öğrenme Yönetim Sistemidir. Hiçbir statü fark etmeksizin ister öğrenci ister öğretmen ister herhangi bir eğitim meraklısı bu açık kaynak kodlu Öğrenme Yönetim Sistemini kullanarak kendi eğitsel gelişimine katkı sağlayabilir(Özarslan, 2008, s.58).

Moodle servisinin açık kaynak kodlu bir sistem üzerine inşa edilmiş olması daha fazla öğrenciye ulaşılabilirliğini kanıtlar niteliktedir. Birçok kurum tarafından benimsenmesi sebebiyle kurulumu ve ayarlanması sadece uzmanlar tarafından gerçekleştirilmesine rağmen çevrimiçi belgeler ve formlarla desteklenmektedir. Şu da var ki birçok servis sağlayıcısı bu sistemi otomatik olarak kurabilecek çeşitli araçlar sunabilmektedirler. Esnek bir öğrenme yönetim sistemi olan Moodle modüler yapısı sayesinde sistemin desteklemediği çeşitli

eklentiler eklenebilmekte bu da kişiselleştirmeye ve kurumsallaştırmaya izin vermektedir. Özet olarak kendi kurumuna göre web sistemi düzenlenebilmektedir (<https://moodle.org/?lang=tr>).

Uzaktan Eğitimin Olumlu Yanları

Uzaktan eğitimin en belirgin avantajlarından birisi eğitimde fırsat eşitliği sağlamasıdır. Kişiler iş, aile veya fiziksel sınırlılıklardan etkilenmeden eğitim imkanlarından yararlanabilmektedirler. Uzaktan eğitim ile kişilerin başarıya aynı koşullarda ulaşma imkanı bulabilmeleri, eğitimin evrenselleşmesine olanak tanımaktadır. Tüm bireylerin kaynaklara, ders içeriğine, farklı konumlardaki öğreten ve öğrenenlere istenilen zamanda ve mekanda erişebilmelerini kolaylaştırmaktadır. Bununla kişilere gelişebilme, yükselme, uyum ve başarıyı yakalama fırsatı oluşturmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitimdeki erişim kolaylığı, bireylerin ortam, öğreten ve öğrenenlerle tek veya çift yönlü bilgi alışverişi yapmalarına olanak tanımaktadır (Aytekin, 2004).

Örgün öğretimde eğitimin gerçekleştirilmesinde gerekli olan birçok bileşenin (ulaşım, kırtasiye, konaklama, okulların giderleri gibi...) uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulmaması nedeniyle ekonomik kazanç sağlayabilmektedir. Bunun yanı sıra uzaktan eğitimle kişilerin kendi öğrenme hızlarına bağlı olarak istedikleri zaman istedikleri kadar çalışabilmeleri sağlanmaktadır. Belirli bir sınıf seviyesi olmadan kişilerin kendilerini istedikleri ölçüde geliştirmeleri mümkün olabilmektedir. Bu kişilerin kendi öğrenmelerinde sorumluluk almalarını da sağlamaktadır. Böylece eğitim bireyselleştiği gibi aynı zamanda kitleleşebilmektedir.

Teknolojik yeniliklerle birlikte kişinin istediği alanda kendini geliştirebilmesi sağlanmakta ve eğitimde çeşitlilik oluşturulmaktadır. Öğretime yönelik bilgilerin, öğretim materyallerinin, araç, yöntem ve süreçlerin sürekli olarak güncellenmesi, öğrenenlerin güncel bilgilere daha hızlı erişebilmelerine olanak sağlamaktadır.

Uzaktan eğitimin diğer bir avantajı ise öğrenen kazanımlarının bilgisayarlar tarafından yapılmasıdır. Böylece değerlendirme ve raporlamada kolaylık, zamandan kazanım ve kontrol edilebilir veri tabanı imkanı oluşmaktadır. Uzaktan eğitim yöntemlerinin işitsel ve görsel motivasyonu sağlaması nedeniyle daha etkili ve kalıcı öğrenme gerçekleşebilmektedir. Kaynaklara istenilen zamanda ve mekanda ulaşım imkanının olması öğrenenlerin istedikleri kadar tekrar edebilmelerine olanak tanımaktadır.

Uzaktan Eğitimin Kısıtlılıkları

Uzaktan eğitimde başlıca dezavantaj olarak teknolojik dezavantajlar gösterilebilir. İhtiyacı karşılayacak düzeyde bir teknik altyapının oluşturulmasında gerekli donanımsal ve yazılımsal araçların edinilip kurulması ve kesintisiz bir şekilde eğitim hizmetinin verilmesi gerekmektedir. Tüm bunlar için ise yüksek maliyet, insan gücü ve zaman gerekmektedir. Teknolojik altyapı veya iletişim ağındaki herhangi bir aksaklık eğitimin duraksamasına, sınırlanmasına ve etkinliğinin azalmasına neden olabilir. Ayrıca öğrencilerin ilgilerinin dağılması veya strese kapılmaları gibi oluşuz durumlarına oluşmasında da etkili olabilir.

Teknoloji alanındaki sürekli gelişime bağlı olarak uzaktan eğitimin sunulduğu sistemlerin sürekli olarak güncellenmesine ihtiyaç duyulması birçok zorlukla karşı karşıya gelinmesine neden olabilir.

Kendi kendine çalışma konusunda yeterli olmayan öğrenciler, sürece uyum sağlamada ve çalışma planını oluşturma da problem yaşayabilirler. Bu alanda herhangi bir destek alamayan bu öğrencilerin derse adapte olmada ve dikkatini toplamada zorluk yaşaması muhtemeldir. Uzakta eğitimde sorumluluğun öğrencide olması nedeniyle eğitimin her kısmında bilgi, içerik ve destek etkili bir şekilde hazırlanmalıdır. Bu noktada desteğin ve geribildirim etkili bir şekilde yapılmaması eğitimin amacına ulaşmasında sorunlar yaşanmasına neden olabilir.

Hem çalışıp hem de öğrenimin uzaktan eğitimle devam eden öğrenciler sosyal gereksinimlerinden ödün vermelerine neden olmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitim gören

öğrenciler üniversitelerin sağladığı sosyal aktivitelerden yararlanmaları da mümkün olmamaktadır. Çevrelerinin de etkisiyle kendilerini tam bir öğrenci olarak tanımlayamazlar. Uzaktan eğitim sisteminde ders veren öğretmenler de derse hazırlanmada, etkinlik ve materyal hazırlayabilmede daha fazla zaman ve emek harcamaları gerekmektedir. Hukuki açıdan, uzaktan eğitimde kullanılan içerik ve materyaller konusunda telif hakkı ihlalleri gibi sorunlar yaşanabilmektedir.

Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Karşılaştırması

Uzaktan eğitimin gelişim sürecinde de bahsedildiği gibi teknolojik gelişmelere paralel olarak uzaktan eğitimin de gelişim kat ettiği söylenebilir. Literatürde uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin endilerine has avantaj ve dezavantajlara sahip olduğuna dair bulgulara ulaşan çalışmalar mevcuttur (Ak, Oral ve Topuz, 2018; Lionarakis ve Papademetriou, 2003). Farklı etmenlere göre uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin değerlendirilmesi tablo gibi yapılabilir.

Tablo 1
Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitim Karşılaştırması

Faktör	Yüz Yüze Eğitim	Uzaktan Eğitim
Zaman ve Mekân	Öğretmen ve öğrenciler aynı anda aynı yerde bulunmak zorundadır	Eğitimin asenkron olması durumunda zorunluluk yoktur.
Hız	Öğrencilerin aynı anda aynı eğitimi almak zorunda olmaları hızı düşürür	Öğrenciler kendi anlama hızına göre eğitim aldıkları için eğitim hızında düşme yaşanmaz.
Yararlanma	Katılımcı ve eğitmen sayısı yapılandırmaya bağlı olarak sınırlıdır.	Katılımcı ve eğitmen sayılarında esneklik vardır, teorik olarak sınırlandırma yoktur.
Maliyet	Eğitim verilen fiziki şartlar, ulaşım, beslenme gibi açılardan düşünüldüğünde uzun vadede maliyet çok yüksektir.	Uzun vadede ve hizmet verebildiği katılımcı sayısına göre değerlendirildiğinde kurulum açısından yüksek olan maliyet giderek azalmaktadır.
Sosyalleşme	Sosyal topluluk geliştirmeye uygundur.	Sosyal/Akademik etkinliklerden uzak bırakılmaktadır.
Teknolojik Bilgi	Teknolojik açıdan üst düzey bilgi sahibi olma zorunluluğu yoktur.	Eğitmenler pedagojik ve alan bilgilerinin yanı sıra açıdan da yeterli düzeyde bilgi sahibi olmalıdır.
Öğrenme ve Öğretme	Öğretme sorumluluğu öğretmendedir.	Öğrenme sorumluluğu öğrencinin kendisindedir.
Teknolojik Aksaklıklar	Eğitimin gerçekleşmesini engellemede ikinci sınıf role sahiptir.	Teknolojik aksaklıklar eğitimin gerçekleştirilmesine doğrudan etkiler.
Güncelleme	Güncelleme gereksinimi daha az olmaktadır.	Teknolojinin, öğretim programının, içeriklerin hızlı değişimi sürekli güncellemelerin yapılmasını gerektirir

Uzaktan Eğitim Altyapısının Kurulması

ADÜ Uzaktan Eğitim altyapısı iki aşamada oluşturulmuştur. İlk aşama içerik hazırlama ve ikinci aşamada ise hazırlanan içeriklerin yayınlanmasıdır. Her iki aşama da farklı yazılım ve donanım ürünleri kullanılmıştır. Bu bölümde her iki durum için kullanılan donanım ve yazılımlar açıklanmaktadır.

İçerik hazırlama. Öğrencilerin öğrenim görmeleri gereken dersler için öğretim elemanları tarafından hazırlanan içeriklerin belirli standartlara göre düzenlenmesi gerekmektedir. Bu hizmetin sağlanmasında öğretim elemanlarının kullanmaları gereken yazılım ve donanım bileşenlerinin en sade ve basit bir yapıda olması kullanım kolaylığını etkilemesinden dolayı önem arz etmektedir. ADÜ’de uzaktan eğitim için içerik hazırlama amacıyla Şekil 1’de gösterilen sunu şablonu tasarlanmış ve öğretim elemanları bu şablona göre sunumlarını hazırlamıştır.

Şekil 4. ADÜ uzaktan eğitim içerik hazırlama sunu şablonu.

Yazılımlar. Etkileşimli sunumlar hazırlamak için Powerpoint programına eklenti olarak çalışan Ispring yazılımı kullanılmıştır. Öğrenciler, bu yazılım ile hazırlanan içeriklerde ders konusunun başlangıcından sonuna kadar ders için belirlenmiş bir senaryoya bağlı eğitim almışlardır. Ayrıca Ispring yazılımı sunumları SCORM paketi halinde kaydederek sunumu izleyen kişinin kopyala-yapıştır özelliği pasifize edilmiştir.

Hazırlanan sunumlarda kullanılmak üzere birçok farklı grafik, animasyon, resim veya görsel materyal Adoce Creative Cloud programı ile oluşturulmuştur. Bulut teknoloji kullanması

ile bu yazılımda hazırlanan içerikler içerik hazırlayan öğretim elemanlarının internet bulunan her bilgisayarda kolaylıkla erişebilmelerini sağlamıştır.

Bazen, öğretim elemanları bilgisayarlarında bulunan özel eğitim yazılımlarından veya kopyalamaya müsait olmayan çeşitli görsel veya işitsel materyallerin belirli bölümlerinin görüntülerini sunum içerisinde kullanma ihtiyacı duymaktadır. Bu gibi durumlarda, Adobe Captivate ve Camtasia programları ile istenilen materyaller ekran görüntülerinden kaydedilerek içerikler geliştirilmiştir.

Hazırlanan içerikler online olarak öğrencilere sunulmak üzere içerik yönetim sistemine sahip web sitesi hazırlanması gerekmektedir. Dünya çapında e-öğrenme konusunda en çok kullanılan ve en gelişmiş içerik yönetim sistemine sahip MOODLE yazılımı ADÜ uzaktan eğitim içeriklerinin sunulmak üzere kullanılmıştır. Bu yazılımın en önemli özelliği Açık Kaynak Kodlu bir yapıya sahip olması ve birçok geliştirici tarafından hazırlanan eklentiler ile kuruma veya kişiye özel geliştirilebilmesidir.

Uzaktan eğitim alt yapısının en önemli gereksinimlerinden bir diğeri de senkron eğitimlerin verilmesinde kullanılan video konferans sistemidir. Adobe Connect yazılımı en çok kullanılan video konferans sistemi olarak ADÜ Uzaktan Eğitim altyapısı içinde tercih edilmiştir. Kullanılan MOODLE Uzaktan Eğitim içerik yönetim sistemine eklenti olarak bağlanarak öğretim elemanının istediği zaman dersi için canlı video konferans sistemini kullanması sağlanmıştır. Ayrıca canlı olarak anlatılan dersler otomatik olarak kaydedilerek web sitesine eklenmektedir. Bu şekilde ADÜ öğrencilerine istedikleri zaman izleyemedikleri dersleri asenkron olarak izleme imkanı sağlanmıştır.

Donanımlar. İçerik geliştirme için öğretim elemanları Hp Prodesk 600 G1 model bilgisayar kullanmışlardır. İçerik hazırlanmasında ve video konferans sisteminde sunum sırasında farklı dökümanların bilgisayar ekranına aktarılması için Avermedia Spb350 Hd

Döküman Kamerası kullanılmıştır. Doküman kamerası kullanarak öğretim elemanı ihtiyaç duyduğu herhangi bir görsel nesneyi ve dokümanı bilgisayar ekranına aktararak öğrencilerin görebilmesini sağlayarak dinamik bir eğitim sistemi olmasını sağlarlar. Ders videolarının hazırlanırken görsel materyaller içerisinde öğretim elemanın sesinin aktarılması için dış ortamdaki sesi filtreleyip net ve pürüzsüz bir ses aktarımı sağlayan Sennheiser Sc 630 Hd kulaklık seti kullanılmıştır. Ders videolarında öğretim elemanının görüntüsünün aktarılmasında net ve HD formatında görüntü aktarımında Logitech C920 modeli kullanılmıştır. Ders anlatımında ve görsel materyal hazırlamada bilgisayar ekranındaki imlecin etkisini kalem ile kontrol edilmesini Wacom Intuos PTH-851 Pro Large Grafik Tablet ile öğretim elemanlarına kolaylık sağlanmaya çalışılmıştır.

Belirtilen içerik geliştirme donanım ve yazılımları haricinde içerik ve video görsellerinin saklanması için depolama alanı ve sunucu hizmetine gerek bulunmaktadır. Bu bağlamda ADÜ Uzaktan Eğitim altyapısı için sanallaştırma sistemi oluşturularak kurulum planlanması yapıldığından kullanılacak fiziksel sunucu aşağıda belirtilen özelliklerde seçilmiştir. Bu sunucu içerisinde aktif olarak video konferans ve içerik yönetim sistemi sunucusu olarak iki farklı sunucu bulunmaktadır.

- IBM 2*Xeon M4 8CE5-2650 Çift Çekirdekli Xeon İşlemci
- 128 GB Ram
- 1.2 TB SAS Disk (3x300 GB + 300 GB)

Sunucu (Video Konferans). Adobe Connect yazılımı kurulumu sırasında gereksinim duyulan minimum gereksinimler ve ADÜ bünyesinde bulunan konfigürasyon bilgileri Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2

Adobe Connect Video Konferans Yazılımı Sistem Konfigürasyonu

		Gereken	Var Olan
Donanım	İşlemci	2 Ghz Quad-Core Intel Xeon veya Daha Hızlısı	2 Ghz, 4 Core Intel Xeon
	RAM	16 GB RAM veya daha büyük	32 GB RAM
	HDD	4 GB HDD (Adobe Connect Enterprise kurulumu için), 150 GB HDD ve arttırılabilir video depolama alanı	500 GB HDD
	Dosya Sistemi	NTFS dosya sistemi	NTFS dosya sistemi
Yazılım	İşletim Sistemi	Microsoft Windows Server 2008 R2 (64 Bit), 2012 R2 (64 Bit)	Microsoft Windows Server 2008 R2 (64 Bit)
	Sanallaştırma	Vmware ESXi 5.x	Vmware ESXi 5.x
	Veritabanı	Microsoft SQL Server 2008 R3, 2008 R2, 2012 (64 Bit)	Microsoft SQL Server 2008 R3
Network	Ethernet	100 Mbps (1 Gbps tavsiye edilen)	1 Gbps
Portlar	RTMP	1935	1935
	HTTP	80 veya başka HTTP portu	80 veya başka HTTP portu
	SSL (aktifse)	443	Yok
	SMTP	25	25
	Harici Veritabanı	1433	1433

Sunucu (İçerik Yönetim Sistemi).Moodle içerik yönetim sistemi için gerekli olan ve ADÜ

uzaktan eğitim sistemi için var olan sistem konfigürasyonu Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 3

MOODLE İçerik Yönetimi İçin Sistem Konfigürasyonu

	Gereken	Var Olan
Donanım	İşlemci	Pentium IV 3.0 Ghz (dual core 2 Ghz, 2 Core Intel Xeon tavsiye edilir)
	RAM	1 GB RAM (Eşzamanlı her 10 veya 20 kullanıcı için)
	HDD	160 MB HDD (Moodle kurulumu için), 5 GB HDD ve arttırılabilir içerik depolama alanı
	İşletim Sistemi	Windows XP/2000/2003, Solaris 10, Mac OSX, Netware 6, Linux Türleri
	Web Server	IIS (Windows) veya Apache (Linux)
	Veritabanı	MYSQL 5.1.33, PostgreSQL 8.3, MSSQL 9.0, Oracle 10.2, SQLite 2.0
Yazılım	Betik Dil	PHP minimum 5.3.2
		PHP

Uzaktan eğitim için kullanılan sunucuların 7/24 sürekli olarak aktif çalışması öğrenci ve öğretim elemanlarının gereksinimlerinin başında gelmektedir. Veeam Backup yazılımı kullanılarak sunucunun belirlenen süreçlerde yedeklenmesini sağlayarak herhangi bir sistem çökmesi ve tekrar çalışan sürüme dönmesi durumuna karşı koruma önlemi almak için kullanılmıştır.

Uzaktan eğitimde oluşabilecek diğer bir sorun video ve içerik erişimlerinde karşılaşılan bant genişliği yeterliliğinin kontrol edilmesidir. NetFlow Traffic Analyzer yazılımı ile bu sorun sürekli kontrol altında tutularak ağ sorumlularının gerekli müdahaleyi yapabilmesine olanak sağlamaktadır.

Derslerin kesintisiz olarak aktarılması için her türlü elektrik kesintisi düşünülerek kesintisiz güç kaynağı kullanılması gereklidir. Bu bağlamda sistemimizin aktif kullanılabilmesi için EMERSON Rack tipi Kesintisiz Güç Kaynağı (5 KVA) kullanılmıştır.

İçerik paylaşımı (ADUZEM Web sitesi).Adnan Menderes Üniversitesi 5(I) dersleri uzaktan eğitim altyapı çalışmasında dersler için Şekil 5’de gösterildiği <http://aduzem.adu.edu.tr> web sitesi kurularak Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ve Yabancı Dil derslerine ait içerikler aktarılmıştır. Derslerin canlı olarak anlatıldığı ve kaydedilen videoları <http://aduzemconnect.adu.edu.tr> adresinde barındırılmaktadır. Her iki site arasında oturumlar arası bağlantılar ile kullanıcıların farklı arayüzlerle karmaşa yaşamaması engellenmeye çalışılmıştır.

ADUZEM web sayfası Google Analytics bağlantısı ile anlık, demografik, coğrafi, cinsiyet, vb. türde ziyaretçi bilgileri alınmaktadır. Bu yaklaşım ile elde edilen istatistikî bilgiler ışığında web sitesinin güncellenmesi planlanmaktadır. Şekil 6’da elde edilen bilgi ile site ziyaretçilerinin cinsiyet bilgisine göre yaklaşık olarak eşit oranda Bayan ve Erkek ziyaretçilerin incelediği gözlemlenilmektedir. Yaklaşık olarak aynı olan bu oran derslerin takibinde her iki birey tipi içinde aynı önemde olduğunu göstermektedir.

Aduzem Türkçe (tr) Giriş yap

ADÜ Uzaktan Eğitim Araş. ve Uyg. Merkezi Müd.

Adnan Menderes Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi

★ AYDIN POLAT EĞİTİM KURUMLARI

AYDIN POLAT EĞİTİM KURUMLARI
MESLEKİ EĞİTİM VE KARIYER OKULU

Web Sayfası

★ AYDIN BEMAR KARIYER OKULU

Kariyer Okulu
"Türkiye'nin ilk ve tek kariyer okulu"

Web Sayfası

★ ÖZEL YETKİN AİLE & PSİKOLOJİK DANIŞMA MERKEZİ

Web Sayfası

GEZİNME

- Ana Sayfa
- Dersler

TAKVİM

October 2015

Paz	Pnt	Sal	Çrp	Prş	Cum	Crnt
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Açılan dersler

Türk Dili

Eğitimsi: Okt. Nilay Akay Gökcalp
Eğitimsi: Okt. Birsan Doğan
Eğitimsi: Okt. Mustafa Erol
Eğitimsi: Okt. Mustafa Karaca
Eğitimsi: Okt. Nilüfer Karadavut
Eğitimsi: Okt. Hamza Özkan
Eğitimsi: Okt. Metin Polat
Eğitimsi: Okt. Fatma Sinecen
Eğitimsi: Okt. Gökhan Türk
Eğitimsi: Okt. Perihan Yiğit

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

Eğitimsi: Okt. Dilek Akalın
Eğitimsi: Okt. Derya Genç Acer
Eğitimsi: Okt. Dr. Mesude Özdilli
Eğitimsi: Okt. Seda Sankeya
Eğitimsi: Okt. Coşkun Türkan

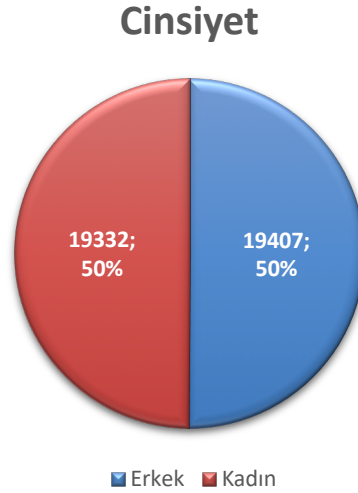

İngilizce I ve II

Yüksek Öğretim Kurulu "e-dönüşüm politikası" kapsamında yürütülen "Web Tabanlı İngilizce Dil Eğitim Sistemi ve Multimedia Dil Sınıfları" projesi ile üniversite öğrencilerinin ve çalışanlarının İngilizcelerini geliştirmelerine katkı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Projenin Web Tabanlı İngilizce Dil Eğitim Sistemi bölümünü içeren Net Languages yazılımı Yükseköğretim Kurumları İnternet destekli Eğitim Portalı içerisinde 0 Kasım 2012 tarihi itibarıyla tüm üniversitelerin kullanımına açılmıştır. Net Languages yazılımını desteklemek üzere 17.07.2013 tarihinde bu projeyi yürütme görevi Anadolu Üniversitesi'ne verilmiştir. Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu ve Açıköğretim Fakültesi tarafından yürütülen bu proje 28 Kasım 2013 tarihinde hayata geçirilmiştir.

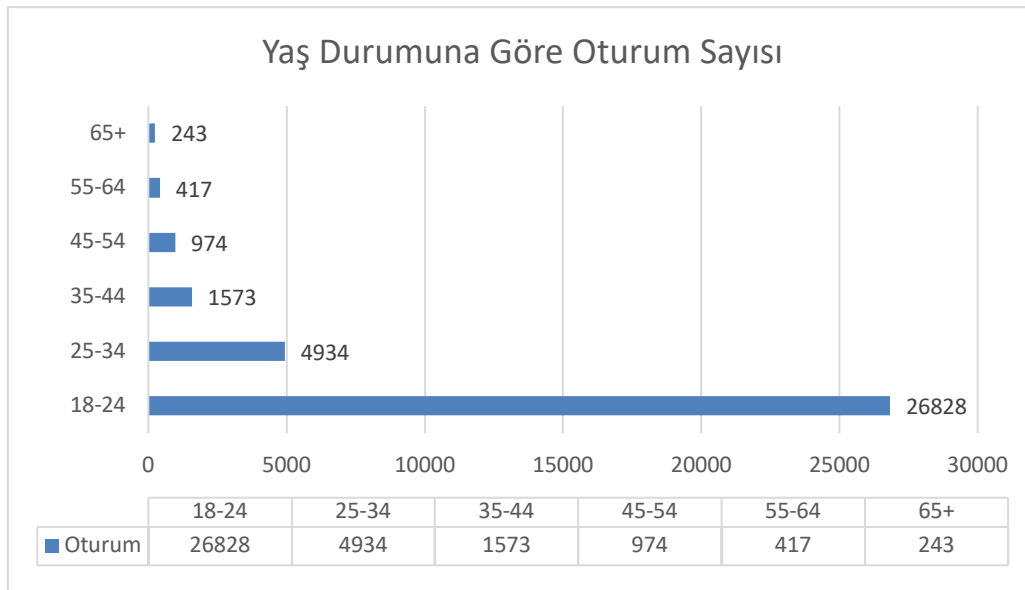

Şekil 5. ADUZEM Web sayfası.

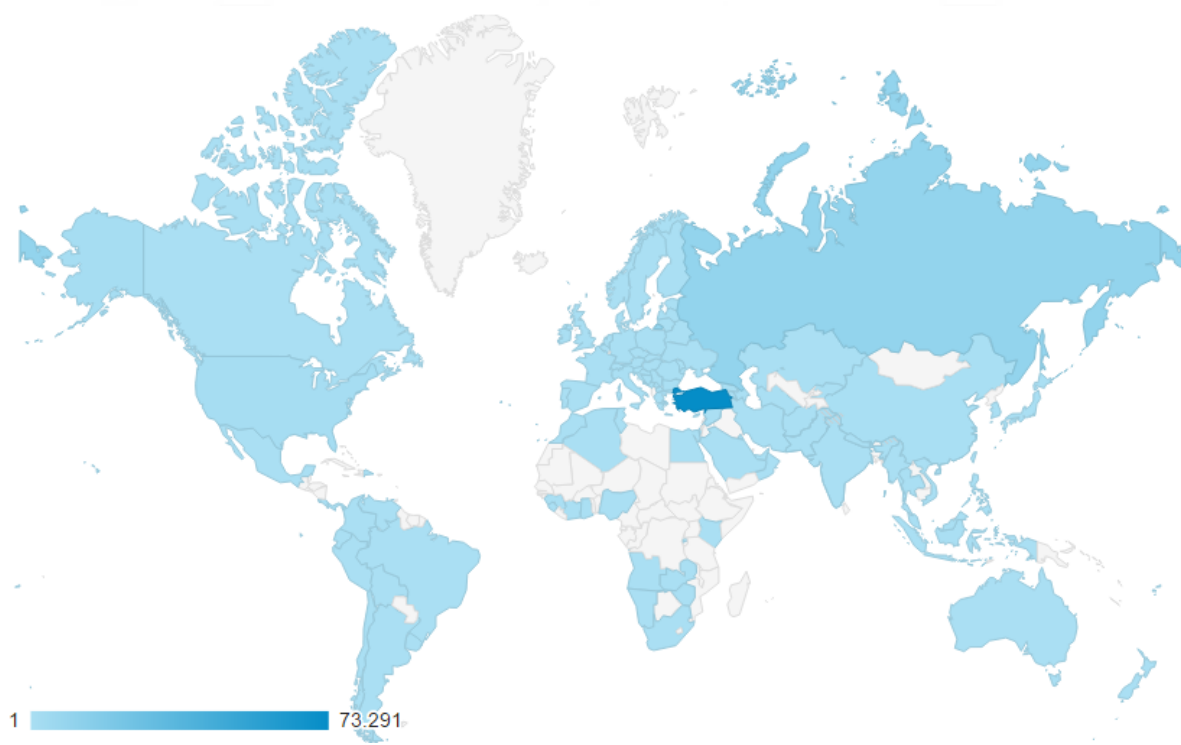
Şekil 6. ADUZEM ziyaretçilerinin cinsiyete göre oranları.

Şekil 7’de gösterildiği gibi ziyaretçilerin web sitesini ziyaretinde 18-24 yaş aralığındaki kitle oranının diğer yaşlara göre daha yüksektir. Derslerin üniversite öğrencilerini ilgilendiren dersler olması düşünüldüğünde 18-24 yaş aralığındaki grubun yüksek oranda olması doğal karşılanmaktadır. 45 ve üzeri yaş grubundaki bireylerin toplam sayısı 1349’dür. Bu kitlenin ders konularına özel bir ilgisi olduğu veya yabancı ülkelerdeki bireylerin Türk diline ve tarihine merak uyandırması olarak düşüncesini ortaya çıkarmaktadır.

Şekil 7. ADUZEM Web sitesinin yaş durumuna göre oturum sayıları.

Şekil 8’de gösterilen harita ışığında, en koyu mavi renkten gri renge doğru bir değişim meydana gelmektedir. En büyük ziyaretçi kitlesini en koyu mavi renk, ziyaretçi kitlesinin belirli oranlarda azalan bölgelerde daha açık mavi renk ve web sitesini ziyaret etmeyen bölgeler gri renkte temsil etmektedir. Ziyaretçiler arasında Türkiye sonrasında en yüksek kullanıcı sayısı Tablo 4’den anlaşıldığı üzere Rusya gelmektedir. Aynı tablo incelendiğinde yeni giriş yapan kullanıcıların oturum açma bilgileri ile web sayfasındaki alt sayfalarda bekleme süreleri belirtilmektedir. Buna göre ortalama oturum süresi Türkiye’den sonra en yüksek olan ülke Almanya’dır.

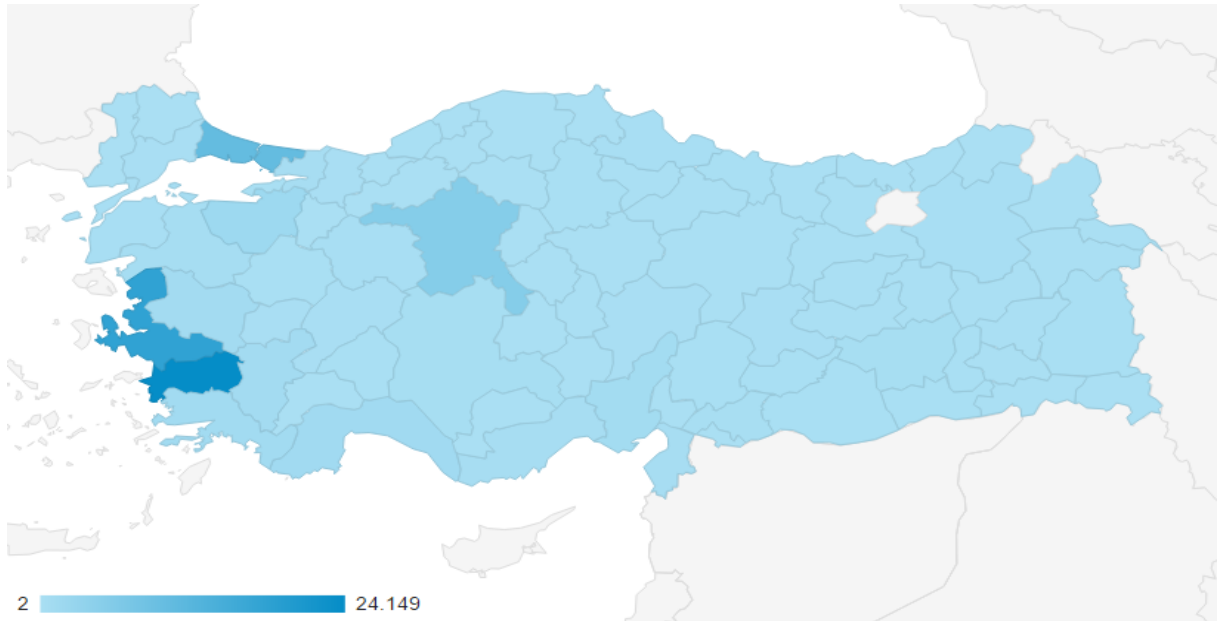
Şekil 8. Dünya geneli ADUZEM Web sayfası ziyaretçi demografisi.

Tablo 4

Türkiye Geneli ADUZEM Web Sayfası Oturum Açma Oranları

Bölge	Oturum	Yeni Oturumların Yüzdesi	Yeni Kullanıcılar	Hemen Çıkma Oranı	Sayfa/Oturum	Ort. Oturum Süresi
Turkey	73291	69,62%	51026	63,78%	2,59	89,28
Russia	10040	98,11%	9850	99,60%	1,01	1,21
United States	1960	95,31%	1868	81,53%	1,24	44,10
China	239	97,91%	234	89,96%	1,07	24,77
Germany	185	88,11%	163	75,14%	1,83	57,62
India	151	76,82%	116	74,17%	1,60	56,23
United Kingdom	138	90,58%	125	74,64%	1,47	23,89
Japan	136	99,26%	135	92,65%	1,00	12,96
Netherlands	101	88,12%	89	86,14%	1,28	25,11
TOPLAM	88347	74,23%	65581	68,96%	2,34	76,42

Web sitesinin Türkiye üzerinden oturum açan iller arasında Aydın ilinden sonra en yüksek oran İzmir olarak görülmektedir (Şekil 9). Buna karşın Tablo 5'ten anlaşıldığı üzere Antalya en yüksek ortalama oturum süresine sahip il olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 9. Türkiye geneli ADUZEM Web sayfası ziyaretçi demografisi.

Tablo 5

Türkiye Geneli ADUZEM Web Sayfası Oturum Açma Oranları

Bölge	Oturum	Yeni Oturumların Yüzdesi	Yeni Kullanıcılar	Hemen Çıkma Oranı	Sayfa / Oturum	Ort. Oturum Süresi
Aydın	24149	66,36%	16026	58,94%	2,98	103,46
İzmir	17835	68,15%	12155	64,85%	2,42	81,59
İstanbul	10214	70,65%	7216	67,18%	2,40	77,24
Ankara	5353	69,33%	3711	64,51%	2,51	91,44
Bursa	1854	71,47%	1325	63,21%	2,61	89,41
Antalya	1365	71,87%	981	65,27%	2,39	109,80
Mugla	1203	73,90%	889	66,58%	2,32	74,69
Manisa	1088	77,30%	841	68,20%	2,22	73,57
Denizli	1078	75,79%	817	68,37%	2,29	75,96
Adana	980	75,51%	740	70,82%	2,14	69,19
TOPLAM	73291	69,62%	51026	63,78%	2,59	89,28

Ölçme ve değerlendirme.Adnan Menderes Üniversitesi 5(I) dersleri kapsamında 08/08/2014 tarihli 2014 12 sayılı oturumda alınan I nolu Senato Kararı “5(I) Dersleri Yürütme Esasları” gereğince Türk Dili, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi ve Yabancı Dil derslerinin uzaktan eğitim ile işleneceği belirtilmiş ve gerekli alt yapının kurulmasını sağlamıştır. Bu kapsamda öğrencilerin derslere herhangi bir devam zorunluluğu olmaksızın ders notlarını, görsel veya işitsel materyalleri online (çevrimiçi) olarak alabilmesine olanak sağlayacak alt yapının oluşturulması, bu dersler ile ilgili bölüm başkanlıkları ve bu bölüm başkanlıklarına bağlı öğretim elemanlarından sorumlu olacak, sınav koordinasyonunu yerine getirecek olan 5(I) Dersleri Koordinatörlüğü kurulması bu esaslar çerçevesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Öğrenciler her akademik yılın güz dönemi başlangıcında yapılacak olan muafiyet sınavı ile 5(I) kapsamında yapılan sınavların sonuçlarına göre geçtikleri derslerden öğrenci transkriptlerinde M (Muaf) ifadesi gösterilecektir. Dönem sonu ve bütünleme sınavlarında geçen öğrencilerin transkriptlerinde G (Geçer) veya kaldıklarında K (Kalır) ifadesi yazacaktır. Bu sınavlar öğrencilerin tüm üniversite geneli toplu olarak yapılan sınav ile yapılarak başarı

oranları birim bazında yapılarak analiz edilmektedir (Tablo 5). Ayrıca öğrenciler sınav sonuçlarını görebilmek için girdikleri öğrenci bilgi sistemi üzerinden ders ile ilgili değerlendirme yaparak materyaller ve dersler ilgili görüş ve önerilerini bildirmektedirler.

Tablo 6

2014/2015 Eğitim Öğretim Yılı ADÜ Birimlerinin 5(I) Dersleri Sınav Sonuç Sayıları

Ders Kodu	TD101			TD102		
	Türk Dili I			Türk Dili II		
Birim Adı	Geçti	Kaldı	Muaf	Geçti	Kaldı	Muaf
Atça MYO	280	85	133	236	70	129
Aydın İktisat Fak.	85	6	106	90	5	106
Aydın MYO	546	427	308	508	345	283
Ayd Sağ. Hiz. MYO	150	36	128	148	31	126
Aydın Sağlık YO	145	46	233	143	63	230
Bed. Eğt. ve Sp. YO	203	93	25	186	85	22
Bozdoğan MYO	131	33	64	139	30	62
Çine MYO	94	57	96	91	35	77
Davutlar MYO	3	-	-	3	1	3
Devlet Kon.	-	-	-	-	-	-
Didim MYO	148	89	126	133	55	99
Diş Hekimliği Fak.	-	-	22	-	-	22
Eğitim Fakültesi	-	-	-	-	-	-
Fen Edebiyat Fak.	269	52	223	245	67	217
İletişim Fakültesi	2	-	42	2	1	42
Kar. Mm. İnci MYO	230	133	152	214	94	129
Koçarlı MYO	57	31	25	42	32	28
Köşk MYO	102	45	116	94	35	121
Kuyucak MYO	127	72	64	130	41	59
Mühendislik Fak.	55	22	129	50	5	126
Nazilli IIBF	689	97	879	664	128	891
Nazilli MYO	487	309	277	419	214	272
Naz. Sağ. Hiz. MYO	72	16	93	69	17	99
Söke İşletme Fak	44	6	140	43	12	143
Söke MYO	465	313	222	394	282	189
Söke Sağ.Hiz. MYO	51	20	54	61	20	52
Söke Sağlık YO	126	7	168	126	8	170
Sultanhisar MYO	209	118	175	188	78	157
Tıp Fakültesi	2	-	153	1	2	159
Turizm Fakültesi	115	22	195	113	61	187
Tur. İşl. ve Otel. YO	50	25	36	16	14	9
Veteriner Fakültesi	8	5	66	9	5	67
Yenipazar MYO	369	152	181	338	118	190
Ziraat Fakültesi	113	34	150	103	26	148
TOPLAM	5427	2351	4781	4998	1980	4614

Sınavların gerçekleştirilmesinde optik form 5(I) dersleri koordinatörlüğünce hazırlanarak matbaa aracılığıyla basılmaktadır. Optik formlar için özel bir sınav kâğıdı yerine 80 gr'lık A4

kâğıdı kullanılmaktadır. Öğrencilerin cevaplaması gereken sorular Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ve Yabancı Diller Yüksek Okulu tarafından görevlendirilmiş öğretim elemanları tarafından hazırlanarak çoğaltımı yapılmaktadır. Optik formlar optik okuyucular yerine tarayıcı özellikli fotokopi makineleri aracılığıyla taranarak 5(I) koordinatörlüğünce geliştirilen yazılım tarafından analiz edilerek notlar otomatik olarak öğrenci bilgi sistemine ve öğrencilerin sınav kâğıtlarına çevrimiçi (<http://sonuc.adu.edu.tr>) bakabilecekleri arayüzlere aktarılmaktadır. Bu şekilde öğrenci itirazlarının, önceden kontrollü olarak önüne geçilmiş olmaktadır.

Daha Önce Yapılmış Çalışmalar

Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar

Çetiner, Gencel ve Erten (1999) çalışmalarında uzaktan eğitimi ve çoklu ortam uygulamalarını değerlendirmişlerdir. Uygulamada veri tabanı uygulamalarının aksine düküman boyu ve erişim arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Erişimin derslerin dağılımı, katılımcı sayısı ve içeriği gibi konulara göre değişiklik gösterebilmesine bağlı olarak bu sonuca ulaşılmış olabilir. İnternet üzerinden verilen uzaktan eğitim uygulamalarında çoklu ortamdaki neticesinde veri aktarım hızı, darboğazın temizlenmesidan kaynaklanmadığı, önceki çalışmalarda ölçülen iletişim ağının daha problemlili olduğu anlaşılmıştır.

Gökbel ve Güleş'in (2013) editörlüğünü yaptıkları Ulusal Uzaktan Eğitim ve Teknolojileri Sempozyumu adlı kitabında yer alan Çiçekdağı, Tekin ve Tekin'in çalışmalarındaSelçuk Üniversitesi Pazarlama ve Muhasebe önlisans öğrencilerinin uzaktan eğitimin algı ve imajlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Muhasebe öğrencileri uzaktan eğitimin her yaş öğrenen için uygunluğu konusunda kararsızken, pazarlama öğrencilerinin bu görüşe katıldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitimde yüz yüze eğitimdeki başarının sağlandığı görüşüne sahip oldukları görülmüştür. Muhasebe ve pazarlama öğrencileri uzaktan

eğitim ile yüz yüze eğitim arasında kavram yönünde farklılık olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ersoy'un (2015) çalışmasında meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitim teknolojileri yoluyla sunulan "İngilizce 1" dersinin içerik, etkililik, memnuniyet ve kullanılabilirlik boyutlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin öğretim elemanlarınca hazırlanan ve derslerde kullanılan içeriği ilgi çekici buldukları, ancak bu derse özgü bir ders kitabının olmayışını da olumsuz bir durum olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Öğrencilerin öğrenme stilleri ve tercihleri ile ilişkili olarak derse yönelik memnuniyet düzeylerinin farklılık göstermiş olabileceği üzerinde durulmuştur. Araştırmaya dahil olan öğrencilerin büyük bir kısmının uzaktan öğretiltense yüz yüze eğitim almayı istedikleri belirlenmiştir. Öğrenciler okulda gitmek zorunda olmayıp istedikleri zaman derse katılabilmelerini de uzaktan eğitimin en önemli avantajı olduğunu belirtmişlerdir.

Kılınç (2015) çalışmasında İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programında yürütölen İslam Ahlak Felsefesi dersinin etkililiğine dair öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucuna göre hem yüzyüze öğretim yönteminde hem de uzaktan öğretim yönteminde başarı gelişimi sağlama düzeyleri arasında bir farklılık oluşmadığı görülmüştür.

Şirin ve Tekdal (2015) çalışmalarında İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Gaziantep Üniversitesi 410 birinci sınıf öğrencisinin görüşlerine göre uzaktan eğitimin olumlu yönlerinden bilgisayar destekli uzaktan eğitim sisteminde yer alan görsel öğelerin, istenilen yerde ve zamanda takip edilebilmesinin, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına göre öğrenebilmelerinin ve eğitimde teknoloji kullanımı ön plana çıkmıştır. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik genel olarak olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Ancak öğreniler uzaktan eğitimin

eksikliklerinden anında geri dönüt ilkesinin eksikliği ve derse başlamadan önceki tanıtımlardaki eksikliklerin farkındadırlar.

Yaman'ın (2015) çalışmasında üniversitelerde zorunlu İngilizce 5 (I) derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin artı ve eksileri konu alınmıştır. İngilizce 5 (I) derslerinin yeni bir uygulama olması hem öğrencileri hem de öğretim elemanlarının uyum sorunu yaşamalarına neden olduğu belirtilmiştir. Uzaktan eğitim programı ilgili dersin etkin bir şekilde öğrenilmesini sağlayacak şekilde planlanırsa oluşacak faydalardan hem öğrenciler hem de hocalar yararlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Alan ve Bağcı'nın (2016) "Üniversite Öğrencilerinin Türk Dili I-II Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında üniversite öğrencilerinin Türk Dili I-II derslerine ilişkin olumlu veya olumsuz tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre üniversite öğrencilerinin Türk Dili I-II dersine yönelik tutumları orta düzeyde bulunmuştur. Kız öğrencilerin ilgili derse yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur. Yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerin fakültelerde öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla olumlu tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Güneş ve Güneş (2016) çalışmalarında uzaktan eğitim yönteminin öğrenciler tarafından tercih edilmesi ve öğrencilere zorunlu olarak verildiğinde öğrenme motivasyonunun etkilenme durumunu incelemişlerdir. Çalışma sonucunda aynı derse uzaktan eğitimle alan öğrencilerin başarı düzeyleri örgün öğretimle derse alan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilere uzaktan eğitimle derslerin zorunlu olarak verilmesi öğrenme motivasyonlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kan ve Fidan (2016) "Türk Dili Dersinin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesine İlişkin Öğrenci Algıları" türk dili ve eğitimi dersinin uzaktan eğitimle verilmesi üzerine nitel araştırma yapmışlardır. Çalışmadaki örneklem 60 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmalarında eğitimin olumlu veya olumsuz sonuçları için öğrenci algılarına dair açık uçlu sorular yöneltilmiştir ve

elede edilen veriler bilgisayar destekli programla analiz edilmiştir. Uzaktan eğitimin olumlu tarafları olarak aynı dersi birden fazla izlemek ve sistemsiz olarak rahatlık ve her zaman izlenme durumunun bulunması olarak gösterilmiştir. Karşılaşılan sorunlarda uygulama eksikliği, teknik sorunlar ve iletişim eksiklikleri olarak sıralanmıştır.

Metin, Karaman ve Şaştım'ın (2017) çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve öğrencilerin İngilizce dersindeki takip, memnuniyet ve başarı seviyelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitim sistemini yüz yüze eğitim kadar verimli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Aynı oranda katılımcı İngilizce dersini yüz yüze eğitimle almak istediklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğrencilere kaldıkları yurt veya evde internet ortamının sağlanması ve derslerin öğrencilerce düzenli bir şekilde takip edilmesi ile uzaktan eğitim sisteminde verimliliğin yakalanacağı belirtilmiştir.

Orhan ve Ay (2017) çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitimle yürütülen İngilizce dersine yönelik görüşlerini belirlemek için Stufflebeam'e ait CIPP modelinin - bağlam, girdi, süreç ve ürün değerlendirme – prensiplerine bağlı olarak hazırlanan ölçeğin geçerliliğini ve güvenilirliğini belirlemeyi amaçlamışlardır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.96 bulunmuştur. Buna bağlı olarak ölçeğin, öğrencilerin uzaktan eğitimle yürütülen İngilizce dersine yönelik görüşlerinin belirlenmesinde kullanılabileceği belirtilmiştir.

Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk (2017) çalışmalarında örgün eğitim içerisindeki uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin yüz yüze eğitim beklentisi içerisinde oldukları, haftada bir ders saati de olsa yüz yüze eğitim görmek istedikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitimin zaman ve mekan sınırlılığının olmamasının, derslere öğrencilerin tekrar tekrar derslere ulaşabilmeleri ve uzaktan eğitimde sınav sorularının kolay olmasının öğrenciler açısından avantaj oluşturduğu vurgulanmıştır. Uzaktan eğitimde devam zorunluluğunun olmaması, uzaktan eğitimin uygulama

temelli derslerde yetersiz kalması, öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimine sahip olmamaları, soru sormalarda ve geri dönütlerde gecikme yaşanması, internet ve teknolojik olanaklarda yaşanan aksaklıklar öğrenciler açısından oluşan dezavantajlar olarak belirlenmiştir. Öğretim elemanları açısından uzaktan eğitimin erişim kolaylığı sağlaması, üniversiteye saygınlık kazandırması ve ders yükünü azaltması avantaj sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının uzaktan eğitimin kendilerine, ders başarısını düşürmesi, ders içi iletişime olanak sağlamaması ve derse hazırlık aşamasında iş yükünü arttırması konularında dezavantaj oluşturduğu görüşüne sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Özyürek, Begde, Yavuz ve Özkan (2016) çalışmalarında uzaktan eğitimi öğrenci bakış açısına göre değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Öğrencilerin çalışırken eğitimlerini sürdürebilmek için uzaktan eğitimi tercih ettikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitimde ders takibinin zorlanmasının sebebi olarak internet kesintileri gösterilmiştir. Ders başarısını olumsuz etkileyen nedenler ise öğretim elemanının öğretim yöntemi ve sınav esnasında karşılaşılan aksaklıklar olarak belirtilmiştir.

Hakkari'nin (2018) çalışmasında meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitim derslerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin önemli bir kısmı uzaktan eğitim sistemini başarısız ve verimsiz buldukları tespit edilmiştir. Öğrenciler, uzaktan eğitime yönelik olumsuz düşüncelere sahip olmalarında; sistemsel problemler, internet erişimi, bilgisayar gibi araçların temininde problem yaşanması, bazı öğrencilerin sistemden yararlanmak için gerekli olan teknolojik olanaklara sahip olmaması, derslere canlı katılım sağlamadığından öğretim elemanlarıyla etkili iletişim kuramamaları ve birebir sorularına yanıt alamamalarının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine yönelik olarak, ders notlarına ve videolarına istedikleri zamanda ve yerde ulaşabilmelerini olumlu yön olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Korkmaz, Kalkan, Doğan, Doğruluk ve Aydın'ın (2018) çalışmalarında Hacettepe Üniversitesi ön lisans ve lisans programlarında, Türk Dili dersinde uzaktan eğitim yönteminin başarısını ve etkilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada lisans öğrencilerinin Türk dili dersindeki başarı oranları önlisans öğrencilerinin Türk dili dersindeki başarı oranlarına kıyasla oldukça yüksek bulunmuştur. Bunun sebebi olarak da uzaktan eğitim gören önlisans öğrencilerinin derse yönelik motivasyonlarının yetersiz olması, öğretim elemanı ile etkileşimin yeterli olmaması ve teknolojik alt yapıdaki yetersizliklere dikkat çekilmiştir.

Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar

Morabito'nun (1999) "Çevrimiçi Uzaktan Eğitim: Tarihsel Perspektif ve Pratik Uygulamalar" başlıklı doktora çalışmasında alan yazın taramasına dayalı olarak çevrimiçi uzaktan eğitim sistemlerinin çerçevesini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda; araştırmanın ilk bölümde problem durumu tanımlanarak, uzaktan eğitim yöneticilerinin, eğitimcilerin ve halkın çevrimiçi eğitimin uygulamadaki etkililiğihakkında bilgi sahibi olmalarının gerekliliği belirtilmiştir. İkinci bölümde uzaktan eğitimin tarihsel süreçleri teknolojik gelişmeler bağlamında mektupla eğitimden, 1990'larda internetin hayata girmesi ve online üniversitelerin açılmasına kadar olan süreç betimlemiştir. Üçüncü bölümde uzaktan eğitimde planlama ve düzenleme boyutu ele alınmaktadır. Yetişkin eğitiminden yüksek öğrenime internet temelli eğitim uygulamaları modellerinin önemi belirtilmiştir. Dördüncü bölümde ise, uzaktan eğitime eğitimcisi için öğrenme kuramlarına ve kullanılan güncel yöntemlere değinilmektedir. Beşinci bölümde öğrenciler ve onların eğitim hedefleri üzerinde durulmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre; internet tabanlı uzaktan eğitimin etkinliğini tarihsel süreçte ispatlamış olduğu ve uygun yöntemler kullanıldığında eğitim ve öğretimde etkili olacağı vurgulanmıştır.

Bontempi ve Warden-Hazlewood (2003) "Motivasyon ve Uzaktan Eğitim: Şimdiye Kadar Ne Bilebiliyoruz" adlı çalışmasında uzaktan eğitimde güdülenme sorununu ele almış ve

bukonuda yapılmış olan çalışmaları derleyerek, elde ettiği sonuçları araştırmasında tartışmıştır. Öğrenci güdülenmesi üzerinde etkili olduğu düşünülen etkenler; öğrencilerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, meslek), çalışma koşulları (meslek, sosyal mevki), arayüz tasarımı (renk kullanımı, kullanım kolaylığı, güncellik) başlıklarında gruplandırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; güdülenmeleri üzerinde etkilidir. Kadın öğrenenlerin güdülenmeleri, sosyalsorumluluklarının fazlalığı ve elektronik öğrenme ortamları ile olan alakalarının zayıflığı sebebiyle erkek öğrencilere oranla daha düşüktür. Uzaktan eğitim öğrencilerinin güdülenmelerini sağlamak için internet tabanlı eğitim alan öğrencilere klasik eğitimlerde öğrencilere sağlanan; kütüphane, teknik ve finansal yardım, özel dersler ve akademik danışma gibi desteklerin sağlanması gerekmektedir.

Adams ve Timmis (2006), 44 hemşirelik öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada, öğrencilerin % 29,9'unun bilgisayarı araştırma yapmak, %90,6'sının eposta amacıyla kullandıklarını belirlemişlerdir. Araştırma sonunda, web tabanlı eğitimlerin, öğrenci-öğrenci ve öğrenci -eğitimci arasında iletişim kurmada, tartışmada, sorunlara çözüm bulmada sorunlara neden olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler, okula gelmek için harcanan zamanda, gereksinim duyulan eğitimlerin web tabanlı uzaktan eğitim yoluyla alınabileceğini vurgulamışlardır.

Halter, Kleiner ve Hess (2006) tarafından 45 öğrenci üzerinde yapılan araştırmada, çalışan ve ailelerinden ayrılmak istemeyen öğrenciler, web tabanlı olarak yapılan bir eğitime katılmaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun web tabanlı eğitimin, çalışan kişilerin eğitimlerine evden ya da işyerlerinden devam etmelerine fırsat vermesinin, kendi öğrenmelerinde sorumluluk almalarının, kendi öğrenme hızlarına göre çalışabilmelerinin, konu ile ilgili internet kaynaklarında kolay gezinme fırsatı vermesinin, konu uzmanları ile elektronik ortamda iletişim kurulmasının, etkileşimli öğrenme materyallerinin kullanılmasının, kendi çalışma zamanlarını belirleyebilme esnekliğinin, öğrenmeyi

kolaylaştırıcı eğitim materyallerinin (video klip, animasyon, grafik vb.) kullanılmasının öğrenme isteklerini arttırdığını, ancak eğitimcilerden düzenli olarak geribildirim alınamamasının daeksiklerini/hatalarını görmelerini engellediğini ifade ettikleri belirlenmiştir.

Mc Greal, Davis, Murphy ve Smith (2006), web tabanlı olarak hazırladıkları ve Web-Ct üzerinden verdikleri epidemiyoloji dersine kayıt yaptıran 48 öğrenciden derse devam eden 43 öğrenci üzerinde yaptıkları araştırma sonunda öğrenciler, web tabanlı öğrenme çevrelerinde yaşanan değişme ve gelişmelerin, teknik sorunların, tartışma alanlarının düzenli olarak kullanılmamasının, eğitimcilerle kurulan minimum etkileşimin, içerik ve değerlendirme arasında kısa geliştirme zamanının olmasının ve öğrenci-öğretici oranının (43:1) yetersizliği nedeniyle geribildirimlerin yapılamamasının ya da çok geç yapılmasının web tabanlı öğrenmede yasadıkları önemli sorunlar olduğunu ifade etmişlerdir.

Yu ve Yang (2006), Taiwan'daki 369 sağlık merkezinde çalışan 2398 hemşirenin bilgisayar becerilerini, web tabanlı öğrenmeye ilişkin deneyimlerini ve görüşlerini belirledikleri 4'lü likert tipi araştırmada, hemşirelerin web tabanlı öğrenmeye karşı olumlu tutum içinde oldukları ve hizmet içi eğitimde web tabanlı eğitimin kullanılabilmesi sonucuna ulaşmışlardır. Özellikle kırsal kesimdeki sağlık merkezlerinde çalışan hemşirelerin şehir merkezinde çalışan hemşirelere oranla web tabanlı eğitimin gerekliliği konusunda daha olumlu tutum içinde olduklarını belirlemişlerdir. Hemşireler, kırsal kesimlerde çalışan hemşirelerin dergi, kitap vb. kaynaklara yeterince ulaşamamaları nedeniyle web tabanlı olarak sunulan hizmet içi eğitime olan taleplerinin çok daha fazla olduğunu, bu nedenle bilgisayar kullanım düzeylerinin ve yeterliklerinin de daha yüksek olduğunu, şehir merkezindeki sağlık merkezlerinde çalışan hemşirelerin hizmet içi eğitimde yararlanacakları başka kaynakların ve fırsatların olması nedeniyle web tabanlı eğitime olan isteklerinin ve bilgisayar kullanım oranlarının daha düşük olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan hemşireler, web tabanlı öğrenme modelinin en güçlü yanlarını; zamanda esneklik sağlaması, yer/zaman sınırlılığının düşük olması, öğrenme

seçeneklerinin fazla olması ve farklı kaynaklara ulaşabilme esnekliği ve kolaylığı sağlaması olarak ifade etmişlerdir.

Ternus, Palmer ve Faulk (2007) “Online Öğretme ve Öğrenmede Kalite Ölçütleri: Ders Tasarımı ve Değerlendirme” başlıklı çalışmalarında online öğretim tasarımını “yapı, içerik, süreç ve çıktı” başlıklarında değerlendirebilmek için puanyönergesi hazırlamışlardır. Araştırmacılar, teknolojiadaki ilerlemelerin ve tüketicilerin istemlerinin eğitim yöntemlerinde sürekli değişimlere yol açacağını, internet tabanlı eğitimin de gelişmeye devam edeceğini vurguladıktan sonra, internet tabanlı eğitimde etkili bir değerlendirme sürecinin geliştirilmesinin ve işbirlikli öğrenme çevresinin oluşturulmasının online öğrenme ve öğretme için en önemli adımlardan biri olduğunu ifade etmişlerdir.

Dimri ve Chaturvedi (2009) “Öğrenen Girdileriyle Öğrenci Destek Hizmetlerinin Analizi: Hindistan Örneği” adlı çalışmalarında, Indira Gandhi Ulusal Açık Üniversitesi’ndeki öğrenci destek hizmetlerinin başarılı öğrencilerin algılarında dikkate alınarak eleştirel analizinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında danışmanlık etkinlikleri ve cinsiyete göre görüşler arasındaki farklılıklar da değerlendirilmektedir. Araştırmanın bulgularında memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

Chaudry ve Rahman’ın (2010) “Uzaktan Eğitim Sisteminde Öğretim Tasarımı Sürecinin Eleştirel Bir İncelemesi” adlı çalışmaları tarama desenli olup öğretim sisteminin planlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin gözden geçirilmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın verileri, Allama Iqbal Açık Üniversitesindeki 120 akademisyene uygulanan 18 maddeli 5’li likert tipi anket formundan elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre: Derslerin ana hatları belirlenmeden önce gereksinim analizi çalışması yapılmamıştır. Değerlendirme soruları ders hedeflerini tam olarak desteklememektedir. Ders hedefleri anlaşılır ve içerik düzenli bir biçimde sıralanmaktadır. İçerikte görsel öğeler yeterli düzeyde kullanılmamaktadır.

Hunte (2010) “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Profili” adlı çalışmasında öğrencilerin öğrenme ve öğretim açısından eğitim programlarına olan uyumlarında etkili olan değişkenler irdelenmiştir. Araştırma sonunda bu faktörler “kişisel kazanım, bilgi edinme, ailesel sorumluluklar” başlıkları altında toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular şu şekildedir:

- Kişisel kazanım başlığında, iş yaşamına devam ederken okuyabilme olanağı artmaktadır.
- Bilgi edinme başlığında, kariyer gelişimlerinde güncel yeterliliklere sahip olma isteği öne çıkmaktadır.
- Ailesel sorumluluklar açısından, örgün eğitime devam edememe problemi öğrencilerin uzaktan eğitimde olan ilgilerini artırmaktadır.

Salyers, V., Carter, L., Barrett ve Williams, L. (2010) “Pedagojik Bir Çerçeve Öğrenci ve Fakülte Memnuniyetinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarının amacı, öğrenci ve öğretim elemanlarının pedagojik bir çerçeve kullanılarak internet tabanında yapılandırılmış derslerin yapısına ilişkin algılarında farklılık olup olmadığını, derslerin yarar ve sınırlılıklarını belirlemek ve öğretim tasarımı önerileri getirmektir. Örnek dersin yapısını oluşturan bölümler şunlardır: öğrenme hedeflerinin bulunduğu giriş bölümü, ders materyalleri ve bilgileriyle ilgili bağlantı bölümü, öğrencilerin özgeçmişleriyle birlikte yapacakları başvurularla ilgili bölüm, öğrencilerin (meslekleriyle ilgili) yeni geliştirecekleri bilgi ve becerileri yansıtabilecekleri uygulama bölümü ve son olarak da gerçek dünyadaki mesleklerine ilişkin uygulamaları yansıtan makalelerle ilgili bölüm. Araştırma; dersler sonunda öğretmen ve öğrencilerden oluşan 37 katılımcıya uygulanan 13 maddelik 5’li likert tip anket maddesi ve 2 adet açık uçlu sorudan elde edilen verilere dayanmaktadır. Öğrenci ve öğretmenler arasındaki iletişimin kalitesi ve miktarı ders hedeflerinin gerçekleştirilmesinde etkili ve yeterlidir. Öğrencilere göre ders materyallerinin kullanılabilir ve erişilebilir olması, öğrenme etkinliklerinin zamanlamasında esneklik, coğrafi engellerin olmaması internet tabanlı ders programının yararları; öğretmenlere

erişim zorluğu ve teknolojik sorunlar ise sınırlılıklarıdır. Öğretmenlere göre her türlü öğrenme yönetim sistemiyle kullanılabilir olması, çevrimiçi öğrenme etkinliklerini kullanmada esneklik sağlaması, tutarlı ve düzenli içerik tasarımı sağlaması, ders içinde kolay gezinebilme sağlaması, internet tabanlı ders programının yararları; dersin her bir birleşeni için uygundurumlar bulma gücü, teknolojik güçlükler, ders modüllerinin her bir parçasında öğrencilerin öğrenme fırsatlarının tamamını kullanamaması ise sınırlılıklarıdır.

Hawkins, A., Barbour, M. K., ve Graham, C. (2011) “Sadece İş: Etkileşimli Sanal Sınıflara İlişkin Öğretmen Yaklaşımları” adlı çalışmalarında, birbirinden farklı tipteki sekiz sanal sınıftaki öğrenci ve öğretmenlerin doğal etkileşimlerinin nasıl olduğunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmada öğretmen görüşlerine dayalı durum saptanması çalışması yapılmıştır. Veriler, öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış telefon görüşmelerinden elde edilmiştir. Tüm görüşmeler dijital ortamda kaydedilmiştir. Verilerin içerik analizi yapılmış ve görüşler arasındaki benzerlik ve farklılıklar tanımlanmıştır. Etkileşim biçimleri; öğretimsel, yönetsel ve sosyal olmak üzere üç alanda gruplanmıştır. Öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşim, birinci ve en yoğun kısmını öğrencilerin ödevlerine verilen geri bildirimler, sorulara verilen yanıtlarla sağlanmaktadır. İkinci olarak ise süreç ile ilgili (not sistemi, mezuniyet, dersler arasındaki ilişkiler, destek etkinlikler) görüşmeler, üçüncü olarak da kişisel sosyal konularla ilgili görüşmeler yer almaktadır.

Kahan ve diğ. (2017) MOOC'larda öğretici ve geliştiricilerin katılımcı davranışlarını değerlendirerek farklı öğrenen ihtiyaçlarına yönelik dersler geliştirilmesini durumunu incelemeyi amaçlamışlardır. MOOC (Coursera) katılımcısı, 21,889 öğrenen video konferans, tartışma forumları ve değerlendirmelere bağlı olarak kümelendirilmiştir. Katılımcıların önemli bir kısmının derslere bağlılığının olduğu ancak sertifikaya sahip olmadığı saptanmıştır. MOOC'ların etkisinin kapsamlı bir şekilde ölçülebilmesi için öğrenci davranışlarının dikkete alınarak değerlendirme yapılması önerilmiştir.

Zhang ve diğ. (2018) çalışmalarında akademik başarı ile öğrenen etkileşimlerinin incelemesi amaçlamıştır. Araştırmaya 1088 öğrenen dahil edilmiştir. Çalışma sonucuna göre, öğrenenlerin akademik başarıları düzeylerinin kaynak kullanım durumlarıyla ilişkili olduğu bulunmuştur. Katılımcı öğrenenlerin kaynak kullanım düzeyleri genel olarak düşük bulunmuştur. Uzaktan eğitimde öğrencilerin kaynak kullanım düzeylerinin dönem sonuna doğru artış gösterdiği görülmüştür.

Bölüm 3: Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama modeline bağlı olarak tasarlanmıştır. Karasar (2012) Tarama Modellerini, geçmişte veya var olan bir durumu olduğu gibi yansıtmayı amaçlayan araştırma türü olarak sınıflandırmıştır. Bu araştırma modelinde araştırma konusu var olduğu koşullar içerisinde incelenmeye çalışılır. Araştırma konusu olan olay, olgu veya nesne üzerinde herhangi bir şekilde değiştirme ve etkileme yapılmaz. Tarama modeli ile elde edilen veriler arasında neden- sonuç ilişkisi aranmaz, sadece diğer değişkendeki durumun kestirilmesi ve yorumlanması hedeflenir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Aydın Adnan Menderes Üniversitesinde uzaktan eğitim gören toplam 12309 öğrenci araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 1922 öğrenci olarak çalışmada yer almıştır. Karasar (2012) evren/örneklem hesaplamasında yüksek geçerlilik ve güvenilirlikte ($\pm 0,03$) 12309 olan çalışmanın evreni için 963 katılımcının üstünde bir değer araştırmanın geçerliliğini sağlayacağını bildirmiştir (s. 67).

Araştırmada yer alan öğrencilerin cinsiyet, öğrenim türü, uyrukları, Ders içeriklerine ulaşma yolları, kişisel bilgisayara sahip olma durumları ve internete bağlanma durumlarına ilişkin betimsel istatistikler aşağıdaki Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7

Öğrencilerle İlgili Değişkenlere Ait Betimsel İstatistikler

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	989	51,5
	Erkek	933	48,5
Öğrenim Türü	Normal Öğretim	1290	67,1
	İkinci Öğretim	632	32,9
Uyruk	Yerli	1903	99,0
	Yabancı	19	1,0
İçeriğe ulaşma türü	Dizüstü Bilgisayar	458	23,8
	Dizüstü Bilgisayar ve Cep Telefonu	138	7,2
	Masaüstü Bilgisayar	182	9,5
	Cep Telefonu	1066	55,5
	Tablet	57	3,0
	Tablet, Dizüstü Bilgisayar, Masaüstü Bilgisayar ve Cep Telefonu	21	1,1
Kişisel Bilgisayar	Var	1204	62,6
	Yok	718	37,4
İnternet Bağlantısı	Var	1369	71,2
	Yok	553	28,8

Tablo 7 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, 989 öğrencinin (% 51,5) Kadın olduğu, 1290 öğrencinin (% 67,1) Normal Eğitime devam ettiği, 1903 öğrencinin (% 99) yerli öğrenci olduğu, 1066 öğrencinin (%55,5) derslere “Cep telefonu” aracılığı ile ulaştığı, 1204 öğrencinini (% 62,6) kişisel bilgisayara sahip olduğu ve 1369 öğrencinin ise (%71,2) İnternet bağlantısının olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin 5(I) derslerine yönelik değerlendirmelerini elde etmek amacı ile araştırmacı tarafından “5(I) derslerini değerlendirme ölçeği” geliştirilmiştir. 5(I)DDÖ 11 maddeden oluşmakta ve öğrencilerin 5(I) derslerine yönelik değerlendirmelerini yansıtan ifadeleri içermektedir. 5(I)DDÖ, “İçerik” ve “Sunum Kalitesi” olmak üzere iki alt boyut ve bu boyutların toplanması ile elde edilen “Genel Değerlendirme” düzeylerinden meydana gelmektedir.

Ölçekte öğrencilerin 5 (I) derslerinin içeriklerine yönelik yapmış oldukları değerlendirmeler ölçme aracının “İçerik” boyutunu oluşturmakta ve ölçekteki; 1., 2., 4., 6., 7 ve 8’inci maddeler olmak üzere toplam 6 maddeden meydana gelmektedir.

5(I) derslerinin öğrencilere ulaştırılması ile ilgili değerlendirmeler ise “Sunum Kalitesi” boyutunu oluşturmakta ve ölçüğün; 3., 5., 9., 10. ve 11’inci maddeleri olmak üzere toplam 5 maddeden meydana gelmektedir.

Ölçme aracında yer alan “İçerik”ve “Sunum Kalitesi” boyutları ayrı ayrı puanlanmaktadır. Elde edilen “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve tüm soruların toplamından elde edilen “Genel Değerlendirme” ile ilgili yüksek puanlar öğrencilerin konu ile ilgili olumlu değerlendirmelerini, düşük puanlar ise konu ile ilgili olumsuz değerlendirmelerini göstermektedir.

Ölçek maddeleri 5’li likert tipine göre puanlanmıştır. Öğrencilerin ölçekteki maddeleri okuyarak, o maddeye yönelik düşünceleri doğrultusunda cevap vermeleri beklenmiştir. Ölçekteki ifadeler “Kesinlikle katılmıyorum = 1” , “Katılmıyorum = 2”, “Kararsızım = 3”, “Katılıyorum = 4” ve “Kesinlikle katılıyorum = 5” olarak puanlanmıştır. Toplam puanın büyüklük derecesi, öğrencilerin 5(I) derslerinin işlenmesine yönelik olumlu değerlendirmelere sahip olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

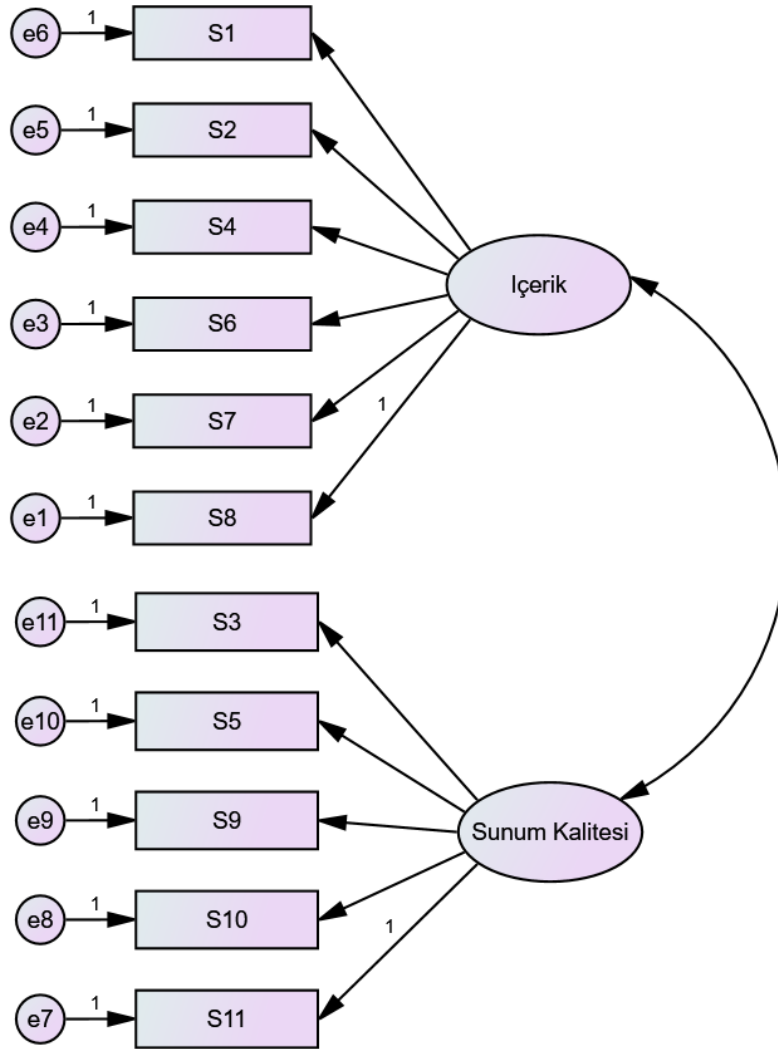
5(I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

5(I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği Geçerlik Çalışması

Araştırmacı tarafından iki faktörlü olarak geliştirilen “5(I) Derslerini Değerlendirme Ölçeği” bu araştırmayla doğrulanması amaçlanmıştır. Bu amaçla elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu ölçmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi yapılmıştır. KMO değeri “0,889” ve Bartlett’s Test of Sphericity değeri 10550,996 olarak bulunmuştur ($p < 0,01$). Verilerin doğrulayıcı faktör analizi yapılmasına uygun olduğu belirlenmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçeğin uyum indeksleri kabul edilebilir düzeyde olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın ölçüm modeli AMOS programı kullanılarak Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiş ve yapısalci eşitlik modeli aşağıdaki Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 10. Ölçme aracının alt boyutları ile ilgili yapısalci eşitlik araştırma modeli.

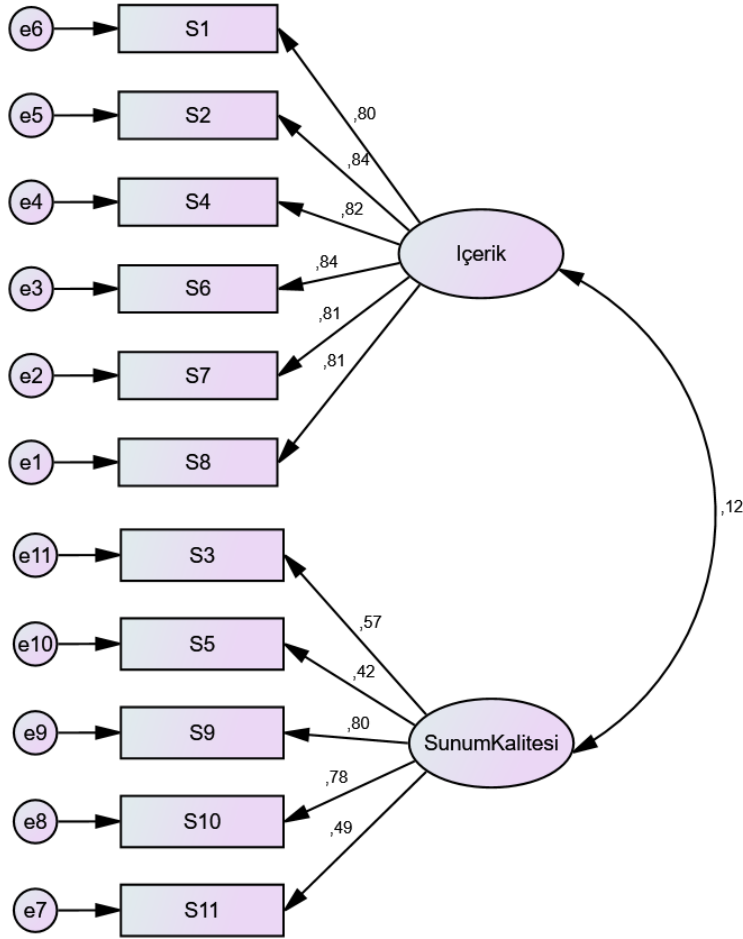
Elde edilen sonuçlara göre χ^2 /sd oranı 6,464 olarak hesaplanmıştır ($\chi^2 = 232,691$, $sd = 36$, $p=0,000$). Modelin uyumunu değerlendirmek için uyum iyiliği indeksleri hesaplanmış ve aşağıdaki Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Ölçüm Modeline Ait Uyum İndeks Değerleri

Model Uygunluk Değerleri	Olması Gereken	Ölçülen Değer
χ^2 / sd	$\leq 3,00$	6,464
GFI (Goodness of Fit)	$\geq 0,90$	0,959
AGFI (Adjusted Goodness of fit)	$\geq 0,90$	0,937
NFI (Normed Fit Index)	$\geq 0,90$	0,959
RFI (Relative Fit Index)	$\geq 0,90$	0,948
CFI (Comperative Fit Index)	$\geq 0,90$	0,963
IFI (Incremental Fit Index)	$\geq 0,90$	0,963
TLI (Tucker – Lewis Index)	$\leq 0,90$	0,953
RMR (Root Mean Square Residual)	0 - 1	0,104
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	0,00 – 0,08	0,068

Tablo 8'e göre modelin iyi uyum indeksine sahip olduğu söylenebilir. Uyum indekslerinden RMR 0,104 ve RMSEA analiz sonucunda 0,068 olarak bulunmuştur ve bu da modelin iyi uyum gösterdiği anlamına gelmektedir. Uyum iyiliği indekslerinin tamamı iyi uyum sınırları içerisinde olduğundan herhangi bir değişken modelden çıkarılmamış sadece bazı değişkenler arası kovaryanslar oluşturulmuştur. Bu verilere bakarak, ölçme aracının 2 boyuttan meydana geldiği söylenebilir (İçerik = İçerik ile İlgili Değerlendirmeler, SunumKalitesi = Sunum Kalitesi ile ilgili Değerlendirmeler). Elde edilen bulgulara ait Yapısal Eşitlik Modeline ait parametre değerleri ise aşağıdaki Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Yapısalci eşitlik modeli parametre değerleri.

5(I) Dersleri Değerlendirme Ölçeği Güvenirlik Çalışması

Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçme aracının “İçerik” ve “Sunum Kalitesi” olmak üzere iki faktörden meydana geldiği belirlenmiştir. Belirlenen bu faktörlerin güvenilirlik derecelerini belirlemek amacı ile Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları elde edilmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, “İçerik” boyutuna ait güvenilirlik katsayısı 0,925 ve “Sunum Kalitesi” boyutuna ait güvenilirlik katsayısının ise 0,743 olarak elde edilmiştir. Ölçme aracının tamamı ile ilgili Cronbach Alpha değeri ise 0,825 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Öğrencilerin aldığı sonuçlara göre Geçip/Kalma verileri ADÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Yazılım Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanan Öğrenci Bilgi Sistemi (OBİS)

kullanılarak elde edilmiştir. 2014 yılı itibariyle kayıtlanan öğrencilerin toplam sayısı 12309 olarak tespit edilmiştir (Tablo 9). Öğrencilerin bir kısmının yatay geçiş, dikey geçiş, ikinci üniversite gibi nedenlerden dolayı 5 (I) derslerinin sınavlarına giren öğrenciler ile kayıtlanan toplam öğrenci değerleri arasında farklılıklar mevcut olması normaldir. Ayrıca bir önceki seneden dersleri altttan alan öğrencilerinde yeni eğitim-öğretim yılında sınavlara girmesi nedeniyle sayılar farklı olmaktadır.

Tablo 9

2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı Normal ve İkinci Öğretime Göre Kayıtlanan Öğrenci Sayıları

Yıl	Normal Öğretim			İkinci Öğretim			Genel Toplam
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
2014	3946	4469	8415	2156	1738	3894	12309

Adnan Menderes Üniversitesi öğrencileri 5(I) dersleri yürütme esaslarına göre aynı anda 5(I) derslerinin tamamına veya alması gereken derslerin sınavına girme hakkına sahiptir. Bu bağlamda 2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılında yapılan sınavlara giren öğrencilerin birim türlerine göre Tablo 9’da gösterilmiştir. Denklem 1 kullanılarak ders türüne ait birimlerin türlerine göre geçme oranlarının yüzdesel karşılıkları Tablo 10’da belirtilmiştir. Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin büyük bir kısmının sınavsız geçiş ile üniversiteye girmesi ve öğrencilerin derslere olan ilgisizliği başarı oranının düşük olmasından önemli bir etken gibi görünmektedir.

Tablo 10

2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı 5(I) Derslerine Göre Toplam Sınava Giren Öğrenci Sayıları

	TD101	TD102
Meslek Yüksekokulu	7671	6780
Yüksekokul	1157	1072
Fakülte	3731	3740
Toplam	12559	11592

% Geçme Oranı

$$= \frac{\text{Geçme (Final veya Bütünleme)} + \text{Muaf (Muafiyet Sınavı)}}{\text{Dersi Alan Toplam Öğrenci Sayısı}} \quad \text{Denklem 1}$$

$$\text{MYO (TD101 Dersi \% Geçme Oranı)} = 100 * \frac{3521 + 2214}{3521 + 1936 + 2214} = 74,76$$

Tablo 11.

2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı 5(I) Derslerine Göre Toplam Sınava Giren Öğrencilerin Yüzdesel Geçme Oranları

	TD101 (%)	TD102 (%)
Meslek Yüksek Okulu	74,76	77,91
Yüksek Okul	85,22	84,14
Fakülte	93,46	91,66

Yapılan sınavlara göre her bir ders için Geçme/Kalma/Muaf olma durumları birim türüne göre Tablo 11’de gösterilmiştir. Derslere ve birim türlerine göre kendi aralarında yapılan geçme oranlarının yüzdesel karşılığına göre en yüksek geçme oranı %82,92 ile TD102 dersi için olduğu görülmektedir. Bu oranın hesabı Denklem 2’ye göre yapılmıştır.

Tablo 12.

2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılı Fakülte ve Meslek Yüksek Okulu Öğrencileri 5(I) Dersleri Geçme-Kalma Sayıları ve Yüzdesel Oranları

DERS KODU	TD101			TD102		
	G	K	M	G	K	M
MYO	3521	1936	2214	3207	1498	2075
YO	524	171	462	471	170	431
FAK	1382	244	2105	1320	312	2108
TOPLAM	5427	2351	4781	4998	1980	4614
	G(%)	K (%)	M (%)	G (%)	K (%)	M (%)
MYO	64,9	82,3	46,3	64,2	75,7	45,0
YO	9,7	7,3	9,7	9,4	8,6	9,3
FAK	25,5	10,4	44,0	26,4	15,8	45,7

$$\% \text{ Ders Geçme Oranı} = 100 * \frac{\text{Geçen} + \text{Muaf}}{\text{Geçen} + \text{Kalan} + \text{Muaf}} \quad \text{Denklem 2}$$

$$\% \text{ TD101} = 100 * \frac{5427 + 4781}{5427 + 2351 + 4781} = \%81, 28$$

Öğrencilerin ankete katılım oranı %90 geçerlilik ve %95 güvenilirlikte hesaplanmış 642 kişinin ankete alınması yeterli görülmüştür. Öğrencilerde katılım kısıtlaması yapılmamış olup 1922 öğrenciye ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmabağımlı değişken olarak kullanılan “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” değişkenlerinin normal dağılım gösterme durumlarının belirlenmesi için tek

örneklem Kolmogorov – Smirnov testi uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan bağımlı değişkenlerin normal dağılımına ait bilgileri Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13

Araştırmada Kullanılan Bağımlı Değişkenlerin Dağılım Özellikleri

	İçerik	Sunum Kalitesi	Genel Değerlendirme
K – S (z)	0,085	0,090	0,071
P	0,000	0,000	0,000

Tablo 13 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, 5(I)DDÖ alt boyutlarını oluşturan “İçerik” ve “Sunum Kalitesi” ile ölçeğin tamamını oluşturan “Genel Değerlendirme” değişkenlerinin normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle verilerin analizinde Mann - Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır.

Bölüm 4: Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın problemine yanıt bulabilmek için belirlenmiş alt problemlere ilişkin bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğrencilerin cinsiyetlerine göre 5(I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Mann – Whitney U testi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin cinsiyetine göre “İçerik” ($U = 451473,5; p > 0,05$) ve “Genel Değerlendirme” ($U = 453367; p > 0,05$) düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin “Sunum Kalitesi” ile ilgili değerlendirmelerinde ise “Cinsiyet” değişkenine göre istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($U = 430437,5; p < 0,05$). Bu farkın hangi “Cinsiyet” türü lehine olduğunu belirlemek amacı ile “Sıra Ortalaması” değerleri incelendiğinde, “Kadın” öğrencilerin, “Erkek” öğrencilere göre 5(I) ile ilgili sunumları daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14

Öğrencilerin Cinsiyetine Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi

Değerlendirme Türü	Cinsiyet	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
İçerik	Kadın	989	941028	951,49	451473,5	-0,816	0,414
	Erkek	933	906974	972,11			
Sunum Kalitesi	Kadın	989	981854	992,78	430437,5	-2,552	0,011*
	Erkek	933	866148	928,35			
Genel Değerlendirme	Kadın	989	958925	969,59	453367	-0,659	0,510
	Erkek	933	889078	952,92			

* $p < 0,05$

Öğrencilerin Öğrenim Türlerine Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

“Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğrencilerin öğrenim türlerine göre 5(I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Mann – Whitney U testi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin öğrenim türlerine göre “İçerik” ($U = 398159; p > 0,05$) ve “Genel Değerlendirme” ($U = 387372; p > 0,05$) düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin “Sunum Kalitesi” ile ilgili değerlendirmelerinde ise öğrencilerin “Öğrenim türü” değişkenine göre istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($U = 383681; p < 0,05$). Bu farkın hangi “Öğrenim türü” lehine olduğunu belirlemek amacı ile “Sıra Ortalaması” değerleri incelendiğinde, “Normal Öğretim” öğrencilerin, “İkinci Öğretim” öğrencilere göre 5(I) ile ilgili sunumları daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15

Öğrencilerin Öğrenim Türlerine Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi

Değerlendirme Türü	Öğrenim Türü	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
İçerik	İkinci Ö	632	598187	946,50	398159	-	0,406
	Normal Ö	1290	1249816	968,85			
Sunum Kalitesi	İkinci Ö	632	583709	923,59	383681	-	0,035*
	Normal Ö	1290	1264294	980,07			
Genel Değerlendirme	İkinci Ö	632	587400	929,43	387372	-	0,076
	Normal Ö	1290	1260603	977,21			

* $p < 0,05$

Öğrencilerin Uyruklarına Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğrencilerin uyruklarına göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Mann – Whitney U testi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin “Uyruklarına” göre “*Sunum Kalitesi*” ile ilgili değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir ($U = 15423; p > 0,05$). Diğer taraftan, öğrencilerin “*İçerik*” ($U = 11860; p < 0,05$) ve “*Genel Değerlendirme*” ($U = 12456; p < 0,05$) düzeyleri arasında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Bu farkın hangi “*Uyruk*” türü lehine olduğunu belirlemek amacı ile “Sıra Ortalaması” değerleri incelendiğinde, “*Yabancı*” uyruklu öğrencilerin, “*Yerli*” öğrencilere göre 5(I) ile ilgili içeriği daha kaliteli ve doyurucu nitelikte buldukları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16

Öğrencilerin Uyrukların Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeylerinin Analizi

Değerlendirme Türü	Uyruk	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
İçerik	Yabancı	19	24487	1288,79	11860	-	0,010*
	Yerli	1903	1823516	958,23		2,591	
Sunum Kalitesi	Yabancı	19	15613	821,76	15423	-	0,269
	Yerli	1903	1832389	962,90		1,106	
Genel Değerlendirme	Yabancı	19	23891	1257,42	12456	-	0,019*
	Yerli	1903	1824112	958,55		2,338	

* $p < 0,05$

Öğrencilerin Derslerin İçeriğine Ulaşma Şekline Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğrencilerin derslerin içeriklerine ulaşma şekline göre 5 (I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Kruskal Wallis – H testi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin ders içeriklerine ulaşım türüne göre “İçerik” ($\chi^2 = 14,079; p < 0,05$), “Sunum Kalitesi” ($\chi^2 = 37,823; p < 0,05$) ve “Genel Değerlendirme” ($\chi^2 = 26,618; p < 0,05$) düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17.
Öğrencilerin Derslerin içeriğine Ulaşma Şekli ile İlgili Analiz Sonuçları

Değişken	Ders içeriğine ulaşma şekli	n	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Fark
İçerik	1. BDÜ	458	945,10	14,079	0,015	6 - 4
	2. BDÜ,CT	138	1083,50			
	3. BMÜ	182	961,41			
	4. CT	1066	944,59			
	5. TABLET	57	1009,73			
	6. T,BDÜ,BMÜ,CT	21	1245,81			
Sunum Kalitesi	1. BDÜ	458	1053,59	37,823	0,000	1 - 4
	2. BDÜ,CT	138	1015,18			
	3. BMÜ	182	963,75			
	4. CT	1066	900,80			
	5. TABLET	57	1097,12			
	6. T,BDÜ,BMÜ,CT	21	1293,76			
Genel Değerlendirme	1. BDÜ	458	995,14	26,618	0,000	1 – 6; 2 – 4; 3 – 6; 4 – 6.
	2. BDÜ,CT	138	1092,30			
	3. BMÜ	182	960,75			
	4. CT	1066	917,87			
	5. TABLET	57	1060,39			
	6. T,BDÜ,BMÜ,CT	21	1321,05			

1 = Bilgisayar Dizüstü; 2 = Bilgisayar Dizüstü ve Cep Telefonu; 3 = Bilgisayar Masaüstü;
4 = Cep Telefonu; 5 = Tablet; 6 = Tablet, Bilgisayar Dizüstü, Bilgisayar Masaüstü ve Cep Telefonu

Farkın hangi grup ya da gruplar lehine olduğunu belirlemek amacı ile ikili karşılaştırmalı Mann Whitney – U değerleri incelendiğinde, derslerin “İçeriği” ile ilgili olarak derslere “Tablet, Dizüstü Bilgisayar, Masaüstü Bilgisayar ve Cep Telefonu” ile ulaşan öğrencilerin, sadece “Cep Telefonu” ile ulaşan öğrencilere göre ders içeriklerini daha olumlu değerlendirdikleri belirlenmiştir. Derslerin “Sunum Kalitesi” ile ilgili olarak, “Dizüstü Bilgisayar” kullananların, “Cep Telefonu” kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları belirlenmiştir. “Genel Değerlendirme” ile ilgili olarak ise, “Tablet, Dizüstü Bilgisayar, Masaüstü Bilgisayar ve Cep Telefonlarını” aynı anda kullanan öğrencilerin, sadece “Cep telefonu”, “Masaüstü Bilgisayar” ve “Dizüstü Bilgisayar” kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları belirlenmiştir. Ayrıca, “Dizüstü Bilgisayar” ve “Cep Telefonunu” beraber kullanan öğrencilerin, sadece “Cep Telefonu” kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları belirlenmiştir.

Öğrencilerin Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumlarına Göre 5(I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olma durumları, 5(I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeylerini ne derece yordamaktadır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Basit Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olma durumlarının 5(I) derslerinin “İçerik” ($R^2 (,7), F= 9,927, p< 0,001$), “Sunum Kalitesi” ($R^2 (,6), F= 5,925, p< 0,05$) ve “Genel Değerlendirme” ($R^2 (,8), F= 13.737, p < 0,01$) düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Bir başka ifade ile kişisel bilgisayara sahip olan öğrencilerin, olmayanlara göre 5(I) derslerini “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” yönünden daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, aşağıdaki Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 18

Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre 5 (I) Derslerini Değerlendirme Düzeyi Analizi

Değişken	Durum	R	R ²	t	p
İçerik	Kişisel Bilgisayar	0,072	0,005	3,151	0,002**
Sunum Kalitesi	Kişisel Bilgisayar	0,055	0,003	2,434	0,015*
Genel Değerlendirme	Kişisel Bilgisayar	0,084	0,007	3,706	0,000**

* p < 0,05 , ** p < 0,01

Öğrencilerin İnternete Bağlanma Durumlarına Göre 5 (I) Derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel Değerlendirme Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt problemi “Öğrencilerin internete bağlanma durumları, 5(I) derslerinin İçerik, Sunum Kalitesi ve Genel değerlendirme düzeylerini ne derece yordamaktadır?” biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme yanıt bulabilmek için Basit Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin internete bağlanma durumlarının 5(I) derslerinin “İçerik” (R^2 (,8), $F = 12,690$, $p < 0,001$), “Sunum Kalitesi” (R^2 (,8), $F = 11,379$, $p < 0,05$) ve “Genel Değerlendirme” (R^2 (,10), $F = 20,519$, $p < 0,01$) düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Bir başka ifade ile interneti aktif kullanan öğrencilerin, kullanmayanlara göre 5(I) derslerini “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” yönünden daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, aşağıdaki Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 19.

İnternete Bağlanma Durumuna Göre 5(I) Derslerini Değerlendirme Düzeyi Analizi

Değişken	Durum	R	R ²	t	p
İçerik	İnternete bağlanma	0,081	0,007	3,562	0,000**
Sunum Kalitesi	İnternete bağlanma	0,077	0,006	3,373	0,001**
Genel Değerlendirme	İnternete bağlanma	0,103	0,011	4,530	0,000**

** p < 0,01

Bölüm 5: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde; Adnan Menderes Üniversitesi'nin 5 (I) dersleri kapsamındaki Türk Dili derslerinin uzaktan eğitim ile verilmesinin öğrencilerinin başarıları üzerine etkisine yönelik elde edilen bulgulardan ulaşılmış olan sonuçlar ve bunlara bağlı geliştirilmiş önerileri yer almaktadır.

Tartışma

Bu başlık altında; araştırmanın alt problemlerine dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlar, konuyla ilgili alanyazında yer alan çalışmalarla birlikte değerlendirilerek tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar. Öğrencilerin 5 (I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel değerlendirme” düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. İstatistikî değerlendirmeler sonrasında öğrencilerin cinsiyetlerine göre “İçerik” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin “Sunum Kalitesi” değerlendirme düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermiş ve kadın öğrencilerin erkeklere oranla 5(I) derslerinin sunum kalitesini daha nitelikli buldukları görülmüştür. Gündüz’ün (2013) çalışmasında öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar mevcuttur (Ünalır, Önal ve Beydağ,2006; Ateş ve Altun, 2008; Yakın ve Tınmaz, 2013). Bontempi ve Warden-Hazlewood’ın (2003) çalışmalarında da cinsiyetin uzaktan öğrenim gören öğrencilerin güdülenmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Soydal, Alır ve Ünal’ın (2012) çalışmalarında uzaktan öğrenim gören öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan bu çalışma ile farklı sonuçlara ulaşılmasının sebebi olarak araştırmaya dahil edilen öğrencilerin farklı üniversitelerden, farklı programlardan seçilmiş olmaları gösterilebilir.

Ayrıca her geçen gün yeni gelişim ve değişimlerin meydana gelmesi göz önünde bulundurulduğunda çalışmaların farklı yıllarda yapılmış olması da farklı sonuçlara ulaşılmasının nedeni olarak gösterilebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik sonuçlar. Öğrencilerin 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinin öğrenim türlerine göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. İstatistikî değerlendirmeler sonrasında öğrencilerin öğrenim türlerine göre “İçerik” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin “Sunum Kalitesi” değerlendirme düzeyleri öğrenim türlerine göre farklılık göstermiş ve Normal Öğretim öğrencilerinin İkinci Öğretim öğrencilerine oranla Sunum Kalitesini daha nitelikli buldukları görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik sonuçlar. Öğrencilerin 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinin uyruklarına göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. İstatistikî değerlendirmeler sonrasında öğrencilerin uyruklarına göre “Sunum Kalitesi” değerlendirme düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin “İçerik” ve “Genel Değerlendirme” düzeyleri uyruklarına göre farklılık göstermiştir. Buna göre “Yabancı” uyruklu öğrencilerin, “Yerli” öğrencilere göre 5(I) ile ilgili değerlendirmelerinin daha olumlu yönde olduğu ve 5 (I) içeriklerini daha kaliteli ve doyurucu nitelikte buldukları belirlenmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik sonuçlar. Öğrencilerin 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinin derslerin içeriklerine ulaşma şekline göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. İstatistikî değerlendirmeler sonrasında öğrencilerin derslerin içeriklerine ulaşma şekillerine göre 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluştuğu bulunmuştur. Derslerin “İçeriği” ile ilgili olarak derslere “Tablet, Dizüstü

Bilgisayar, Masaüstü Bilgisayar ve Cep Telefonu” ile ulaşan öğrencilerin, sadece *“Cep Telefonu”* ile ulaşan öğrencilere göre ders içeriklerini daha olumlu değerlendirdikleri belirlenmiştir. Derslerin *“Sunum Kalitesi”* ile ilgili olarak, *“Dizüstü Bilgisayar”* kullananların, *“Cep Telefonu”* kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları görülmüştür. *“Genel Değerlendirme”* ile ilgili olarak ise, *“Tablet, Dizüstü Bilgisayar, Masaüstü Bilgisayar ve Cep Telefonlarını”* aynı anda kullanan öğrencilerin, sadece *“Cep telefonu”*, *“Masaüstü Bilgisayar”* ve *“Dizüstü Bilgisayar”* kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları belirlenmiştir. Ayrıca, *“Dizüstü Bilgisayar”* ve *“Cep Telefonunu”* beraber kullanan öğrencilerin, sadece *“Cep Telefonu”* kullananlara göre daha olumlu değerlendirmede buldukları belirlenmiştir.

Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar. Öğrencilerin 5(I) derslerinin *“İçerik”*, *“Sunum Kalitesi”* ve *“Genel Değerlendirme”* düzeylerinin kişisel bilgisayara sahip olma durumlarına göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olma durumlarının 5(I) derslerinin *“İçerik”* *“Sunum Kalitesi”* ve *“Genel Değerlendirme”* düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Bir başka ifade ile kişisel bilgisayara sahip olan öğrencilerin, olmayanlara göre 5(I) derslerini *“İçerik”*, *“Sunum Kalitesi”* ve *“Genel Değerlendirme”* yönünden daha nitelikli buldukları belirlenmiştir. Gündüz’ün (2013) çalışmasında tam tersi bir sonuca ulaşarak öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olma durumlarının öğrencilerin uzaktan eğitim algılarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Temeli teknolojiye dayalı eğitimlerin, öğrenenler teknolojiye ulaşamadığında amacını gerçekleştirme mümkün değildir (Bates, 2005, s. 50). Bunun için bilgisayara sahip olma durumu, öğrencilerin 5 (I) derslerine yönelik algı düzeylerine etki etmektedir. Bugün neredeyse tüm ev ve iş yerlerinde bilgisayarlar vardır. Yaşamın her alanında kullanılan bilgisayarlar, eğitimde de önemli bir yere sahiptir.

Soydal ve ark. (2012) çalışmalarında öğrencilerin sosyo-demografik konumunun yanısıra sosyo-ekonomik şartlarında uzaktan eğitimde belirleyici bir rol oynadıklarını vurgulamışlardır. Uzaktan eğitimin temel aşaması hazırbulunuşluk düzeyinde kişinin tutumları, güven ve deneyimleri kadar teknoloji olanakları içeriğin uzaktan eğitime uygunluğu ve kurumun yapısının elverişli olması gerektiğini aktarmışlardır.

Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik tartışma ve sonuçlar. Öğrencilerin 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerinin internete bağlanma durumlarına göre farklılık gösterme durumu incelenmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin internete bağlanma durumlarının 5(I) derslerinin “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Bir başka ifade ile interneti aktif kullanan öğrencilerin, kullanmayanlara göre 5(I) derslerini “İçerik”, “Sunum Kalitesi” ve “Genel Değerlendirme” yönünden daha nitelikli buldukları görülmüştür. Gündüz’ün (2013) çalışmasında tam tersi bir sonuca ulaşarak öğrencilerin internete sahip olma durumlarının öğrencilerin uzaktan eğitim algılarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bates, (2005) uzaktan eğitim alan öğrencilere, eğitimleri sürecinde evlerinde kullanabilmeleri için düşük maliyetli teknolojik ürün veya internetin sağlanması gerektiği üzerinde durmuştur. Bu uygulamanın kurum ve kuruluşlarca maliyetli olabileceğinden hatalı veya gereksiz kullanımı durumunda meydana gelen zararın eğitim alan kişiden tahsil edilmesi ile karşılanabilir. Bu tür bir uygulama eğitim alan kişilerin sunulan olanakları amacına uygun ve dikkatli kullanmalarını sağlayacaktır.

Yapılmış olan bu çalışmada internet kullanımı öğrencilerin 5 (I) derslerine yönelik algı düzeylerine etki ettiği bulunmuştur. Bugün yaşamın her alanında internetten faydalanılmakta ve hemen hemen her ev ve iş yerinde internet bulunmaktadır. İnternetin etkili ve uygun kullanımı ile kişiler yaşamlarını kolaylaştırmaktadır. İnternetin etkili olduğu en önemli

alanlardan birisi de eğitimidir. Öğrenim görenlerin interneti öğrenim süreçlerine olumlu katkı sağlayacak şekilde kullanabilmeleri bu sürecin verimliliğini ve öğrenim görenlerin kazanımlarını artıracaktır.

Öneriler

İlgili kurumlarca, uzaktan öğrenim gören öğrencilerin telefon, tablet, dizüstü bilgisayar ve masaüstü bilgisayar gibi teknolojik unsurlara sahip olmaları sağlanabilir. Öğrencilerin uzaktan öğrenim aldıkları süreç boyunca yararlanabilecekleri teknolojik unsurlar öğrencilere tahsil edilebilir.

İlgili kurumlarca, uzaktan öğrenim gören öğrencilerin internete kolay erişebilmeleri sağlanabilir. Eğitim veren kurumların ulaşımı kolay internet sitelerinden ders anlatı videoları yayınlanabilir.

Kaynakça

- Adams, A. & Timmis, F. (2006). Students views of integrating web-based learning technology into the nursing curriculum-a descriptive survey. *Nurse Education in Practice*, 6, 2-21.
- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET*, 1(11), 92-97.
- Ağar, M. E. (2004). Türkçe öğretiminin tarihçesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1, 1-10.
- Alan, N. ve Bağcı, H. (2016). Üniversite öğrencilerinin türk dili 1-11 dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 118-132.
- Alexander, B., & Levine, A. (2008). Web 2.0 storytelling: Emergence of a new genre. *EDUCAUSE review*, 43(6), 40-56.
- Alkan, C. (1987). *Açık öğretim "uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi"*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D. ve Kapıdere, M. (2011). *E-Öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. Akademik Bilişim, Malatya: Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 319-327.
- Aşkar, P. ve Güngör, C. (2004). E-Öğrenmenin ve bilişsel sitilin başarı ve internet öz yeterlik algısı üzerindeki etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 116-125.
- Ateş, A. ve Altun, E. (2008). Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Aziz, A. (1982). *Radyo ve televizyonla eğitim. Ankara üniversitesi eğitim araştırmaları merkezi (EFAM)*. Ankara: Sevinç Matbaası.

- Bates, AT (2005). *Teknoloji, e-öğrenme ve uzaktan eğitim*. London and New York: Routledge.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(4), 107-133.
- Bledsoe, C. A. (2008). *Distance education financial expenditures in north carolina community colleges*(Unpublished Doctorate's thesis),The University of North Carolina, Greensboro. U.S.A.
- Bodendorf, F. & Schertler, M. (2003). *Improving interactive e-learning frameworks by fostering the teacher's role. The quality dialogue: Integrating quality cultures in flexible, distance and elearning*.Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Bontempi, E.&Warden-Hazlewood, L. (2003). Factors in effective computer-assisted instruction. *Online Learning*, 1, 1-7.
- Buckland, M.& Dye, C. M. (1991). The development of electronic distance education delivery systems in the United States. *Recurring and emerging themes in history and philosophy of education*,<https://www.learntechlib.org/p/145739/>
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık.
- Byrnes, R. & Ellis, A. (2006). The prevalence and characteristics of online assessment in Australian Universities. *Australasian Journal of Educational Technology*, 22(1), 104-125.
- Caine, R. N. & Caine, G. (2002). *Beyin temelli öğrenme* (Çev. G. Ülgen). Ankara: Nobel Yayınları.
- Chaudry, M. A. ve Rahman, F. (2010). A critical review of instructional design process of distance learning system, *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 11(3), ISSN 1302-6488.

- Çeçen, M. A. (2011). Yazma eğitimi açısından metin bilgisi (Editör: Murat Özbay). *Yazma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çetin, Ö., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C. ve Ekiz, H. (2004). Teknolojik gelişme için eğitimin önemi ve internet destekli öğretimin eğitimdeki yeri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*,3(3), 144-147.
- Çetiner, M. H., Gencel, Ç.ve Erten, Y. M. (1999). *İnternete dayalı uzaktan eğitim ve çoklu ortam uygulamaları*. Beşinci İnternet Konferansı Tebliğleri, Ankara, 19-21.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: MEB Basımevi.
- Dilâçar, A. (1989). *1612’de Avrupa’da yayımlanan ilk Türkçe gramerin özellikleri*. *TDAY Belleten*. Ankara: TDK Yayınları.
- Dimri, K. A. ve Chaturvedi, A. (2009). Analysis with learner input of student support services in india, *The Asian Society of Open and Distance Education ISSN 1347-9008*, 7(2), 4-16.
- Dolunay, S. K. (2010). Dil bilgisi öğretiminin amacı ve önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 275-284.
- Düzakın, E. ve Yalçınkaya, S. (2008). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemi ve Çukurova Üniversitesi öğretim elemanlarının yatkınlıkları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,17(1), 225-244.
- Ekiz, H., Bayam, Y. ve Ünal, H. (2003). Mantık devreleri dersine yönelik internet destekli uzaktan eğitim uygulaması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 2(4), 92-99.
- Ersoy, Ş. N. (2015). Uzaktan ingilizce dersinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 95-106.
- Gamble, A. L. (2009). *The effectiveness of e-learning in a multicultural environment*(Unpublished doctorate’s thesis), The University of Capella.

- Golob, T.F. (2003). Structural equation modeling for travel behavior research. *Transportation Research*, 37, 1–25.
- Gölbel H. ve Güleş H. K. (Ed.)(2013). *Ulusal uzaktan eğitim ve teknolojileri sempozyumu kitabı: Uzaktan eğitim algısı ve imajı: Selçuk Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir uygulama*(M. Çiçekdağı, E. Tekin ve M. Tekin), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları.
- Gujjar, A. A. ve Malik, M. A. (2007). Preparation of instructional material for distance teacher education. *Turkish Online Journal of Distance Education - TOJDE*, 8(1), 55-63.
- Gündüz, A. Y. (2013). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Güneş A. ve Güneş G. (2016). Uzaktan eğitim dersini ortak alan örgün ve uzaktan eğitim öğrencilerinin başarılarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 43-47.
- Güngör, C., ve Aşkar, P. (2004). E-öğrenmenin ve bilişsel stilin başarı ve internet öz yeterlik algısı üzerindeki etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27).
- Günşen, A. (2006). İlk Türkçecilerden Kırşehirli Aşık Paşa. Kırşehir: KırşehirValiliği
- Gürses, N. ve Demiray, E. (2009). Organizational commitment of employees of TV production center (educational television ETV) for open education facility. Anadolu University. *Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, 8(1), 1-13.
- Hakkari, F. (2018). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitim derslerine yönelik görüşleri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*. 5(23), 1140-1151.
- Hawkins, A., Barbour, M. K., & Graham, C. (2011). Strictly business: Teacher perceptions of interaction in virtual schooling. In M. Koehler ve P. Mishra (eds.), *Proceedings of the annual conference of the society for information technology and teacher education*. Norfolk, VA: AACE.

- Hawkins, B. L. (1999). Distributed Learning and Institutional restructuring. *Educom Review*, 34(4).
- Hunte, S. (2010). Profile of the uwi distance learners: the implications for online curriculum development, teaching and learning at the university, *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, ISSN 1302-6488 11(3).
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- İşman, A., Altınay, Z. ve Altınay, F. (2004). Roles of the students and teachers in distance education. *Turkish Online Journal of Distance Education TOJDE*, 5(4), 1-9
- Jara, M.& Mellar, H. (2009). Factors affecting quality enhancement procedures for e-learning courses. *Quality Assurance in Education*, 17(3), 220-232.
- Kahan, T., Soffer, T.& Nachmias, R. (2017). Types of participant behavior in amassive open online course. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 18(6): 1-18.
- Kakar, M. (2008). *A synthesis of goog design practices for stand alone "global elearning" for global organizations*(Unpublished doctorate's thesis). The University of Concordia, Canada.
- Kan, A. Ü. ve Fidan, E. K. (2016). Türk Dili Dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3(2), 23-45.
- Karaman, S. (2011). Examining the effects of flexible online exams on students' engagement in e-learning. *Educational Research and Reviews*, 6(3), 259-264.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 20. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, C. (2009). *Divanü Lüğati't-Türk Araplara Türkçeyi öğretmek için mi yazıldı?* Ahmet Yesevi Üniversitesi III. Türkoloji Kongresi'nde sunuldu,Kazakistan.
- Kaya, Z. ve Önder, H.H. (2002). İnternet yoluyla öğretimde ergonomi, *Turkish Online Journal of Distance Education TOJET*, 1, 48-54.

<http://web.inonu.edu.tr/~makdag/uzakeg.doc>.

Korkmaz, M., Kalkan, N., Doğan, A., Doğruluk, M., ve Aydın, C. Ç. Hacettepe Üniversitesi'nde uzaktan eğitim yöntemi ile okutulan türk dili derslerinin başarı oranlarının ön lisans ve lisans programlarında karşılaştırılması. *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)*, 7(2), 207-215.

Mc Greal, R., Davis, S., Murphy, T. & Smith, C. (2006). Skill enhancement for health: An evaluation of an online pilot teaching module on epidemiology. *Turkish Online Journal of Distance Education (TOJDE)*, 7, 41-48.

McIsaac, M. S.& Gunawardena, C. N. (1996). Distance education. *Handbook of Research For Educational Communications and Technology*, 403-437.

Metin, A.E, Karaman A. ve Şaştım Y.A. (2017). Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine bakış açısı ve uzaktan eğitim İngilizce dersinin verimliliğinin değerlendirilmesi: Banaz Meslek Yüksekokulu. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 640-652.

Moodle Resmi Sitesi, <http://moodle.org/stats>.

Moore, M. G. (1989). Three Types of Interaction. *The American Journal of Distance Education*, 3(2).

Moore, M. G. & Kearsley, G. (2005). *Distance education: a systems view*. Canada: Wadsworth.

Morabito, M. G. (1999). *Online distance education: Historical perspective and practical application*(Unpublished Doctoral Thesis), American Coastline University.

Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.

Olcott, D. (2003). *Accreditation in the digital era: preparing for the new distance education landscape. Planning and management in distance education* (Ed: S. Panda). London, UK: Kogan Page Limited.

- Onan, B. (2003). Divanü Lûgat-it-Türk'ün dil öğretim yöntemleri ve DünyaFilolojisine katkıları bakımından bir değerlendirmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 425-445.
- Orhan, A. ve Ay, Ş. Ç. (2017). Investigating students' perspectives of foreign language distance education curriculum according to some variables. *Journal of Education and Training Studies*, 5(4), 190-203.
- Öner, M. (1998). *Bugünkü Kıpçak Türkçesi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özarlan, Y. (2008). *Uzaktan eğitim uygulamaları için açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. inet-tr'08 - XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri, Ankara: İnternet Konferansı Bildirileri, 55-60.
- Özarlan, M., Kubat, B. ve Bay, Ö.F. (2007). *Uzaktan eğitim için Entegre Ofis Dersi'nin Web tabanlı içeriğinin geliştirilmesi ve üretilmesi*. Akademik bilişim 2007 sempozyumunda sunuldu. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Öztemiz, S. (2017). *Türkiye'de dijital kültürel miras ürünlerine açık erişim*. İstanbul: Hiperlink Eğitim İletişim Yayınları.
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ. ve Özürek, M. (2017). Örgün eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2), 294-304, DOI: 10.5961/jhes.2017.208.
- Özyürek, A., Begde, Z., Yavuz, N. F., ve Özkan, İ. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 592-605.
- Rowe, N. C. (2004). Cheating in online student assessment: Beyond plagiarism. *Online journal of Distance Learning Administration*, 7(2).
- Salyers, V., Carter, L., Barrett, P., & Williams, L. (2010). Evaluating student and faculty satisfaction with a pedagogical framework, *The Journal of Distance Education*, 24(3).

- Sinecen, M. (2010). Uzaktan Eğitim’de Moodle kullanımı ve kurulumu. *Akademik Dizayn Dergisi, 1*, 14-21.
- Soydal, İ., Alır, G. ve Ünal, Y. (2012). Türk üniversiteleri e-öğrenmeye hazır mı? Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi örneği. *International Conference on Electronic Publishing, ELPUB*, 133-144.
- SREB. (2006). *Standards for quality online courses*. Atlanta, GA: Southern Regional Education Board.
- Stella, A. & Granam, A. (2004). Quality assurance in distance education: the challenges to be addressed. *Higher Education, 47*, 143-160.
- Şahbaz, N.K. ve Çekici, Y. E. (2012). Disiplinler arası bir disiplin olarak türkçe eğitimi. *Türkçe Çalışmaları - Uluslararası Türk, Türk veya Türk Dili, Edebiyatı ve Tarihi, 7(3)*: 2367-2382.
- Şen, B., Atasoy, F., Aydın, ve Nesrin. (2010). *Düşük maliyetli web tabanlı uzaktan eğitim sistemi*. Akademik bilişim. Muğla: Akademik Bilişim Konferans Bildirileri.
- Şirin, R. ve Tekdal, M. (2015). Students’ views on English language courses through distance education. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, 14(1)*, 323-335.
- Temizyürek, F. E. ve Temizkan, İ. M. (2011). *Konuşma eğitimi sözlü anlatım*. Ankara: Pegem Akademi.
- Thomas, L., Larson, A., Clift, R., & Levin, J. (1996). Integrating technology in teacher education programs: Lessons from the teaching teleapprenticeship project. *Action in Teacher Education, 17(4)*, 1-8.
- Türk, V. (2012). Yabancı dille öğretim. *Türk Yurdu, 302*, 35-38
- Umut, A.L. ve Madran, O. R. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası, 5(2)*, 259-271.

- Ünalır E., Önal A. ve Beydağ Ü. (2006). *Bilgisayar teknolojileri dersi alan öğrencilerin uzaktan eğitim programlarına bakış açıları*. Akademik Bilişim, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Wang, Y. S., Lin, H. H., & Luarn, P. (2006). Predicting consumer intention to use mobile service. *Information Systems Journal*, 16(2), 157-179.
- Yakın, İ. ve Tınmaz, H. (2013). *Uzaktan eğitimde önemli bir boyut: Öğretmen adaylarının e-hazırbulunmuşlukları*. XIV. Akademik Bilişim Konferansı, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Yaman, İ. (2015). Üniversitelerde zorunlu İngilizce (51) derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi. *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 967-984.
- Yap, B.W. & Khong, K.W. (2006). Examining the effects of customer service management (CSM) on perceived business performance via structural equation modelling, *Applied Stochastic Models in Business and Industry*, 22, 587-605.
- Yıldız, A. (2000). “Okumak, bir eğitim işi...”, (Editör: Orhan Tüleylioğlu), *Okumak mı, o da ne?*, (107-108.) İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- Yu, S. & Yang, K.F. (2006). Attitudes toward web-based distance learning among public health nurses in Taiwan: A questionnaire survey. *International Journal of Nursing Studies*, 43, 767-774.
- Zhang, H., Huang, T., Lv, Z., Liu, S., & Zhou, Z. (2018). MCRS: A course recommendation system for MOOCs. *Multimedia Tools and Applications*, 77(6), 7051-7069.
- <http://badbaz.com/sosyal-medyanin-tarihi/>
- <http://badbaz.com/tag/blog-tarihi/>
- <https://bidb.itu.edu.tr/>.
- <https://moodle.org/?lang=tr>

<https://ttkb.meb.gov.tr/>

<https://www.academia.edu/about>

<https://www.w3.org/People/Berners-Lee/>

www.yok.gov.tr

<http://www.cognitivedesignsolutions.com/ELearning/Time-Place.htm>

Ekler

Ek 1. Anket Formu

Bilgisayarınız Var mı?	Evet	Hayır				
İnternet Bağlantınız Var mı?	Evet	Hayır				
Cinsiyet	Erkek	Bayan				
Sınıfınız	1	2	3	4	5	
Biriminiz						
Öğrenim Türü	Normal Öğretim	İkinci Öğretim				
Uyruğunuz						
Yaşınız						
Ek Materyal Neler Olmalıdır? (Birden Fazla Seçebilirsiniz)	Ders Notu	Sunum	Video (Canlı)	Ses Dosyası	Video (Kayıtlı)	Ders anlatimi
5i Dersleri İçin En Önemli Gördüğünüz Sorunlar (Birden Fazla Seçebilirsiniz)	Canlı Video Derslerinin Olmaması	Ders İçeriklerinin Yetersizliği	Online Deneme Sınavlarının Olmaması	Canlı Video Derslerinin Olmaması	Danışmanlık Hizmetinin Olmaması	
Ek Görüş ve Önerileriniz						

Ders İçeriklerine Erişim Şekliniz	Cep Telefonu	Bilgisayar (Dizüstü)	Bilgisayar (Masüstü)	Tablet	
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Derslerin Örgün Eğitim ile İşlenmesi Gereklidir					
Uzaktan Eğitim web sitesi (aduzem.adu.edu.tr) kolay anlaşılabilir ve memnun edicidir.					
5i Derslerinin Uzaktan Eğitim İçerikleri Yeterlidir					
Ders İçeriklerine Ait Materyalleri (Sunum, Döküman, Video, vb.) Arttırılmalıdır.					
5i Derslerinin İçeriklerine Online Olarak Erişimi Kolaydır.					
Derslerin Uzaktan Eğitim ile Canlı Olarak İşlenmesi Gereklidir					
Ders Materyalleri Kalitesi uygundur (İçeriğine Göre)					
Ders İçerikleri ile Sınav Sorularına Göre Uyumlu Anlatılmıştır.					
Ders İçeriği Hazırlayan Hocalara Erişimim Kolaydır.					
Ders Materyallerinin Geliştirilmesine Gerek Vardır.					
Dersler için Merkezi bir Ofisin (Sınav Merkezi Koordinatörlüğü gibi) Olması Gereklidir.					

Özgeçmiş

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Fatma SİNECEN

Doğum Yeri: Elazığ

Doğum Tarihi: 23.06.1981

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili Ve Edebiyatı
Eğitimi (YL) (Tezsiz)

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Yayınlar -SCI –Diğer

SİNECEN FATMA (2019). Avnî (Fatih Sultan Mehmed)'nin Şiirlerinde Türkçe Tamlamaların
Kullanımı. AKRA KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ, Doi:
10.31126/akrajournal.546318

SİNECEN FATMA (2017). Yabancılara Türkçe Öğretimi Kitaplarında Kültürümüze Ait
Unsurların Kullanımı: Gazi Üniversitesi Tömer B1 Kitabı Örneği. Uluslararası Akra
Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi, 5(13), 133-150.

SİNECEN OSMAN, SİNECEN FATMA, SİNECEN MAHMUT (2017). Öğretim
Teknolojileri Derslerinin İçeriğine ve İşleyişine İlişkin Pamukkale Üniversitesi Eğitim
Fakültesi Öğrencilerinin Algıları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42,
122-133., Doi: 10.9779/PUJE839

SİNECEN MAHMUT, SİNECEN FATMA, SİNECEN OSMAN (2017). Using and Analyzing of Distance Education Model for Adnan Menderes University 5(I) Courses. US-China Foreign Language, 15(3), 149-160., Doi: 10.17265/1539-8080/2017.03.002

YILDIRIM ALİ, SİNECEN FATMA (2017). Osmanlı Sahasında Çağatay Türkçesi İle Şiir Yazma Geleneği Ve Kâmi'nin Bir Kasidesi. Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi, 1(1), 67-71.

SİNECEN FATMA (2017). Usûlî Divanında Kuşların Sembolik Değerleri. Journal of Turkish Language and Literature, 3(3), 119-130.

b) Bildiriler -Uluslararası –Ulusal

SİNECEN FATMA, KAYA BURAK, YILDIZ ÖNEM, SİNECEN OSMAN (2018). Statistical Analysis of the Number of Foreign Students in Turkey. 4th International Conference On Engineering And Natural Sciences (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)

SİNECEN FATMA, SİNECEN OSMAN, KAYA BURAK, YILDIZ ÖNEM, SİNECEN MAHMUT (2017). Yabancılar İçin Türkçe Öğretim “İstanbul” A1 ve A2 Seviye Kitaplarının Microsoft Bilişsel Servis Kullanarak Görsellerinin İncelenmesi. II.Uluslararası Doğunun Batısı Batının Doğusu Konferansı (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)

SİNECEN MAHMUT, SİNECEN FATMA, SİNECEN OSMAN, SEVİM SERKAN (2016). Developing and Analyzing of Distance Learning Infrastructure According to Adnan Menderes University 5 I Courses. 10. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)

YILDIRIM ALİ, SİNECEN FATMA (2017). Ölümüne Karşı Tavırların Mezar Taşlarına Yansımaları: Elazığ Harput ve Gülmez Mezarlıkları Örneği. GELENEKSEL TÜRK MEZAR TAŞLARI I. ULUSAL SEMPOZYUMU (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)

c) Katıldığı Projeler

TÜRKÇE İŞARET DİLİ TANIMA SİSTEMİ, Yükseköğretim Kurumları tarafından destekli

Bilimsel Araştırma Projesi, Araştırmacı, Aydın, 01/10/2017

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl:

- Hulusi Sayın Lisesi, 2005-2006
- Kovancılar 12 Eylül İlköğretim Okulu, 2006-2007
- Mustafa Bilbay İlköğretim Okulu, (Güz Dönemi) 2008-2009
- Adil Akan İlköğretim Okulu, (Güz Dönemi), 2009-2010
- Honaz Belediyesi İlköğretim Okulu (Güz Dönemi), 2009-2010
- Honaz Meslek Yüksekokulu Kısmi Zamanlı Öğr. Gör. (Bahar Dönemi), 2009-2010
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Kısmi Zamanlı Öğr. Gör., 2011-2013 Arası
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Köşk Meslek Yüksek Okulu, Öğr. Gör., 2013 –
Devam Ediyor

İLETİŞİM

E-posta Adresi: fatma@adu.edu.tr